

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK VŠEOBECNÉHO SÚDU (štvrtá rozšírená komora)

zo 14. decembra 2022*

„Subvencie – Dovoz bionafty s pôvodom v Indonézii – Vykonávacie nariadenie (EÚ) 2019/2092 – Konečné vyrovnávacie clo – Článok 8 ods. 1 a 2 nariadenia (EÚ) 2016/1037 – Cenové podhodnotenie – Tlak na ceny – Článok 8 ods. 5 nariadenia 2016/1037 – Príčinná súvislosť – Článok 3 bod 1 písm. a) bod iv) a článok 3 bod 2 nariadenia 2016/1037 – Činnosť spočívajúca v ‚poverení‘ súkromného subjektu vykonávať funkciu predstavujúcu finančnú pomoc alebo v ‚nariadení‘, aby tak urobil – Nižšia než primeraná odplata – Podpora príjmov alebo cien – Článok 3 bod 2 a článok 6 písm. d) nariadenia 2016/1037 – Výhoda – Článok 3 bod 1 písm. a) bod i) a článok 3 bod 2 nariadenia 2016/1037 – Priamy prevod finančných prostriedkov – Článok 7 nariadenia 2016/1037 – Výpočet výšky výhody – Článok 8 ods. 1 a 8 nariadenia 2016/1037 – Hrozba značnej ujmy – Právo na obhajobu“

Vo veci T-143/20,

PT Pelita Agung Agrindustri, so sídlom v Medane (Indonézia),

PT Permata Hijau Palm Oleo, so sídlom v Medane,

v zastúpení: F. Graafsma, J. Cornelis a E. Rogiest, advokáti,

žalobkyne,

proti

Európskej komisii, v zastúpení: P. Kienapfel, G. Luengo a P. Němečková, splnomocnení zástupcovia,

žalovanej,

ktorú v konaní podporuje:

European Biodiesel Board (EBB), so sídlom v Bruseli (Belgicko), v zastúpení: M.-S. Dibling a L. Amiel, advokáti,

vedľajší účastník konania,

VŠEOBECNÝ SÚD (štvrtá rozšírená komora),

* Jazyk konania: angličtina.

na poradách v zložení: predseda komory S. Gervasoni (spravodajca), sudcovia L. Madise, P. Nihoul, R. Frendo a J. Martín y Pérez de Nanclares,

tajomník: I. Kurme, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania,

po pojednávaní zo 14. januára 2022,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Svojou žalobou podanou na základe článku 263 ZFEÚ sa žalobkyne PT Pelita Agung Agrindustri a PT Permata Hijau Palm Oleo domáhajú zrušenia vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2019/2092 z 28. novembra 2019, ktorým sa ukladá konečné vyrovnávacie clo na dovoz bionafty s pôvodom v Indonézii (Ú. v. EÚ L 317, 2019, s. 42, ďalej len „napadnuté nariadenie“), v rozsahu, v akom sa ich toto nariadenie týka.

Okolnosti predchádzajúce sporu

- 2 Žalobkyne sú indonézske spoločnosti, ktoré vyrábajú a vyvážajú bionaftu.
- 3 Dňa 19. novembra 2013 Rada Európskej únie prijala vykonávacie nariadenie (EÚ) č. 1194/2013, ktorým sa ukladá konečné antidumpingové clo a s konečnou platnosťou vyberá dočasné clo uložené na dovoz bionafty s pôvodom v Argentíne a Indonézii (Ú. v. EÚ L 315, 2013, s. 2 a ktorým bolo na žalobkyne uvalené konečné antidumpingové clo.
- 4 Dňa 25. novembra 2013 Európska komisia prijala nariadenie (EÚ) č. 1198/2013, ktorým sa ukončuje antisubvenčné konanie týkajúce sa dovozu bionafty s pôvodom v Argentíne a Indonézii a zrušuje nariadenie (EÚ) č. 330/2013, ktorým sa na takýto dovoz uplatňuje registrácia (Ú. v. EÚ L 315, 2013, s. 67).
- 5 Dňa 15. septembra 2016 Všeobecný súd zrušil články 1 a 2 vykonávacieho nariadenia č. 1194/2013 v rozsahu, v akom sa týkali prvej zo žalobkýň (rozsudok z 15. septembra 2016, PT Pelita Agung Agrindustri/Rada, T-121/14, neuvverejnený, EU:T:2016:500).
- 6 Panel Svetovej obchodnej organizácie (WTO) vydal 25. januára 2018 v nadväznosti na žiadosť Indonézskej republiky správu o antidumpingových opatreniach uložených vykonávacím nariadením č. 1194/2013 na dovoz bionafty s pôvodom v Indonézii [správa panelu WTO s názvom „Európska únia – Antidumpingové opatrenia na bionaftu s pôvodom v Indonézii“, prijatá 25. januára 2018 (WT/DS 480/R), ďalej len „správa panelu ‚EÚ - bionafta (Indonézia)“]. Panel WTO dospel k záveru, že Európska únia konala v rozpore s viacerými ustanoveniami Všeobecnej dohody o clách a obchode (GATT) a Dohody o uplatňovaní článku VI GATT (Ú. v. ES L 336, 1994, s. 103; Mim. vyd. 11/021, s. 189), ktoré sú uvedené v prílohe 1A Dohody o založení WTO (Ú. v. ES L 336, 1994, s. 3; Mim. vyd. 11/021, s. 82).

- 7 Dňa 22. októbra 2018 European Biodiesel Board (Európska rada pre bionaftu) (EBB) doručila Komisii podnet v súlade s článkom 10 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1037 z 8. júna 2016 o ochrane pred subvencovanými dovozmi z krajín, ktoré nie sú členmi Európskej únie (Ú. v. EÚ L 176, 2016, s. 55), zmeneného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/825 z 30. mája 2018 (Ú. v. EÚ L 143, 2018, s. 1) (ďalej len „základné nariadenie“). Podľa tohto podnetu bol dovoz bionafty s pôvodom v Indonézii subvencovaný, a preto spôsoboval ujmu výrobnému odvetviu Únie.
- 8 Oznámením uverejneným v *Úradnom vestníku Európskej únie* 6. decembra 2018 (Ú. v. EÚ C 439, 2018, s. 16) Komisia začala antisubvenčné konanie týkajúce sa dovozu bionafty s pôvodom v Indonézii.
- 9 Výrobkom, ktorý bol predmetom prešetrovania, boli „monoalkylestery mastných kyselín a/alebo parafínové plynové oleje získané syntézou a/alebo hydrogenizáciou, nefosílného pôvodu, bežne známe ako ‚bionafta‘, v čistom stave alebo obsiahnuté v zmesi, s pôvodom v Indonézii“ (ďalej len „dotknutý výrobok“).
- 10 Bionafta vyrábaná v Indonézii je najmä metylester palmového oleja (ďalej len „PME“), ktorý sa získava zo surového palmového oleja. Naproti tomu bionafta vyrábaná v Únii je v podstate metylester repky olejnej (ďalej len „RME“), ale získava sa aj z iných surovín vrátane surového palmového oleja.
- 11 PME a RME patria do kategórie monoalkylestero mastných kyselín. Pojem „ester“ odkazuje na transesterifikáciu rastlinných olejov, teda zmiešanie oleja s alkoholom, čím vzniká bionafta a ako vedľajší produkt glycerín. Pojem „metyl“ sa vzťahuje na metanol, čo je alkohol, ktorý sa v tomto procese používa najčastejšie. Monoalkylestery mastných kyselín sú známe aj ako „metylestery mastných kyselín“ (FAME). Hoci PME a RME sú oba FAME, majú čiastočne odlišné fyzikálne a chemické vlastnosti, a najmä inú hraničnú teplotu filtrovateľnosti (ďalej len „CFPP“). CFPP je teplota, pri ktorej palivo upcháva palivový filter v dôsledku kryštalizácie alebo gélovatenia niektorých jeho zložiek. V prípade RME môže byť CFPP -14 °C, zatiaľ čo pre PME je to približne 13 °C. Na trhu je bionafta s konkrétnym CFPP často označená ako FAME X, napríklad FAME 0 alebo FAME 5.
- 12 Prešetrovanie subvencovania a ujmy sa vzťahovalo na obdobie od 1. októbra 2017 do 30. septembra 2018 (ďalej len „obdobie prešetrovania“). Preskúmanie trendov relevantných z hľadiska posúdenia ujmy sa vzťahovalo na obdobie od 1. januára 2015 do konca obdobia prešetrovania. V prípade potreby Komisia preskúmala aj údaje z obdobia, ktoré nasledovalo po období prešetrovania.
- 13 Listom z 18. januára 2019 žalobkyne predložili svoje odpovede na antisubvenčný dotazník, ktorý im zaslala Komisia, pričom tieto odpovede doplnili 1. marca 2019. Komisia vykonala v dňoch 12. až 15. marca 2019 a 22. marca 2019 overovanie na mieste v priestoroch žalobkýň v Indonézii.
- 14 Dňa 12. augusta 2019 Komisia prijala vykonávacie nariadenie (EÚ) 2019/1344, ktorým sa ukladá predbežné vyrovnávacie clo na dovoz bionafty s pôvodom v Indonézii (Ú. v. EÚ L 212, 2019, s. 1, ďalej len „dočasné nariadenie“). Predbežné vyrovnávacie clo uplatniteľné na žalobkyne bolo 18 %.
- 15 Dňa 28. augusta 2019 žalobkyne predložili svoje pripomienky k dokumentom predbežného oznámenia. Vypočutie s Komisiou sa konalo 6. septembra 2019.

- 16 Dňa 4. októbra 2019 Komisia oznámila podstatné skutočnosti a posúdenia, na základe ktorých zamýšľala uložiť konečné vyrovnávacie opatrenia na bionaftu s pôvodom v Indonézii. Žalobkyne k nim predložili svoje pripomienky 14. októbra 2019. Vypočutia sa konali 14. októbra 2019 za prítomnosti úradníka pre vypočutie a 17. októbra 2019.
- 17 Na konci antisubvenčného konania prijala Komisia napadnuté nariadenie, v ktorom potvrdila závery, ku ktorým dospela v predbežnom nariadení. Zastávala názor, že indonézska vláda podporovala odvetvie bionafty prostredníctvom subvencií v zmysle článku 3 ods. 1 základného nariadenia. Komisia uviedla, že táto podpora sa uskutočňovala prostredníctvom určitých programov. Išlo najmä o to, že Fond pre pestovanie palmy olejovej, ktorý je verejným orgánom, vyplácal výrobcovi bionafty, ktorí dodávajú bionaftu spoločnostiam označeným ako „petrochemické subjekty“, rozdiel medzi referenčnou cenou minerálnej nafty, ktorú platili tieto subjekty, a referenčnou cenou bionafty stanovenou ministrom energetiky a nerastných zdrojov. Komisia tiež dospela k záveru, že indonézska vláda poverila výrobcov surového palmového oleja, čo je surovina, ktorú výrobcovia bionafty nakupovali s cieľom spracovať ju na bionaftu, aby dodávali túto surovinu za nižšiu než primeranú odplatu, alebo im to nariadila, a to najmä prostredníctvom uloženia vývozných obmedzení a kontrolou cien zo strany skupiny štátnych spoločností PT Perkebunan Nusantara (ďalej len „PTPN“).
- 18 Konečné vyrovnávacie clo uplatniteľné na žalobkyne bolo 18 %.

Návrhy účastníkov konania

- 19 Žalobkyne navrhujú, aby Všeobecný súd:
- zrušil napadnuté nariadenie v rozsahu, v akom sa ich týka,
  - uložil Komisii povinnosť nahradiť trovy konania.
- 20 Komisia podporovaná EBB navrhuje, aby Všeobecný súd:
- zamietol žalobu ako nedôvodnú,
  - uložil žalobkyniam povinnosť nahradiť trovy konania.

Právny stav

- 21 Na podporu svojej žaloby uvádzajú žalobkyne v podstate sedem žalobných dôvodov:
- prvý je založený na porušení článku 8 ods. 1 a 2 základného nariadenia pri stanovení podhodnotenia,
  - druhý je založený na porušení článku 8 ods. 5 základného nariadenia pri analýze príčinnej súvislosti,
  - tretí je založený na zjavne nesprávnom posúdení, ktorého sa dopustila Komisia, keď dospela k záveru o existencii subvencie vo forme poskytovania surového palmového oleja za nižšiu než primeranú odplatu,

- štvrtý je založený na tom, že záver Komisie o existencii subvencie vo forme priameho prevodu finančných prostriedkov je poznačený zjavne nesprávnym posúdením a porušením článku 3 bodu 1 písm. a) bodu i) a článku 3 bodu 2 základného nariadenia,
- piaty je založený na porušení článku 7 základného nariadenia a zjavne nesprávnom posúdení, ktorých sa dopustila Komisia pri výpočte výšky výhody poskytnutej v rámci schémy Fondu pre pestovanie palmy olejovej,
- šiesty je založený na porušení článku 8 ods. 1 a 8 základného nariadenia pri stanovení existencie hrozby značnej ujmy,
- siedmy je založený na porušení práva žalobkyní na obhajobu.

O prvom žalobnom dôvode založenom na porušení článku 8 ods. 1 a 2 základného nariadenia pri stanovení podhodnotenia

- 22 Prvý žalobný dôvod sa delí na dve časti, ktoré spochybňuje Komisia podporovaná EBB.

O prvej časti prvého žalobného dôvodu založenej na nezohľadnení všetkých relevantných údajov pri stanovení podhodnotenia

- 23 V rámci prvej časti žalobkyne tvrdia, že Komisia porušila článok 8 ods. 1 a 2 základného nariadenia, pretože výpočet podhodnotenia nie je založený na priamych dôkazoch a nevyplýva z objektívneho preskúmania. Konkrétnejšie v rámci svojej prvej výhrady tvrdia, že prvá metóda použitá Komisiou na účely výpočtu cenového podhodnotenia nezohľadňuje skutočnosť, že nemôže existovať priama konkurencia medzi PME dovážaným z Indonézie a PME vyrábaným v Únii, pričom prvý sa používa ako vstupná surovina na výrobu zmesi bionafty a druhý sa priamo mieša s minerálnou naftou. V rámci svojej druhej výhrady žalobkyne tvrdia, že druhá metóda, ktorá spočíva v porovnaní dovozu PME z Indonézie s predajom PME vyrobeným v Únii, ako aj s bionaftou vyrobenou v Únii s CFPP 0 °C (ďalej len „FAME 0“), nezohľadňuje skutočnosť, že indonézska bionafta je vstupná surovina na výrobu FAME 0 a že sa nemôže používať v niektorých chladných oblastiach Únie z dôvodu vysokej úrovne jej CFPP. V rámci svojej tretej výhrady žalobkyne uvádzajú, že tretia metóda, ktorá spočíva v porovnaní celého dovozu bionafty z Indonézie s celkovým predajom bionafty v Únii bez úpravy ceny, nezohľadňuje rozdiely v cenách druhov bionafty v závislosti od úrovne ich CFPP.
- 24 Na úvod treba pripomenúť, že podľa judikatúry inštitúcie Únie disponujú v oblasti spoločnej obchodnej politiky a osobitne v oblasti opatrení na ochranu obchodu širokou mierou voľnej úvahy z dôvodu zložitosti hospodárskych a politických situácií, ktoré musia preskúmať (pozri rozsudok z 18. októbra 2018, Gul Ahmed Textile Mills/Rada, C-100/17 P, EU:C:2018:842, bod 63 a citovanú judikatúru).
- 25 Táto široká diskrečná právomoc sa okrem iného vzťahuje na určenie existencie ujmy spôsobenej výrobnému odvetviu Únie v rámci antisubvenčného konania. Súdne preskúmanie takéhoto posúdenia sa tak musí obmedziť na overenie toho, či boli dodržané procesné normy, či boli zistené skutočnosti vecne správne a či nedošlo k zjavne nesprávnemu posúdeniu týchto skutočností alebo k zneužitiu právomoci (pozri analogicky rozsudky z 10. septembra 2015, Bricmate, C-569/13, EU:C:2015:572, bod 46, a z 19. mája 2021, China Chamber of Commerce for Import and Export of Machinery and Electronic Products a i./Komisia, T-254/18, vec v odvolacom

konaní, EU:T:2021:278, bod 149 a citovanú judikatúru). Tak je to najmä v prípade určenia faktorov, ktoré spôsobili ujmu výrobnému odvetviu Únie v rámci antisubvenčného prešetrovania (pozri analogicky rozsudok z 10. septembra 2015, Bricmate, C-569/13, EU:C:2015:572, bod 46 a citovanú judikatúru).

- 26 Preskúmanie dôkazov Všeobecným súdom, na ktorých inštitúcie Únie založili svoje konštatovania, nepredstavuje nové posúdenie skutkových okolností nahrádzajúce posúdenie vykonané týmito inštitúciami. Toto preskúmanie nezasahuje do širokej diskrečnej právomoci uvedených inštitúcií v oblasti obchodnej politiky, ale obmedzuje sa na zistenie, či sú tieto prvky také, že podporujú závery, ku ktorým inštitúcie dospeli. Všeobecný súd musí preto posúdiť nielen vecnú presnosť predložených dôkazov, ich vierohodnosť a koherenciu, ale tiež preskúmať, či tieto dôkazy ako celok predstavujú relevantné údaje, ktoré sa majú zohľadniť pri posudzovaní zložitej situácie, a či svojou povahou môžu odôvodniť závery, ku ktorým sa týmto posúdením dospelo (rozsudok z 18. októbra 2018, Gul Ahmed Textile Mills/Rada (C-100/17 P, EU:C:2018:842, bod 64).
- 27 Okrem toho treba pripomenúť, že podľa článku 8 ods. 1 základného nariadenia sa pri určovaní ujmy na strane výrobného odvetvia Únie vychádza z priamych dôkazov a súčasťou tohto postupu je objektívne preskúmanie jednak objemu subvencovaných dovozov a vplyvu týchto dovozov na ceny na trhu Únie s podobnými výrobkami a jednak následného dosahu týchto dovozov na uvedené výrobné odvetvie. Pokiaľ ide konkrétnejšie o vplyv subvencovaných dovozov na ceny, článok 8 ods. 2 základného nariadenia stanovuje povinnosť zvážiť, či subvencované dovozy nepredstavujú značné cenové podhodnotenie v porovnaní s cenou podobného výrobku výrobného odvetvia Únie alebo či vplyv takýchto dovozov iným spôsobom výrazne nestláča ceny, prípadne nebráni ich rastu, ku ktorému by došlo za normálnych okolností (rozsudok z 10. apríla 2019, Jindal Saw a Jindal Saw Italia/Komisia, T-300/16, EU:T:2019:235, body 236 a 237).
- 28 Základné nariadenie neobsahuje definíciu pojmu cenové podhodnotenie a neupravuje metódu jeho výpočtu (rozsudok z 10. apríla 2019, Jindal Saw a Jindal Saw Italia/Komisia, T-300/16, EU:T:2019:235, bod 238). Metóda, podľa ktorej sa postupuje na účely stanovenia prípadného cenového podhodnotenia, sa v zásade musí uplatniť na úrovni „podobného výrobku“ v zmysle článku 2 písm. c) základného nariadenia, hoci tento výrobok môžu predstavovať rôzne druhy výrobkov (pozri analogicky rozsudok z 20. januára 2022, Komisia/Hubei Xinyegang Special Tube, C-891/19 P, EU:C:2022:38, body 73 a 74 a citovanú judikatúru, ako aj návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Pitruzzella vo veci Komisia/Hubei Xinyegang Special Tube, C-891/19 P, EU:C:2021:533, bod 64, s ktorými sa Súdny dvor v tejto veci stotožnil).
- 29 Výpočet cenového podhodnotenia predmetných dovozov sa vykoná v súlade s článkom 8 ods. 1 a 2 základného nariadenia s cieľom určiť existenciu ujmy spôsobenej výrobnému odvetviu Únie v dôsledku týchto dovozov a v širšom zmysle sa používa na účely posúdenia tejto ujmy a stanovenia rozpätia ujmy, t. j. úrovne pre odstránenie uvedenej ujmy. Povinnosť vykonať objektívne preskúmanie vplyvu subvencovaných dovozov, zakotvená v uvedenom článku 8 ods. 1, vyžaduje, aby bolo vykonané spravodlivé porovnanie ceny dotknutého výrobku a ceny podobného výrobku uvedeného výrobného odvetvia pri predaji uskutočnenom na území Únie (rozsudok z 10. apríla 2019, Jindal Saw a Jindal Saw Italia/Komisia, T-300/16, EU:T:2019:235, bod 239).

- 30 V rámci stanovenia podhodnotenia v zmysle tohto ustanovenia inštitúcie schematicky pristupujú k porovnaniu cien v Únii s upravenými cenami dovozov, aby zistili rozpätie podhodnotenia vyjadrené vo forme percentuálneho podielu (pozri analogicky rozsudok z 25. októbra 2011, *Transnational Company „Kazchrome“ a ENRC Marketing/Rada*, T-192/08, EU:T:2011:619, bod 65).
- 31 V tejto súvislosti treba uviesť, že analýza cenového podhodnotenia zahŕňa posúdenie zložitých hospodárskych situácií a že široká diskrečná právomoc, ktorou disponuje Komisia, sa vzťahuje prinajmenšom na rozhodnutia týkajúce sa výberu analytickej metódy, na údaje a dôkazy, ktoré sa majú zhromaždiť, na metódu výpočtu, ktorá sa má použiť pri stanovení podhodnotenia, ako aj na výklad a hodnotenie zhromaždených údajov (pozri analogicky rozsudok z 20. januára 2022, *Komisia/Hubei Xinyegang Special Tube*, C-891/19 P, EU:C:2022:38, body 78 a 107, ako aj návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Pitruzzella vo veci *Komisia/Hubei Xinyegang Special Tube*, C-891/19 P, EU:C:2021:533, body 27 až 30, s ktorými sa Súdny dvor v tejto veci stotožnil).
- 32 Práve vzhľadom na tieto úvahy treba preskúmať prvú časť prvého žalobného dôvodu.

– *O prvej metóde výpočtu*

- 33 Podľa odôvodnenia 234 napadnutého nariadenia v rámci prvej metódy výpočtu cenového podhodnotenia „sa porovnal dovoz PME z Indonézie s predajom PME vyrobeným v Európskej únii, pričom „rozpätie podhodnotenia ceny sa pohybovalo od 6,0 % do 11,6 %“. Odôvodnenie 235 napadnutého nariadenia spresňuje, že presné porovnanie sa „týkalo PME s [CFPP] +13 z Indonézie a PME s [CFPP] +10 od výrobného odvetvia Únie“, že „PME predávaný s [CFPP] +10 sa nemiešal, aby sa dosiahla táto teplota“, že do bionafty „sa pridala prídavná látka s cenou menej ako 1 [euro] za metrickú tonu, čo predstavuje približne 0,1 % výrobných nákladov“, a že „Komisia sa nedomnieva, že je potrebné vykonať úpravu týkajúcu sa tejto prídavnej látky, pretože by to nemalo žiadny vplyv na výpočty“.
- 34 Podľa odôvodnenia 293 predbežného nariadenia toto porovnanie sa vzťahovalo približne na 20 % celkového predaja výrobcov z Únie zaradených do vzorky.
- 35 Z odôvodnenia 292 dočasného nariadenia vyplýva, že toto porovnanie sa týka rovnakého výrobku na strane dovozu z Indonézie a na strane výrobného odvetvia Únie, konkrétne bionafty na báze čistého palmového oleja. Túto skutočnosť žalobkyne nespochybnili.
- 36 Komisia v odôvodnení 242 napadnutého nariadenia tiež uviedla, že medzi týmito výrobkami nezistila žiadny cenový rozdiel. Okrem toho v tom istom odôvodnení poukázala na to, že v ponukách na čistý PME sa nezmieňovala skutočná CFPP, ale iba PME. Keďže žalobkyne nepredložili nijaký dôkaz, ktorý by mohol vyvrátiť tieto zistenia, Komisia z toho správne vyvodila, že všetok PME sa predával za podobné ceny nezávisle od ich konkrétnej CFPP. Pokiaľ ide o konkurenčný vzťah medzi oboma výrobkami, napadnuté nariadenie v odôvodnení 228 uvádza, že analýza predaja výrobcov z Únie zaradených do vzorky poukázala na významný predaj čistého PME priamo rafinériám minerálnej nafty, čo bude v priamej konkurencii s dovozom čistého PME z Indonézie. Skutočnosť, že podľa odôvodnenia 290 dočasného nariadenia sa čistý PME „bežne“ samotný nezmiešava s minerálnou naftou, ale najskôr s inými bionaftami s nižšou CFPP, aby sa dosiahla zmes s CFPP 5 °C alebo CFPP 0 °C, ktorá sa potom zmiešava s minerálnou naftou, nemôže vylúčiť, že tento výrobok sa predával priamo rafinériám minerálnej nafty.

- 37 Tvrdenie žalobkýň, podľa ktorého sa dovážaný PME používa ako vstupná surovina na výrobu zmesi bionafty, zatiaľ čo PME vyrobený v Únii sa priamo mieša s minerálnou naftou, a preto medzi nimi nemôže existovať priama konkurencia, nie je podložené dôkazmi a podľa všetkého je založené na nesprávnom výklade napadnutého nariadenia.
- 38 Skutočnosť, že odôvodnenie 253 napadnutého nariadenia uvádza, že PME vyrobený v Únii sa predáva priamo ropným spoločnostiam, totiž neznamená, že dovážaný PME sa nepredáva. Naopak, tento predpoklad je výslovne uvedený v odôvodnení 228 napadnutého nariadenia, v ktorom Komisia vysvetlila existenciu priamej konkurencie medzi oboma výrobkami, pričom spresnila, že „analýza predaja výrobcov z Únie zaradených do vzorky poukázala na významný predaj čistého PME priamo rafinériám minerálnej nafty, čo bude v priamej konkurencii s dovozom čistého PME z Indonézie“. Ako správne zdôrazňuje Komisia, odôvodnenie 254 uvedeného nariadenia len uvádza, že „Komisia nepopiera, že PME sa dováža do Únie aj na účel zmiešavania s inými druhmi bionafty“.
- 39 Žalobkyne preto nepredložili dostatočné dôkazy na to, aby sa posúdenie skutkového stavu uvedené v dočasnom nariadení a potvrdené v napadnutom nariadení stalo neprijateľným. Na preukázanie, že inštitúcia Únie vychádzala zo zjavne nesprávneho posúdenia, ktoré môže odôvodniť zrušenie aktu, sa pritom vyžadujú takéto dôkazy (pozri rozsudok z 11. septembra 2014, *Gold East Paper a Gold Huasheng Paper/Rada*, T-444/11, EU:T:2014:773, bod 62 a citovanú judikatúru).
- 40 Z vyššie uvedeného vyplýva, že Komisia pri prvej metóde výpočtu zohľadnila druh a fyzikálne vlastnosti porovnávaných výrobkov, ako aj ich použitie a konkurenčný vzťah. Uskutočnila tak spravodlivé porovnanie ceny dotknutého výrobku s cenou podobného výrobku výrobného odvetvia Únie pri predaji uskutočnenom na území Únie, ako to vyžaduje judikatúra uvedená v bode 29 vyššie.
- 41 Tvrdenia žalobkýň týkajúce sa prvej metódy výpočtu treba preto zamietnuť.

– *O druhej metóde výpočtu*

- 42 Podľa odôvodnenia 245 napadnutého nariadenia v druhej metóde výpočtu cenového podhodnotenia „sa rozšírilo množstvo bionafty vyrobenej v Únii, ktoré sa porovnávalo s dovozom z Indonézie, a to zahrnutím predaja bionafty FAME 0 výrobcami z Únie zaradenými do vzorky do porovnania“.
- 43 Odôvodnenia 246 až 248 napadnutého nariadenia spresňujú, že:
- „(246) Na porovnanie predaja FAME 0 v Únii s dovozom PME z celej Indonézie sa cena predaja FAME 0 v Únii upravila a v dôsledku toho znížila na cenovú úroveň predaja PME v Únii s cieľom zohľadniť trhovú hodnotu rozdielov vo fyzikálnych vlastnostiach.
- (247) Na objasnenie výpočtu na žiadosť subjektov, ktoré predložili pripomienky, sa uvádza, že uvedené zníženie ceny sa pohybovalo v rozmedzí od 100 do 130 [eur] za metrickú tonu. Ďalej sa na účel objasnenia uvádza, že 55 % všetkých predajov výrobného odvetvia Únie, na ktoré sa vzťahuje toto porovnanie, zahŕňa PME aj FAME 0...
- (248) Celoštátne rozpätie podhodnotenia ceny zistené pri tejto metóde bolo 7,4 %.“

- 44 Zo znenia napadnutého nariadenia vyplýva, že Komisia rozšírila rozsah porovnania vykonaného pri prvej metóde výpočtu tak, aby zahŕňal na strane predaja výrobného odvetvia Únie tak PME, ako aj FAME 0. Na tento účel boli ceny FAME 0 upravené smerom nadol na úroveň predajnej ceny PME, aby sa zohľadnila trhovú hodnotu rozdielov vo fyzikálnych vlastnostiach.
- 45 Žalobkyne vytykajú Komisii, že nezohľadňuje skutočnosť, že indonézska bionafta je vstupnou surovinou na výrobu bionafty s CFPP 0 °C a že sa nemôže používať v niektorých chladných oblastiach Únie z dôvodu vysokej úrovne jej CFPP. Na podporu svojich tvrdení sa odvolávajú na správy panelu WTO, a najmä na správu panelu „EÚ – bionafta (Indonézia)“, ktorá v bode 7.158 poukázala na „zložitosť v konkurenčných vzťahoch medzi PME a zmiešanou bionaftou s CFPP 0 stupňov, keďže indonézsky PME je vstupnou surovinou pre zmiešanú bionaftu vrátane zmiešanej bionafty s CFPP 0 stupňov“.
- 46 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že podľa judikatúry výklad Dohody o subvenciách a vyrovnávacích opatreniach obsiahnutej v prílohe 1 A Dohody o založení WTO (Ú. v. ES L 336, 1994, s. 156; Mim. vyd. 11/021, s. 243, ďalej len „Dohoda o SVO“), prijatý týmto orgánom, nemôže zaväzovať Všeobecný súd pri jeho posúdení platnosti napadnutého nariadenia (pozri v tomto zmysle a analogicky rozsudky z 1. marca 2005, Van Parys, C-377/02, EU:C:2005:121, bod 54; z 10. apríla 2019, Jindal Saw a Jindal Saw Italia/Komisia, T-300/16, EU:T:2019:235, bod 103, a z 19. mája 2021, China Chamber of Commerce for Import and Export of Machinery and Electronic Products a i./Komisia, T-254/18, vec v odvolacom konaní, EU:T:2021:278, bod 419).
- 47 Súdny dvor však tiež zdôrazňuje, že zásada dodržiavania zmluvných záväzkov (*pacta sunt servanda*), ktorá je súčasťou všeobecného medzinárodného práva, a je zakotvená v článku 26 Viedenského dohovoru o zmluvnom práve z 23. mája 1969, znamená, že súd Únie musí na účely výkladu a uplatňovania Dohody o SVO zohľadniť výklad jednotlivých ustanovení tejto dohody, ktorý podal Orgán WTO na urovnávanie sporov [pozri analogicky rozsudok z 20. januára 2022, Komisia/Hubei Xinyegang Special Tube, C-891/19 P, EU:C:2022:38, bod 32, a návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Pitruzzella vo veci Komisia/Hubei Xinyegang Special Tube, C-891/19 P, EU:C:2021:533, bod 24, a s ktorými sa Súdny dvor v tejto veci stotožnil). Nič teda nebráni tomu, aby Všeobecný súd naň odkázal, pokiaľ ide o výklad ustanovení základného nariadenia, ktoré zodpovedajú ustanoveniam Dohody o SVO (rozsudok z 10. apríla 2019, Jindal Saw a Jindal Saw Italia/Komisia, T-300/16, EU:T:2019:235, bod 103).
- 48 V každom prípade Komisia v prvom rade správne poukázala v odôvodneniach 251 a 252 napadnutého nariadenia na zmenu štruktúry výrobného odvetvia Únie, ktorú teraz spôsobuje aj PME. Situácia na trhu sa tak zmenila v porovnaní so situáciou, ktorá bola dôvodom analýzy uvedenej v bode 45 vyššie a obsiahnutej v správe panelu „EÚ – bionafta (Indonézia)“.
- 49 Ďalej, na rozdiel od tvrdení žalobkýň, z odôvodnenia 246 napadnutého nariadenia vyplýva, že Komisia pri úprave predajnej ceny FAME 0 na účely porovnania skutočne zohľadnila trhovú hodnotu rozdielov vo fyzikálnych vlastnostiach. Okrem toho žalobkyne nespochybňujú úpravu ceny FAME 0, ktorú vykonala Komisia. Naopak, túto úpravu používajú ako východiskový bod pre navrhnutie vlastného výpočtu cenového podhodnotenia za celkový predaj bionafty v Únii.
- 50 Komisia napokon v odôvodnení 254 napadnutého nariadenia tiež konštatovala, že PME dovážaný z Indonézie sa používa ako „vstupná surovina“ a zmiešava sa s inými druhmi bionafty na výrobu napríklad FAME 0, a dodala, že „množstvo dovezeného PME je... stimulované cenou tohto dovozu, ako aj jeho fyzikálnymi vlastnosťami, a preto cena dovezeného PME vyvíja cenový tlak aj

na zmesi“. Komisia dodala, že „PME patrí medzi najlacnejšie druhy bionafty, ktorá sa môže používať v zmesiach ako FAME 0 a FAME+5, ktoré sú vhodné na použitie na významnej časti trhu Únie počas celého roka“, a že „dovoz PME tak priamo konkuruje iným druhom bionafty vyrábaným v EÚ, ktoré by sa inak zmiešavali vo väčších množstvách, aby sa dosiahol rovnaký výsledok zmesi“. Okrem toho Komisia v odôvodnení 297 dočasného nariadenia vysvetlila, že FAME 0 často zahŕňa až 20 % PME.

- 51 Zdá sa teda, že Komisia vo svojej analýze náležite zohľadnila tak použitie výrobkov, ako aj ich konkurenčné vzťahy.
- 52 Žalobcovia preto nepreukázali, že cenové podhodnotenie vyplývajúce z druhej metódy je zjavne nesprávne.

– *O tretej metóde výpočtu*

- 53 Podľa odôvodnenia 256 napadnutého nariadenia pri tretej metóde výpočtu cenového podhodnotenia „sa porovnal celoštátny dovoz bionafty z Indonézie s celkovým predajom bionafty výrobcami z Únie zaradenými do vzorky“, pričom „celoštátne rozpätie podhodnotenia ceny zistené pri tejto metóde bolo 17,1 %“.
- 54 Komisia v odôvodnení 270 napadnutého nariadenia spresnila, že tento výpočet predstavuje porovnanie indonézskeho PME na úrovni CFPP 13 °C s celkovým predajom vlastnej výroby výrobného odvetvia Únie, ktorý zahŕňal aj PME, a že nebola predložená žiadna odôvodnená a kvantifikovaná žiadosť o úpravy.
- 55 Žalobkyne tvrdia, že táto metóda výpočtu vôbec nezohľadňuje rozdiel, pokiaľ ide o úroveň CFPP, medzi indonézskou bionaftou a bionaftou predávanou výrobcami z Únie, a zdôrazňujú, že je dôležité, aby Odvolací orgán a panel WTO vykonali potrebné úpravy s cieľom zabezpečiť platné porovnanie cien.
- 56 V tejto súvislosti treba na úvod pripomenúť, že v súlade s judikatúrou uvedenou v bodoch 46 a 47 vyššie výklad Dohody o SVO prijatý týmito orgánmi nemôže zaväzovať Všeobecný súd pri jeho posúdení platnosti napadnutého nariadenia, hoci súd Únie ho musí brať do úvahy.
- 57 Okrem toho panel WTO uviedol, že „porovnávané ceny musia zodpovedať výrobkom a transakciám, ktoré sú porovnateľné, ak majú poskytnúť spoľahlivý údaj o existencii a rozsahu podhodnotenia pri dumpingových alebo subvencovaných dovozoch vo vzťahu k cene podobného domáceho výrobku, o ktoré sa potom možno opierať pri posúdení príčinnej súvislosti medzi dotknutými dovozmi a ujmou domáceho výrobného odvetvia“. Dodal, že „diskrečná právomoc orgánu je obmedzená všeobecnou povinnosťou, ...podľa ktorej je stanovenie existencie ujmy ‚založené na priamych dôkazoch a zahŕňa objektívne preskúmanie““, a že „porovnanie cien, ktoré nie sú porovnateľné, by podľa nášho názoru nespĺňalo požiadavku, aby orgán zodpovedný za prešetrovanie vykonal ‚objektívne preskúmanie‘ ‚priamych dôkazov““. Panel zdôrazňuje, že predajnú cenu v danej transakcii určuje viacero faktorov a že v dôsledku toho sa porovnateľnosť cien musí zabezpečiť s prihliadnutím na rôzne charakteristické znaky porovnávaných výrobkov a transakcií. Základným faktorom určujúcim cenu sú teda fyzikálne vlastnosti výrobku a v prípade, že orgán zodpovedný za prešetrovanie „vykonáva porovnanie cien na základe ‚koša‘ výrobkov alebo transakcií predaja, musí sa uistiť, že porovnávané skupiny výrobkov alebo transakcií, stojace na dvoch stranách rovnice, sú dostatočne podobné na to, aby bolo možné odôvodnene tvrdiť, že akýkoľvek rozdiel v cene vyplýva z ‚cenového podhodnotenia‘, a nie iba

z rozdielov v zložení oboch porovnávaných košov“, pričom „v prípade rozdielností musí orgán vykonať úpravy s cieľom zohľadniť a opraviť príslušné rozdiely vo fyzikálnych alebo iných vlastnostiach výrobku“ [správa panelu WTO s názvom „Čína – Antidumpingové a vyrovnávacie opatrenia týkajúce sa výrobkov z brojlerovej hydiny pochádzajúcich zo Spojených štátov, prijatá 2. augusta 2013 (WT/DS 427/R, body 7.475, 7.476, 7.480 a 7.483)].

- 58 Je nesporné, že Komisia v rámci tretej metódy výpočtu cenového podhodnotenia nevykonala žiadne úpravy. Preto treba preskúmať, či je porovnanie medzi cenou dotknutého výrobku a cenou podobného výrobku od výrobného odvetvia Únie spravodlivé v zmysle judikatúry uvedenej v bode 29 vyššie a či Komisia neprekročila hranice svojej voľnej úvahy pri analýze cenového podhodnotenia, ktorá podľa judikatúry uvedenej v bode 31 vyššie zahŕňa posúdenie zložitých hospodárskych situácií.
- 59 V tejto súvislosti treba uviesť, že Komisia vo svojom vyjadrení k žalobe spresnila, že podobný výrobok od výrobného odvetvia Únie zohľadnený pri tomto porovnaní mal úroveň CFPP medzi -20°C a 10°C . Domnieva sa, že medzi cenou a CFPP neexistuje vzájomný vzťah, podľa ktorého by rozdiel v stupňoch viedol k zmene ceny v eurách za tonu. Hoci Komisia mohla odhadnúť trhovú hodnotu rozdielov vo fyzikálnych vlastnostiach medzi predajom FAME 0 v Únii a dovozom PME z Indonézie a podľa toho upraviť predajnú cenu FAME 0 v Únii, tvrdí, že nenašla primeraný prístup na vykonanie ďalších úprav, pokiaľ ide o iné druhy bionafty, napríklad medzi bionaftou na báze PME a bionafty s CFPP -14°C .
- 60 Medzi účastníkmi konania je nesporné, že počas letných mesiacov a v teplejších oblastiach sa môžu predávať bionafty s vyššou úrovňou CFPP, zatiaľ čo počas zimných mesiacov a v chladnejších oblastiach sú potrebné bionafty s nižšou úrovňou CFPP. Množstvo PME použité v zmesi teda závisí od sezóny a lokality v Európe.
- 61 Komisia teda zaznamenala veľkú zložitosť trhu s bionaftou. Nesúhlasí s analýzou žalobkýň, podľa ktorej úroveň má CFPP vo všetkých prípadoch vplyv na ceny. Úroveň CFPP má totiž vplyv na ceny vtedy, keď v závislosti od sezóny a lokality si na tomto trhu môžu konkurovať rôzne úrovne CFPP. Napríklad bionafta s CFPP 13°C by v niektorých regiónoch južnej Európy konkurovala bionafte s CFPP 10°C počas celého roka. Takáto konkurencia by však automaticky nevedla k cenovému rozdielu. Komisia tak zdôrazňuje, že predaj PME s CFPP 10°C v Únii bolo možné porovnávať s dovozom indonézskeho PME s CFPP 13°C bez toho, aby bola potrebná úprava na zohľadnenie prípadných rozdielov týkajúcich sa úrovne CFPP. Naproti tomu, za určitých klimatických podmienok, napríklad v zime na severe Európy, by bionafta s CFPP 13°C nekonkurovala bionafte s CFPP -10°C bez ohľadu na akýkoľvek cenový rozdiel, pretože bionaftu s CFPP 13°C by nebolo možné používať v týchto zimných podmienkach. Komisia z toho vyvodzuje, že hoci sa úprava ceny na základe pozorovanej trhovej hodnoty považovala za nevyhnutnú pre FAME 0, ktorá je najpredávanejším výrobkom zo strany výrobcov z Únie, neplatí to v prípade iných druhov bionafty s nízkymi úrovňami CFPP, ktoré z hľadiska cien nie sú nutne v priamej konkurencii s bionaftami s vyššími úrovňami CFPP.
- 62 Z vysvetlení poskytnutých Komisiou vyplýva, že rozhodnutie nevykonať úpravy cien v tretej metóde výpočtu bolo založené na objektívnych skutočnostiach, konkrétne na zložitosti konkurenčných vzťahov medzi bionaftami s rôznymi úrovňami CFPP, rozdieloch v trhových podmienkach pre bionafty s rôznymi úrovňami CFPP a neexistencii priameho vzájomného vzťahu medzi úrovňou CFPP a cenou. Tieto skutočnosti môžu hodnoverne odôvodniť závery Komisie, ktorá v prejednávanej veci neprekročila svoju širokú mieru voľnej úvahy pri vymedzení presnej metódy na analyzovanie cenového podhodnotenia.

- 63 V tomto kontexte žalobkyne nepreukázali, že požadovaná úprava bola potrebná na zabezpečenie porovnateľnosti ceny dotknutého výrobku s cenou podobného výrobku od výrobného odvetvia Únie, ako to vyžaduje judikatúra (pozri v tomto zmysle a analogicky rozsudok zo 16. februára 2012, Rada a Komisia/Interpipe Niko Tube a Interpipe NTRP, C-191/09 P a C-200/09 P, EU:C:2012:78, bod 58)
- 64 Tento záver nemožno spochybníť alternatívnym výpočtom cenového podhodnotenia, ktorý navrhli žalobkyne v replike. Žalobkyne, ktoré sa opierajú o informácie poskytnuté Komisiou v jej vyjadrení k žalobe, navrhujú výpočet podhodnotenia, ktorý pri použití koeficientu 10 alebo 13 eur za tonu (čo je rovnaký rozdiel za jednotku, aký zistila Komisia medzi cenami bionafty s CFPP 0 °C a bionafty s CFPP 10 °C) s cieľom zohľadniť každý stupeň rozdielu v CFPP, vedie k priemernému podhodnoteniu len -0,27 %.
- 65 Treba konštatovať, ako pripustili žalobkyne na pojednávaní, že táto metóda výpočtu je založená na predpoklade, že úprava ceny medzi výrobkom s CFPP 0 °C a výrobkom s CFPP 10 °C, ktorú použila Komisia v druhej metóde výpočtu, môže slúžiť ako základ na vykonanie úprav pre každý stupeň rozdielu v CFPP. Ako pritom Komisia správne uvádza v duplike, žalobkyne nevysvetľujú, na akom základe by rozdiel medzi CFPP 0 °C a CFPP 10 °C vydelený desiatimi mal byť reprezentatívny vo vzťahu ku každému cenovému rozdielu za stupeň. Takýto predpoklad totiž nemožno prijať pre úrovne CFPP v rozsahu medzi -20 °C a 10 °C, ktoré sú zahrnuté do výpočtu navrhovaného žalobkyňami, bez poskytnutia vysvetlení týkajúcich sa relevantnosti ich prístupu.
- 66 Žalobkyne tiež tvrdia, že po prvé Komisii boli predložené odôvodnené žiadosti o úpravy a po druhé, že ak nepredložili iné výpočty, bolo to preto, lebo Komisia im neposkytla informácie potrebné na tento účel. Žalobkyne však vo svojich písomných podaniach neuvádzajú porušenie ich práva na obhajobu vyplývajúce z tohto nedostatku informácií.
- 67 V tejto súvislosti treba uviesť, že pokiaľ ide o prvý bod uvádzaný žalobkyňami, z dokumentov, na ktoré sa odvolávajú, vyplýva, že ich návrh úpravy, podobne ako návrh indonézskej vlády, sa týkal prvej metódy výpočtu podhodnotenia a porovnania medzi PME s úrovňami CFPP 13 °C a 10 °C. Preto sa tieto návrhy netýkali tretej metódy výpočtu a žalobkyne nevysvetľujú, prečo sú v tomto kontexte relevantné.
- 68 Pokiaľ ide o druhý bod predložený žalobkyňami, medzi účastníkmi konania je nesporné, že Komisia v priebehu prešetrovania nezverejnila rozpätie predaja výrobného odvetvia Únie podľa úrovne CFPP napriek žiadostiam žalobkýň.
- 69 V tejto súvislosti treba uviesť, že dočasné nariadenie už poskytlo informácie týkajúce sa predaja výrobného odvetvia Únie podľa CFPP. Podľa odôvodnení 295 a 296 dočasného nariadenia a odôvodnenia 247 napadnutého nariadenia tak 20 % predaja Únie má CFPP 10 °C a 35 % predaja Únie má CFPP 0 °C (súčet druhej metódy, teda 55 %, mínus percento zodpovedajúce PME s úrovňou CFPP 10 °C, teda 20 %). Z tejto informácie už vyplynulo, že predaj Únie iný ako predaj týkajúci sa CFPP 10 °C a CFPP 0 °C predstavoval približne 45 %. Okrem toho z vysvetlení poskytnutých v odôvodnení 247 napadnutého nariadenia a v odôvodnení 295 dočasného nariadenia možno vyvodzovať, že veľká časť z týchto 45 % sa týkala zápornej CFPP, ako to navyše uvádzajú žalobkyne v žalobe. Žalobkyne tak mali k dispozícii informácie, ktoré im umožňovali pochopiť výpočty Komisie a na tomto základe predložiť alternatívy k týmto výpočtom. Ich tvrdenie treba preto zamietnuť.

- 70 Aj keby sa prijala kritika žalobkyní týkajúca sa tretej metódy z dôvodu, že Komisia nesprávne upustila od vykonania úprav, ktoré vyplývali z rozdielov medzi výrobkami, konštatovanie Komisie o existencii podhodnotenia, ako to dokazuje prvá a druhá metóda, ktorých výsledky neboli spochybnené, by zostalo dôvodné. Vzhľadom na predchádzajúce úvahy treba v každom prípade zamietnuť tvrdenia žalobkyní a v dôsledku toho zamietnuť celú prvú časť prvého žalobného dôvodu.

O druhej časti prvého žalobného dôvodu založenej na neexistencii určenia cenového podhodnotenia pre výrobok od výrobného odvetvia Únie ako celok a na nesprávnom konštatovaní existencie tlaku na ceny

- 71 V rámci druhej časti, ktorá obsahuje dve výhrady, žalobkyne vo svojej prvej výhrade tvrdia, že Komisia nestanovila cenové podhodnotenie pre výrobok od výrobného odvetvia Únie ako celok. V rámci svojej druhej výhrady tvrdia, že dovoz bionafty z Indonézie nevyvíja tlak na ceny na trhu Únie.

– O stanovení cenového podhodnotenia pre výrobok ako celok

- 72 Treba uviesť, že z článku 1 základného nariadenia, nazvaného „Zásady“, ktorý v odseku 1 odkazuje na akýkoľvek „výrob[ok], ktorého prepustenie do režimu voľný obeh v Únii spôsobuje ujmu“, vyplýva, že antisubvenčné prešetrovanie sa týka konkrétneho výrobku. Tento „posudzovaný výrobok“ inštitúcie Únie vymedzujú pri začatí tohto prešetrovania. Článok 2 písm. c) uvedeného nariadenia tak vymedzuje „podobný výrobok“ ako výrobok, ktorý je vo všetkých aspektoch rovnaký, resp. podobný posudzovanému výrobku, alebo ak takýto výrobok neexistuje, pôjde o iný výrobok, ktorý síce nie je podobný vo všetkých aspektoch, ale má znaky pripomínajúce znaky posudzovaného výrobku.
- 73 Vplyv subvencovaných dovozov na ceny na trhu Únie s podobnými výrobkami, ktorý je potrebný na stanovenie ujmy podľa článku 8 ods. 1 písm. a) základného nariadenia, sa určuje na základe „posudzovaného výrobku“. Na určenie tohto vplyvu sa podľa článku 8 ods. 2 tohto nariadenia okrem iného zväži „či subvencované dovozy nepredstavujú značné cenové podhodnotenie v porovnaní s cenou podobného výrobku výrobného odvetvia Únie“.
- 74 Práve na základe vymedzenia „posudzovaného výrobku“, ktoré navrhnu inštitúcie Únie pri začatí prešetrovania a na ktoré odkazuje pojem „podobný výrobok“, sa vypočítava cenové podhodnotenie (pozri v tomto zmysle a analogicky rozsudok z 5. apríla 2017, Changshu City Standard Parts Factory a Ningbo Jinding Fastener/Rada, C-376/15 P a C-377/15 P, EU:C:2017:269, bod 57).
- 75 Podľa judikatúry samotné základné nariadenie nestanovuje, že pojem „posudzovaný výrobok“ sa nevyhnutne týka výrobku chápaného ako homogénny a zložený z podobných výrobkov (pozri analogicky rozsudok zo 17. marca 2016, Portmeirion Group, C-232/14, EU:C:2016:180, bod 42). Vymedzenie „posudzovaného výrobku“ pri začatí prešetrovania nebráni inštitúciám Únie v tom, aby rozdelili tento výrobok na jednotlivé druhy alebo modely a vychádzali z porovnaní medzi cenou výrobku na trhu Únie a vývoznou cenou pre každý model alebo druh (pozri v tomto zmysle a analogicky rozsudok z 5. apríla 2017, Changshu City Standard Parts Factory a Ningbo Jinding Fastener/Rada, C-376/15 P a C-377/15 P, EU:C:2017:269, bod 59).

- 76 Žalobkyne tvrdia, že povinnosť Komisie stanoviť podhodnotenie pre „posudzovaný výrobok“ ako celok možno založiť na analogickom uplatnení záverov vyplývajúcich z rozsudku z 5. apríla 2017, Changshu City Standard Parts Factory a Ningbo Jinding Fastener/Rada (C-376/15 P a C-377/15 P, EU:C:2017:269, bod 60).
- 77 Závery vyplývajúce z rozsudku z 5. apríla 2017, Changshu City Standard Parts Factory a Ningbo Jinding Fastener/Rada (C-376/15 P a C-377/15 P, EU:C:2017:269), týkajúceho sa výkladu článku 2 ods. 11 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1036 z 8. júna 2016 o ochrane pred dumpingovými dovozmi z krajín, ktoré nie sú členmi Európskej únie (Ú. v. EÚ L 176, 2016, s. 21), však nie sú uplatniteľné na analýzu vplyvu dumpingových dovozov na ceny výrobného odvetvia Únie, čo je analýza podľa článku 3 ods. 2 a 3 tohto nariadenia, ktorého ekvivalentom v základnom nariadení v antisubvenčných veciach je článok 8 ods. 1 a 2. Treba totiž poukázať na zásadný rozdiel medzi stanovením dumpingového rozpätia a analýzou vplyvu dumpingových dovozov na ceny výrobného odvetvia Únie na účely stanovenia ujmy, ktorý sa zakladá na skutočnosti, že táto analýza si nevyžaduje porovnanie predaja jedného a toho istého podniku, ako je to v prípade stanovenia dumpingového rozpätia, ktoré sa vypočítava na základe údajov dotknutého vyvážajúceho výrobcu, ale porovnanie predaja viacerých podnikov, teda vyvážajúcich výrobcov zaradených do vzorky a podnikov patriacich do výrobného odvetvia Únie zaradených do vzorky (rozsudok z 20. januára 2022, Komisia/Hubei Xinyegang Special Tube, C-891/19 P, EU:C:2022:38, body 150 až 159, a návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Pitruzzella vo veci Komisia/Hubei Xinyegang Special Tube, C-891/19 P, EU:C:2021:533, body 136 až 139, a s ktorými sa Súdny dvor v tejto veci stotožnil). Rovnaký záver platí *mutatis mutandis* v prípade stanovenia cenového podhodnotenia podľa základného nariadenia v antisubvenčných veciach. Závery vyplývajúce z rozsudku z 5. apríla 2017, Changshu City Standard Parts Factory a Ningbo Jinding Fastener/Rada (C-376/15 P a C-377/15 P, EU:C:2017:269), teda nemožno prebrať na tento spor.
- 78 V prejednávanej veci odôvodnenie 27 napadnutého nariadenia odkazuje, pokiaľ ide o vymedzenie dotknutého výrobku, na odôvodnenia 31 až 37 dočasného nariadenia (pozri body 9 až 11 vyššie).
- 79 Žalobkyne tvrdia, že v rámci prvej metódy výpočtu Komisia určovala cenové podhodnotenie len pre 20 % celkového predaja výrobcov z Únie zaradených do vzorky. Okrem toho v rámci druhej metódy výpočtu má analýza cenového podhodnotenia nedostatky, pretože nezohľadňuje veľkú zložitosť konkurenčného vzťahu medzi týmito výrobkami a pokrýva len 55 % celkového predaja výrobcov z Únie zaradených do vzorky, zatiaľ čo tretia metóda nemá zmysel. Podľa žalobkyní takýto prístup pripúšťa situácie, v ktorých by sa existencia podhodnotenia v prípade malého percenta predaja výrobného odvetvia Únie zovšeobecnila na zvyšok predaja výrobného odvetvia Únie.
- 80 Treba konštatovať, že táto argumentácia žalobkyní vychádza z predpokladu, že tretia metóda výpočtu cenového podhodnotenia porovnávajúca dovoz bionafty z Indonézie s celkovým predajom bionafty výrobcami z Únie zaradenými do vzorky je chybná a že v druhej metóde výpočtu, ktorá má podľa nich nedostatky, sa analýza podhodnotenia vzťahuje len na 55 % celkového predaja výrobcov z Únie zaradených do vzorky. Tvrdenia žalobkyní v tomto zmysle pritom zamietol Všeobecný súd v hlavnom odôvodnení pri preskúmaní prvej časti prvého žalobného dôvodu. Treba totiž konštatovať, že Komisia vypočítala cenové podhodnotenie najskôr pre 20 %, potom pre 55 % a nakoniec pre celý predaj výrobcov z Únie. Ako teda správne zdôrazňuje Komisia, zo zistení na základe 20 % predajov Únie nebolo vykonané nijaké zovšeobecnenie.

81 Túto výhradu treba preto zamietnuť. Aj keby Komisia nesprávne vychádzala z tretej metódy výpočtu podhodnotenia, argumentácia žalobkýň naďalej nemôže uspieť. Použitie dvoch ďalších metód totiž umožnilo Komisii posúdiť význam podhodnotenia pre 55 % predaja výrobcov z Únie, teda väčšinu predaja, ktorá bola reprezentatívna pre situáciu na celom trhu. Žalobkyne, ktoré nedokázali preukázať, že táto analýza je zjavne chybná, teda nemôžu platne tvrdiť, že výpočet podhodnotenia je zjavne nesprávny v tom, že vykonal protiprávne zovšeobecnenie údajov, ktoré sú príliš čiastkové alebo predstavujú malé percento predaja.

– *O tlaku na ceny*

82 Žalobkyne tvrdia, že Komisia nesprávne konštatovala, že dovoz bionafty z Indonézie mohol vyvíjať tlak na ceny, keďže PME predstavuje len 20 % bionafty s CFPP 0 °C, a že 35 až 45 % bionafty predávanej na trhu Únie má CFPP nižšiu ako nula. Okrem toho tabuľka 2 napadnutého nariadenia umožňuje konštatovať, že iba 13 % poklesu nákladov v priebehu obdobia nasledujúceho po prešetrovaní sa prenieslo na zákazníkov, čo dokazuje, že dovoz z Indonézie nevyvíja žiadny tlak na predajné ceny Únie. Z analýzy údajov uvedených v tabuľke 2 napadnutého nariadenia a v tabuľke 11 dočasného nariadenia podľa žalobkýň vyplýva, že ziskové rozpätie výrobcov z Únie sa zvýšilo z -1,8 % na 0,4 %.

83 Na úvod treba uviesť, že článok 8 ods. 1 písm. a) základného nariadenia nevyžaduje posúdenie vplyvu podhodnotenia ako takého na ceny Únie [pozri v tomto zmysle a analogicky rozsudok z 12. decembra 2014, Crown Equipment (Suzhou) a Crown Gabelstapler/Rada, T-643/11, EU:T:2014:1076, bod 174 (neuvěřený)], ale skôr posúdenie globálnejšieho vplyvu subvencovaných dovozov na ceny na trhu Únie s podobnými výrobkami.

84 V každom prípade Komisia, ktorá sa opierala o údaje uvedené v tabuľke 11 odôvodnenia 325 dočasného nariadenia, uviedla v odôvodnení 328 dočasného nariadenia, že podhodnotenie na úrovni približne 10 % vyvíjalo značný tlak na pokles cien, čo malo za následok, že výrobné odvetvie Únie nebolo schopné využiť klesajúce výrobné náklady počas obdobia prešetrovania, pretože muselo tento pokles v plnej miere preniesť na svojich zákazníkov, aby zabránilo ešte väčšej strate podielu na trhu.

85 V tejto súvislosti treba zohľadniť údaje z tabuľky 2 v odôvodnení 325 napadnutého nariadenia a z tabuľky 11 v odôvodnení 325 dočasného nariadenia:

Výrobné odvetvie Únie (pred obdobia prešetrovania, počas neho a po ňom)					
	2015	2016	2017	Obdobie vyšetrovania	október 2018 až jún 2019
Priemerná jednotková predajná cena v Únii na celkovom trhu (eur/tona)	715	765	832	794	790
Jednotkové výrobné náklady (eur/tona)	728	767	827	791	760

- 86 Z týchto údajov vyplýva, že počas obdobia prešetrovania a po ňom bola predajná cena Únie vyššia ako výrobné náklady. To však nevyklučuje existenciu tlaku na ceny zo strany indonézskeho dovozu. Z týchto údajov totiž tiež vyplýva, že hoci pokles výrobných nákladov (o 4,35 % medzi rokom 2017 a obdobím prešetrovania) umožnil vyhnúť sa strate v porovnaní s nákladmi, ceny výrobného odvetvia Únie klesli viac (o 4,56 % medzi rokom 2017 a obdobím prešetrovania), čo podporuje záver Komisie uvedený v odôvodnení 399 napadnutého nariadenia, že výrobné odvetvie Únie nebolo schopné využiť klesajúce náklady počas obdobia prešetrovania. Okrem toho treba konštatovať, že údaje uvedené v tabuľkách spomenutých v bode 85 vyššie sa týkajú celého predaja Únie, a nielen percentuálneho podielu jej predaja, ako tvrdia žalobkyne.
- 87 Keďže tieto údaje sú tak spôsobilé odôvodniť závery Komisie, treba konštatovať, že v prejednávanej veci sa Komisia nedopustila zjavne nesprávneho posúdenia v zmysle judikatúry uvedenej v bode 25 vyššie.
- 88 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy treba zamietnuť túto výhradu a v dôsledku toho aj prvý žalobný dôvod v celom rozsahu.

O druhom žalobnom dôvode založenom na tom, že napadnuté nariadenie vo svojej analýze príčinnej súvislosti porušuje článok 8 ods. 5 základného nariadenia

- 89 V rámci druhého žalobného dôvodu žalobkyne tvrdia, že Komisia založila svoju analýzu príčinnej súvislosti medzi údajne subvencovanými dovozmi a ujmou spôsobenou výrobnému odvetviu Únie na nesprávnom závere o podhodnotení. Porušenie článku 8 ods. 1 a 2 základného nariadenia, ktorého sa dopustila Komisia pri stanovení cenového podhodnotenia, má podľa nich za následok porušenie článku 8 ods. 5 uvedeného nariadenia.
- 90 V tejto súvislosti stačí uviesť, že druhý žalobný dôvod je založený na predpoklade, že prvý žalobný dôvod založený na porušení článku 8 ods. 1 a 2 základného nariadenia pri výpočte cenového podhodnotenia bude prijatý. Keďže tento žalobný dôvod bol zamietnutý v celom rozsahu, nemožno Komisii vytýkať, že zohľadnila podhodnotenie konštatované v napadnutom nariadení zohľadnila na účely posúdenia jeho účinkov na výrobné odvetvie Únie.
- 91 Druhý žalobný dôvod treba preto zamietnuť.

O treťom žalobnom dôvode založenom na zjavne nesprávnom posúdení, ktorého sa dopustila Komisia, keď dospela k záveru o existencii subvencie vo forme poskytovania surového palmového oleja za nižšiu než primeranú odplatu

- 92 Tretí žalobný dôvod sa skladá z troch častí, ktoré spochybňuje Komisia podporovaná EBB.

O prvej časti tretieho žalobného dôvodu založenej na porušení článku 3 bodu 1 písm. a) bodu iv) základného nariadenia a na zjavne nesprávnom posúdení, keďže Komisia dospela k záveru, že

indonézská vláda poverila dodávateľov surového palmového oleja alebo im nariadila poskytovať ich výrobky za nižšiu než primeranú odplatu

- 93 V rámci prvej časti žalobkyne tvrdia, že Komisia dospela k nesprávnemu záveru, že indonézská vláda poverila dodávateľov surového palmového oleja alebo im nariadila poskytovať ich výrobky za nižšiu než primeranú odplatu, po prvé prostredníctvom vývozných obmedzení a po druhé prostredníctvom transparentného „určovania cien“ skupinou PTPN, výrobcom surového palmového oleja BHP, ktorá je v úplnom vlastníctve indonézskej vlády.
- 94 Na úvod treba pripomenúť, že článok 3 základného nariadenia stanovuje, že o existenciu subvencie ide v prípade, ak sú splnené podmienky uvedené v bodoch 1 a 2, teda ak existuje „finančná pomoc“ vlády v krajine pôvodu alebo vývozu a v dôsledku toho dochádza k poskytnutiu určitej „výhody“.
- 95 Široká miera voľnej úvahy, ktorou disponujú inštitúcie Únie v oblasti ochranných obchodných opatrení, sa podľa judikatúry (pozri bod 24 vyššie) týka aj určenia existencie finančnej pomoci v zmysle článku 3 bodu 1 základného nariadenia (pozri v tomto zmysle rozsudok z 11. októbra 2012, Novatex/Rada, T-556/10, neuvverejnený, EU:T:2012:537, body 34 a 35).
- 96 Podľa článku 3 bodu 1 písm. a) bodu iv) základného nariadenia o „finančnú pomoc“ ide vtedy, keď vláda „poverí či nariadi súkromnému subjektu, aby vykonával jednu alebo viacero funkcií uvedených v bodoch i), ii) a iii), ktoré by za normálnych okolností plnila vláda“, a táto „prax sa v žiadnom smere nelíši od bežnej vládnej praxe“.
- 97 Pojmy „poveriť“ alebo „nariadiť“ nie sú v základnom nariadení vymedzené.
- 98 Podľa ustálenej judikatúry sa význam a rozsah pojmu, pre ktorý právo EÚ nestanovuje žiadnu definíciu, musí určiť v súlade s jeho obvyklým významom v bežnom jazyku, pričom sa zohľadní kontext, v ktorom sa používa, a ciele sledované právnou úpravou, ktorej je súčasťou (pozri v tomto zmysle rozsudky z 3. septembra 2014, Deckmyn a Vrijheidsfonds, C-201/13, EU:C:2014:2132, bod 19, a z 5. apríla 2017, Changshu City Standard Parts Factory a Ningbo Jinding Fastener/Rada, C-376/15 P a C-377/15 P, EU:C:2017:269, bod 52).
- 99 V tejto súvislosti treba uviesť, že cieľom článku 3 základného nariadenia je vymedziť pojem „subvencia“, ktorá by podliehala vyrovnávaciemu clu.
- 100 Konkrétnejšie, cieľom článku 3 bodu 1 písm. a) základného nariadenia je vymedziť pojem „finančná pomoc“ tak, aby sa vylúčili opatrenia vlády, ktoré nepatria do žiadnej z kategórií vymenovaných v tomto ustanovení. Práve vzhľadom na to článok 3 bod 1 písm. a) body i) až iii) základného nariadenia vymenováva konkrétne situácie, ktoré musia byť považované za finančnú pomoc vlády, a to priamy alebo nepriamy prevod prostriedkov, vzdanie sa štátnych príjmov a dodávka tovarov alebo služieb, zatiaľ čo článok 3 bod 1 písm. a) bod iv) základného nariadenia vo svojej druhej zarážke stanovuje, že skutočnosť, že vláda poverí súkromný subjekt, aby vykonával jednu alebo viacero takto vymenovaných funkcií v bodoch i), ii) a iii), alebo mu nariadi, aby tak urobil, zodpovedá poskytnutiu finančnej pomoci touto vládou v zmysle článku 3 bodu 1 písm. a) základného nariadenia (rozsudok z 10. apríla 2019, Jindal Saw a Jindal Saw Italia/Komisia, T-300/16, EU:T:2019:235, bod 106).

- 101 V tejto súvislosti je článok 3 bod 1 písm. a) bod iv) druhá zarážka základného nariadenia v podstate ustanovením zabraňujúcim obchádzaniu, ktoré má zabezpečiť, že vlády tretích krajín nemôžu obchádzať pravidlá týkajúce sa subvencií prijatím opatrení, ktoré zjavne nespádajú *stricto sensu* do pôsobnosti článku 3 bodu 1 písm. a) bodov i) až iii) tohto nariadenia, ale majú v praxi podobné účinky (rozsudok z 10. apríla 2019, Jindal Saw a Jindal Saw Italia/Komisía, T-300/16, EU:T:2019:235, bod 107). Taký je aj výklad článku 1.1 písm. a) bodu 1 bodu iv) Dohody o SVO zo strany Odvolacieho orgánu WTO, ktorého obsah je podobný obsahu článku 3 bodu 1 písm. a) bodu iv) základného nariadenia [pozri správu Odvolacieho orgánu WTO s názvom „Spojené štáty – Prešetrovanie v súvislosti s vyrovnávacím clom na čipy dynamických pamätí s priamym prístupom (DRAM) z Kórey“, prijatú 27. júna 2005 (WT/DS 296/AB/R, bod 113)].
- 102 Podľa svojho obvyklého významu v bežnom jazyku výraz „poveriť“ znamená „vybaviť funkciou alebo úradom, zveriť, delegovať, ustanoviť“. Aby sa v plnej miere zabezpečil potrebný účinok článku 3 bodu 1 písm. a) bodu iv) druhej zarážky základného nariadenia, judikatúra vykladá tento pojem ako „akúkoľvek činnosť vlády, ktorou sa priamo alebo nepriamo prizná súkromnému subjektu zodpovednosť za plnenie takej funkcie, ako sú uvedené v článku 3 ods. 1 písm. a) bodoch i) až iii) uvedeného nariadenia“ (rozsudok z 10. apríla 2019, Jindal Saw a Jindal Saw Italia/Komisía, T-300/16, EU:T:2019:235, bod 108). Z toho vyplýva, že pojem „nariadiť“, ktorý podľa svojho obvyklého významu v bežnom jazyku znamená „prikázať, rozkázať, nadiktovať, uložiť, predpísať, vyzvať“, zahŕňa akúkoľvek činnosť vlády, ktorá spočíva v priamom alebo nepriamom výkone právomoci voči súkromnému subjektu tak, aby tento subjekt vykonával takú funkciu, ako sú uvedené v článku 3 bode 1 písm. a) bodoch i) až iii) základného nariadenia.
- 103 Okrem toho z priradovacej spojky označujúcej alternatívu „alebo“ medzi slovami „poveriť“ a „nariadiť“ jasne vyplýva, že tieto dve činnosti sa môžu uskutočniť nezávisle od seba, ale aj spoločne. Navyše zo znenia článku 3 bodu 1 písm. a) bodu iv) druhej zarážky základného nariadenia, ktorý neobmedzuje povahu alebo predmet činnosti „poverenia“ alebo „nariadenia“, a z judikatúry uvedenej v bode 102 vyššie, ktorá zohľadňuje „akúkoľvek činnosť vlády“, vyplýva, že táto činnosť nemusí byť nevyhnutne výsledkom aktu alebo opatrenia prijatého samostatne, ale môže byť aj výsledkom kombinovaného účinku viacerých opatrení.
- 104 Práve vzhľadom na tieto úvahy treba analyzovať záver Komisie, podľa ktorého sa indonézska vláda opatreniami, akými sú vývozná daň, vývozný poplatok a faktická kontrola domácich cien surového palmového oleja prostredníctvom skupiny PTPN, snažila získať od výrobcov surového palmového oleja poskytovanie tohto výrobku na indonézscom trhu za nižšiu než primeranú odplatu.
- O vývozných dani a vývoznom poplatku
- 105 V rámci prvej výhrady žalobkyne tvrdia, že Komisia nesprávne dospela k záveru, že vývozná daň, ktorá bola počas obdobia prešetrovania stanovená na nulu, a vývozný poplatok, ktorý bol pozastavený od decembra 2018, mali za následok, že dodávatelia surového palmového oleja boli „poverení“ alebo im bolo nariadené poskytovať ich výrobky za nižšiu než primeranú odplatu. Okrem toho cieľom týchto opatrení nebolo udržiavať nízke ceny surového palmového oleja s cieľom podporiť odvetvie bionafty. Takýto výsledok bol podľa nich len vedľajším účinkom opatrení, ktorých hlavným cieľom bolo zabezpečiť cenovú stabilitu jedlého oleja a financovať Fond pre pestovanie palmy olejovej.
- 106 Z odôvodnení 113 až 117 dočasného nariadenia vyplýva, že v prejednávanej veci indonézska vláda uložila na surový palmový olej vývoznú daň a vývozný poplatok.

- 107 Podľa odôvodnení 87 a 88 dočasného nariadenia bola vývozná daň zavedená v roku 1994 a v znení z roku 2016 pozostávala zo sadzobníka progresívnych taríf uložených na surový palmový olej, ako aj na iné výrobky vrátane bionafty (na ktorú sa sústavne uplatňovala nižšia sadzba ako na surový palmový olej). Indonézski vývozcovia platili daň z vývozu surového palmového oleja naviazanú na referenčnú cenu indonézskej vlády. Ak teda rástla referenčná vývozná cena stanovená indonézskou vládou, rovnako rástli vývozné clá. Ak bola referenčná cena nižšia ako 750 amerických dolárov (USD) za tonu, príslušná sadzba vývozej dane bola 0%. Počas obdobia prešetrovania zostávala cena surového palmového oleja pod prahovou hodnotou 750 USD za tonu, a preto vývozná daň nebola splatná.
- 108 Podľa odôvodnenia 89 dočasného nariadenia zaviedla indonézska vláda v roku 2015 aj vývozný poplatok za surový palmový olej a výrobky v ďalšom článku výrobného reťazca. Tento poplatok bol v období prešetrovania stanovený na 50 USD za tonu v prípade surového palmového oleja a 20 USD v prípade bionafty.
- 109 Aby Komisia preukázala existenciu finančnej pomoci v dočasnom nariadení, ktorého závery potvrdzuje napadnuté nariadenie (v odôvodneniach 102 až 161), vykonala analýzu založenú na relevantnej judikatúre WTO.
- 110 Na základe tejto analýzy Komisia v odôvodneniach 111 až 157 dočasného nariadenia usúdila, že konanie indonézskej vlády vo vzťahu k výrobcom surového palmového oleja bolo činnosťou „poverenia“ alebo „nariadenia“ poskytovať ich výrobky domácim používateľom za nižšiu než primeranú odplatu s cieľom vytvoriť v Indonézii domáci trh, kde boli ceny umelo nízke. Komisia ďalej v odôvodnení 160 tohto nariadenia uviedla, že všetkých indonézskych výrobcov surového palmového oleja treba považovať za súkromné subjekty a v odôvodneniach 162 a 169 toho istého nariadenia, že tieto podniky poskytovali surový palmový olej na domácom trhu za nižšiu než primeranú odplatu. Napokon v odôvodnení 170 toho istého nariadenia Komisia konštatovala, že poskytovanie surového palmového oleja získavaného z indonézskej pôdy indonézskemu odvetviu bionafty je funkcia, ktorú za normálnych okolností plní vláda. Komisia totiž v tom istom odôvodnení usúdila, že do takejto funkcie patrí stanovenie regulačných podmienok poskytovania surovín krajiny podnikom tejto krajiny vládou štátu, ktorá má zvrchovanú moc nad svojimi prírodnými zdrojmi.
- 111 V predmetnej analýze Komisia preukázala, ako vyplýva z odôvodnenia 134 napadnutého nariadenia, že prostredníctvom vývozej dane a vývozného poplatku v kombinácii s inými opatreniami, ako bolo uvedené v odôvodneniach 103, 146 a 157 napadnutého nariadenia, sa indonézska vláda snažila získať od výrobcov surového palmového oleja poskytovanie tohto výrobku na indonézskom trhu za nižšiu než primeranú odplatu. Uvedená vláda totiž zaviedla systém vývozných obmedzení, v dôsledku ktorých sa vývoz surového palmového oleja stal po obchodnej stránke neatraktívny.
- 112 Skutočnosť, že indonézska vláda vytvorila a zaviedla takýto systém, je zrejmá z viacerých informácií, ktoré uviedla Komisia v napadnutom nariadení a dočasnom nariadení a ktoré žalobkyne nespochybnili.
- 113 V odôvodnení 116 dočasného nariadenia sa tak uvádza, že indonézska vláda prepojila systém vývozných daní priamo s medzinárodnými cenami surového palmového oleja, a nie s inými údajmi (ako sú úrovne výroby či vplyv na životné prostredie) s cieľom mať vplyv na ceny platené

vyvážajúcimi výrobcami. Z tabuľky 1 v tomto odôvodnení vyplýva, že indonézska vláda sa riadila vývojom cien na medzinárodnej úrovni a upravovala úroveň vývozných daní v závislosti od týchto cien, čo malo za následok zníženie ziskovosti vývozu.

- 114 Komisia v odôvodnení 119 dočasného nariadenia tiež poznamenala, že indonézske generálne riaditeľstvo pre clá a spotrebné dane verejne v roku 2015 vysvetlilo, že cieľom vývozného cla je zabezpečiť dostupnosť surovín a podnietiť rast domáceho odberateľského odvetvia palmového oleja, ktorých neoddeliteľnou súčasťou je výroba bionafty.
- 115 Pokiaľ ide o vývozný poplatok, Komisia v odôvodnení 117 dočasného nariadenia zdôraznila, že jeho zavedenie v roku 2015 sa zhodovalo s obdobím, v ktorom boli indonézske ceny takmer totožné so svetovými cenami, a umožnilo výrobcom bionafty nakupovať surový palmový olej za nižšie ceny, než by inak boli dostupné. Okrem toho Komisia v odôvodnení 114 napadnutého nariadenia vysvetlila, že z tohto poplatku sa financoval Fond pre pestovanie palmy olejovej a *de facto* výhradne podporoval odvetvie bionafty prostredníctvom subvencií.
- 116 Napadnuté nariadenie v odôvodneniach 128 a 129 tiež uvádza dva novinové články z obdobia nasledujúceho po období prešetrovania, ktoré potvrdzujú závery Komisie týkajúce sa tohto posledného uvedeného obdobia. V článku z 19. decembra 2018 tak generálny tajomník indonézskeho združenia palmového oleja predpokladal, že po znížení vývozného poplatku na nulu by sa vývoz surového palmového oleja mohol zvýšiť. V článku zo 6. decembra 2018 sa nezávislý analytik domnieva, že zrušenie vývozného poplatku zvýši konkurencieschopnosť indonézskeho vývozcov palmového oleja vďaka dosiahnutým úsporám, z ktorých väčšina sa pravdepodobne vráti indonézskeho poľnohospodárom prostredníctvom vyšších cien surového palmového oleja na domácom trhu.
- 117 Na základe týchto úvah mohla Komisia v odôvodnení 118 napadnutého nariadenia platne dospieť k záveru, že „celkový systém vývozných obmedzení zavedený indonézskeou vládou je koncipovaný tak, aby odvetviu bionafty prinášal výhody vďaka umelému udržiavaniu cien surového palmového oleja na domácom trhu na nízkej úrovni“.
- 118 V tejto súvislosti žalobkyne v prvom rade tvrdia, pričom sa odvolávajú na judikatúru WTO, že tieto vývozné obmedzenia nepatria do pôsobnosti článku 3 bodu 1 písm. a) základného nariadenia, pretože ich cieľom bolo zaistiť miestny dopyt po jedlom oleji a jeho cenovú stabilitu (v prípade vývozných daní) a financovať Fond pre pestovanie palmy olejovej (v prípade vývozného poplatku), a keďže vplyv, ktorý mohli mať na ceny surového palmového oleja, bol len vedľajším účinkom tejto regulácie. Jedinou úlohou indonézskej vlády bolo pobádanie pri obyčajnom výkone činnosti výberu verejných príjmov.
- 119 V prvom rade, pokiaľ ide o tvrdenie žalobkyní, podľa ktorého indonézska vláda nezohrávala aktívnejšiu úlohu než iba pobádanie, treba konštatovať, že prijatím predmetných vývozných obmedzení v konkrétnom kontexte, v rámci ktorého bola po prvé vývozná daň prepojená s medzinárodnými cenami surového oleja a zvyšovala sa, keď sa zvýšili tieto ceny, a po druhé bol vývozný poplatok zavedený v období, keď indonézske ceny boli takmer totožné so svetovými cenami, táto vláda obmedzila slobodu činnosti týchto podnikov tým, že prakticky obmedzila ich schopnosť rozhodovať o tom, na akom trhu predajú svoje výrobky (pozri v tomto zmysle rozsudok z 10. apríla 2019, Jindal Saw a Jindal Saw Italia/Komisia, T-300/16, EU:T:2019:235, bod 124).

- 120 Ďalej tvrdenie žalobkýň, podľa ktorého indonézska vláda iba vykonávala svoju činnosť výberu verejných príjmov, pričom vplyv, ktorý táto činnosť mohla mať na ceny surového palmového oleja, bol len vedľajším účinkom, nemôže uspieť. Ako totiž vyplýva z bodov 111 až 116 vyššie, predmetné vývozné obmedzenia boli zavedené spolu s inými opatreniami s cieľom zabezpečiť poskytovanie surového palmového oleja na indonézskom trhu za nižšiu než primeranú cenu a na dosiahnutie tohto výsledku boli dokonca upravované podľa medzinárodných cien. Skutočnosť, že predmetná právna úprava tento cieľ výslovne neuvádza, nepostačuje na zneplatnenie tohto záveru.
- 121 Napokon treba zamietnuť tvrdenia, ktoré žalobkyne v tejto súvislosti vyvodzujú z judikatúry Orgánu WTO na urovnávanie sporov, a najmä zo správy panelu Orgánu WTO na urovnávanie sporov s názvom „Spojené štáty – Opatrenia pristupujúce k vývozným obmedzeniam ako k subvenciám“ prijatej 23. augusta 2001 (WT/DS194/R). Bez toho, aby bola dotknutá judikatúra uvedená v bodoch 46 a 47 vyššie, sa totiž tento spor týkal otázky, či právne predpisy Spojených štátov týkajúce sa vyrovnávacích ciel, ktoré Kanada považovala za regulačnú činnosť vlády, ktorá limitovala vývoz určitého tovaru, teda vývozné obmedzenie, a v dôsledku toho za „finančnú pomoc“ v zmysle článku 1.1 písm. a) ods. 1 Dohody o SVO, boli v súlade s touto dohodou. Tento spor sa teda netýkal konkrétnych vývozných obmedzení, ktoré sú súčasťou súboru opatrení s rovnakým cieľom a ktoré sú posudzované z hľadiska vyhlásení indonézskeho generálneho riaditeľstva pre clá a spotrebné dane týkajúcich sa cieľa zabezpečiť dostupnosť surovín a podnietiť rast určitého odvetvia, ako sa uvádza v bode 114 vyššie (pozri v tomto zmysle rozsudok z 10. apríla 2019, Jindal Saw a Jindal Saw Italia/Komisia, T-300/16, EU:T:2019:235, bod 134).
- 122 V druhom rade žalobkyne tvrdia, že vývozné obmedzenia nezbavili výrobcov surového palmového oleja možnosti racionálnej voľby a neovplyvnili ich schopnosť vyvážať, keďže viac ako 70 % indonézskeho surového palmového oleja sa vyvážalo.
- 123 Toto tvrdenie nemožno prijať. Skutočnosť, že 70 % indonézskeho surového palmového oleja sa vyviezlo, totiž neznamená, že výrobcovia surového palmového oleja mohli slobodne urobiť racionálne rozhodnutie o vývoze svojho výrobku a získať za to primeranú odplatu. Naopak, ako správne zdôrazňuje Komisia, výrobcovia surového palmového oleja najprv uspokojili domáci dopyt, ktorý podľa verejných zdrojov uvedených v odôvodnení 153 napadnutého nariadenia zodpovedal 30 % výroby, a až potom využili vývoz. Z toho vyplýva, že títo výrobcovia sa nesnažili vyvážať väčšiu časť svojej výroby tam, kde boli ceny vyššie, pretože potenciálne dodatočné zisky z vývozu boli limitované vývoznými obmedzeniami, ktoré zaviedla indonézska vláda.
- 124 V treťom rade žalobkyne tvrdia, že vývozná daň, ktorá bola počas obdobia prešetrovania stanovená na nulu, a vývozný poplatok, ktorý bol pozastavený od decembra 2018, nemohli umožniť, že dodávatelia surového palmového oleja boli poverení alebo im bolo nariadené poskytovať ich výrobky za nižšiu než primeranú odplatu.
- 125 Ako bolo uvedené v bodoch 106 a 113 vyššie, indonézska vláda prepojila systém vývozných daní priamo s medzinárodnými cenami surového palmového oleja. Z toho vyplýva, že skutočnosť, že vývozná daň bola počas obdobia prešetrovania stanovená na nulu, bola spôsobená, ako zdôrazňuje odôvodnenie 113 napadnutého nariadenia, osobitnými podmienkami na trhu. Nízka úroveň medzinárodných cien totiž sama osebe stačila na to, aby naviedla výrobcov surového palmového oleja prednostne uspokojovať domáci dopyt. Ako správne zdôrazňuje Komisia, ak by bolo zámerom indonézskej vlády už nevyberať túto daň, zrušila by ju.

- 126 Pokiaľ ide o vývozný poplatok, je nesporné, že bol vyberaný počas obdobia prešetrovania a že bol stanovený na 50 USD za tonu v prípade surového palmového oleja a 20 USD za tonu v prípade bionafty. Skutočnosť, že tento poplatok bol pozastavený, ako tvrdia žalobkyne, po období prešetrovania, konkrétne v decembri 2018, je irelevantná pre platnosť záverov, ktoré Komisia vyvodila v napadnutom nariadení, pokiaľ ide o toto obdobie.
- 127 Vo štvrtom rade žalobkyne tvrdia, že Komisia porušila aj článok 15 ods. 1 druhý pododsek základného nariadenia tým, že zaviedla vyrovnávacie opatrenia napriek tomu, že vývozná daň a vývozný poplatok boli „zrušené“ alebo že už vôbec nezvýhodňovali dotknutých vývozcov v zmysle tohto článku v čase prijatia antisubvenčných opatrení.
- 128 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že článok 15 základného nariadenia v odseku 1 druhom pododseku stanovuje, že vyrovnávacie opatrenie sa neuloží, ak sa preukáže, že subvencie sú zrušené alebo že už nezvýhodňujú dotknutých vývozcov.
- 129 Zo znenia tohto článku vyplýva, že tvrdenie žalobkyní je založené na jeho nesprávnom výklade. Aj keby totiž boli vývozná daň a vývozný poplatok „zrušené“, ako tvrdia žalobkyne, neznamenalo by to nič viac ako zánik jedného z nástrojov, ktorými disponuje indonézska vláda na účely poskytovania surového palmového oleja za nižšiu než primeranú odplatu, spolu s určovaním cien skupinou PTPN a poskytovaním subvencií výrobcom surového palmového oleja. Tento zánik teda nevedie k zrušeniu subvencie, ktorá okrem poskytovania surového palmového oleja za nižšiu než primeranú odplatu (odôvodnenia 102 až 187 napadnutého nariadenia) mala formu priameho prevodu finančných prostriedkov prostredníctvom Fondu pre pestovanie palmy olejovej (odôvodnenia 28 až 101 napadnutého nariadenia), ako aj oslobodenia strojov dovezených do colných zón od dovozného cla (odôvodnenia 188 až 193 napadnutého nariadenia). Nemožno sa ani domnievať, že tieto subvencie už neposkytovali dotknutým vývozcom výhodu, pretože táto výhoda nezávisí od výšky vývozného cla, ale od ich odstrašujúceho účinku a od skutočnosti, že výrobcovia surového palmového oleja boli prostredníctvom radu opatrení vrátane vývozných obmedzení „poverení“ alebo im bolo nariadené poskytovať surový palmový olej za nižšiu než primeranú cenu.
- 130 Prvú výhradu treba preto zamietnuť.

– *O cenovej kontrole skupinou PTPN*

- 131 V rámci svojej druhej výhrady žalobkyne tvrdia, že Komisia porušila článok 3 bod 1 písm. a) bod iv) základného nariadenia a dopustila sa zjavne nesprávneho posúdenia, keď dospela k záveru, že indonézska vláda prostredníctvom transparentného „určovania cien“ skupinou PTPN vykonala „poverenie“ alebo „nariadenie“ vo vzťahu k dodávateľom surového palmového oleja.
- 132 Na úvod treba pripomenúť, ako vyplýva z odôvodnení 91 až 99 a 126 dočasného nariadenia a odôvodnení 120 a 123 napadnutého nariadenia, že vzhľadom na nedostatok spolupráce zo strany dodávateľov surového palmového oleja a skupiny PTPN Komisia uplatnila ustanovenia článku 28 ods. 1 základného nariadenia a svoje závery založila na dostupných skutočnostiach.
- 133 Podľa judikatúry článok 28 základného nariadenia oprávňuje inštitúcie na využitie dostupných údajov, aby sa neohrozila účinnosť opatrení na ochranu obchodu v Únii vždy, keď inštitúcie Únie čelia odmietnutiu alebo nedostatku spolupráce pri prešetrovaní (pozri v tomto zmysle a analogicky rozsudok z 26. januára 2017, Maxcom/City Cycle Industries, C-248/15 P,

C-254/15 P a C-260/15 P, EU:C:2017:62, bod 67), pričom ich však neobmedzuje na využitie najlepších dostupných údajov (rozsudok z 11. septembra 2014, Gold East Paper a Gold Huasheng Paper/Rada, T-444/11, EU:T:2014:773, bod 94). Z toho vyplýva, že široká miera voľnej úvahy, ktorou disponuje Komisia v oblasti opatrení na ochranu obchodu v súlade s judikatúrou uvedenou v bode 24 vyššie, platí aj vtedy, keď sa má uplatniť článok 28 základného nariadenia.

- 134 V prvom rade žalobkyne vytykajú Komisii, že sa dopustila zjavne nesprávneho posúdenia, keď dospela k záveru, že PTPN stanovila svoje ceny surového palmového oleja na umelo nízkej úrovni. Tvrdia, že PTPN neurčovala svoje ceny, pretože po prvé sa tieto ceny určovali na denných aukciách a po druhé sa domáci trh vyznačoval značnou kúpnu silou kupujúcich surového palmového oleja.
- 135 V tejto súvislosti z odôvodnení 128 až 131 dočasného nariadenia vyplýva, že PTPN je skupina spoločností v úplnom vlastníctve štátu a pod kontrolou indonézskej vlády, ktorá vyrába rôzne komodity vrátane surového palmového oleja.
- 136 V odôvodneniach 132 a 133 dočasného nariadenia je vysvetlené a medzi účastníkmi konania je nesporné, že PTPN organizuje denné aukcie na predaj svojho surového palmového oleja. Pred začatím dennej verejnej súťaže PTPN určila „cenovú predstavu“ na daný deň, ale nebola povinná odmietnuť ponuky nižšie ako táto „cenová predstava“.
- 137 Komisia na základe viacerých dostupných údajov dospela k záveru, že PTPN určovala svoje ceny surového palmového oleja na umelo nízkej úrovni. Po prvé z odôvodnenia 151 napadnutého nariadenia vyplýva, že indonézska vláda ovplyvňovala rozhodnutia skupiny PTPN, pokiaľ ide o cenovú politiku tejto skupiny. Ak bola totiž ponúknutá cena za nákup surového palmového oleja nižšia ako „cenová predstava“ stanovená na daný deň, správna rada skupiny PTPN, v ktorej bola výhradne zastúpená indonézska vláda, mohla rozhodnúť o prijatí ponuky, čo sa pravidelne stávalo. Po druhé z odôvodnenia 125 napadnutého nariadenia a odôvodnenia 135 dočasného nariadenia vyplýva, že na základe dostupných informácií sa zdá, že PTPN sa riadila usmerneniami indonézskej vlády a pritom v posledných rokoch vykazovala straty. Po tretie, ako vyplýva z odôvodnení 122 až 124 napadnutého nariadenia, Komisii sa nepodarilo získať nijaký dôkaz o tom, že by „cenová predstava“ odrážala akúkoľvek trhovú cenu vyplývajúcu zo súťažného postupu verejného obstarávania. Naopak, domáca cena surového palmového oleja bola nižšia ako všetky medzinárodné referenčné hodnoty.
- 138 Na základe vyššie uvedeného treba konštatovať, že Komisia sa nedopustila zjavne nesprávneho posúdenia, keď dospela k záveru, že PTPN nekonala ako racionálny subjekt na trhu a určovala cenu surového palmového oleja na nižšej úrovni ako referenčné hodnoty.
- 139 Pokiaľ ide o tvrdenie žalobkýň o nerovnováhe na trhu, treba nepochybne uviesť, že trh sa vyznačuje takouto nerovnováhou v prospech kupujúcich surového palmového oleja, ktorí sú veľkými podnikmi s „vyrovnávacou kúpnu silou“. Komisia to pripustila v odôvodnení 146 dočasného nariadenia. Táto okolnosť však nemôže spochybniť záver, podľa ktorého indonézska vláda mohla prostredníctvom skupiny PTPN zaviesť mechanizmus určovania cien. Ako totiž uviedla Komisia v tom istom odôvodnení bez toho, aby to bolo spochybnené, ďalšou charakteristickou črtou trhu so surovým palmovým olejom, tentoraz na strane ponuky, bola jeho fragmentácia medzi veľký počet malých podnikov, najmä jednotlivých poľnohospodárov. V takomto kontexte, keď už PTNP stanovila cenu na daný deň, bolo pre dodávateľov surového palmového oleja, z ktorých každý mal malý podiel na trhu, veľmi ťažké stanoviť vyššie predajné ceny vo vzťahu ku kupujúcim s významnou kúpnu silou. Tvrdenia žalobkýň, že usporiadanie

trhu bráni skupine PTPN určovať ceny, treba preto zamietnuť. Naopak sa zdá, že toto usporiadanie trhu bolo faktorom, ktorý umožnil skupine PTPN určovať ceny surového palmového oleja.

- 140 Okrem toho treba zamietnuť tvrdenie žalobkyní, že Komisia si nesplnila povinnosť odôvodnenia.
- 141 Podľa ustálenej judikatúry totiž chýbajúce alebo nedostatočné odôvodnenie predstavuje žalobný dôvod založený na porušení podstatných formálnych náležitostí, ktorý je ako taký odlišný od žalobného dôvodu vychádzajúceho z nepresnosti odôvodnenia rozhodnutia, ktorého preskúmanie patrí do skúmania dôvodnosti tohto rozhodnutia [rozsudky z 19. júna 2009, Qualcomm/Komisia, T-48/04, EU:T:2009:212, bod 175, a z 18. októbra 2016, Crown Equipment (Suzhou) a Crown Gabelstapler/Rada, T-351/13, neuvverejnený, EU:T:2016:616, bod 110]. Z odôvodnenia vyžadovaného podľa článku 296 druhého odseku ZFEÚ musia jasne a jednoznačne vyplývať úvahy inštitúcie, ktorá akt prijala, aby sa umožnilo dotknutej osobe pochopiť dôvody prijatých opatrení a príslušnému súdu vykonať svoje preskúmanie [pozri analogicky rozsudky z 30. septembra 2003, Eurocoton a i./Rada, C-76/01 P, EU:C:2003:511, bod 88, a z 12. decembra 2014, Crown Equipment (Suzhou) a Crown Gabelstapler/Rada, T-643/11, EU:T:2014:1076, bod 129 (neuvverejnený)].
- 142 V prejednávanej veci pritom odôvodnenia napadnutého nariadenia a dočasného nariadenia analyzované v bodoch 135 až 139 vyššie jasne uvádzajú dôvody, pre ktoré Komisia usúdila, že PTPN nekonala ako racionálny subjekt na trhu a určovala cenu surového palmového oleja na nižšej úrovni ako referenčné hodnoty. Tieto vysvetlenia umožnili jednak žalobkyniam oboznámiť sa s dôvodmi prijatého opatrenia, aby mohli brániť svoje práva, a jednak súdu Únie vykonať preskúmanie, ako vyplýva z bodu 134 a nasl. vyššie.
- 143 V druhom rade žalobkyne tvrdia, Komisia dospela k nesprávnemu záveru, že indonézska vláda tým, že transparentne oznamovala denné ceny surového palmového oleja skupiny PTPN, „poverila“ ostatných dodávateľov surového palmového oleja alebo im „nariadila“, aby poskytovali ich výrobky na domácom trhu za nižšiu než primeranú odplatu. Ceny nezávislých dodávateľov surového palmového oleja boli podľa nich určované faktickými okolnosťami prípadu, štruktúrou trhu a uplatnením slobodnej vôle subjektov na trhu. Správanie dodávateľov surového palmového oleja je „len neočakávaným dôsledkom“ transparentnosti zo strany skupiny PTPN.
- 144 Z odôvodnenia 160 napadnutého nariadenia vyplýva, že činnosť „poverenia“ alebo „nariadenia“ spočíva v prejednávanej veci v tom, že indonézska vláda prostredníctvom skupiny PTPN pôsobila na indonézscom domácom trhu ako tvorca ceny a že všetci nezávislí dodávatelia surového palmového oleja sa riadili týmito cenovými indikáciami. Ako vyplýva z bodov 135 až 137 vyššie, Komisia totiž najprv preukázala, a žalobkyniam sa nepodarilo tieto zistenia platne spochybníť, že PTPN určovala svoje ceny surového palmového oleja na umelo nízkej úrovni. Komisia ďalej v odôvodneniach 140 a 141 dočasného nariadenia uviedla, že PTPN uverejňovala výsledok dennej verejnej súťaže na svojej online platforme vždy o 15.30 v deň verejnej súťaže s uvedením presnej víťaznej jednotkovej ceny za surový palmový olej, a že denné rokovania medzi dodávateľmi surového palmového oleja inými než PTPN a jeho odberateľmi, pri ktorých východiskovou cenou bola denná cena stanovená skupinou PTPN, sa zvyčajne viedli po tom, ako boli známe výsledky verejnej súťaže skupiny PTPN. Denná cena surového palmového oleja na domácom trhu presne odrážala víťaznú cenu denných verejných súťaží skupiny PTPN a okrem toho jednotková cena, ktorú vyvážajúci výrobcovia platili výrobcom surového palmového oleja, ktorí neboli vo vlastníctve štátu, bola počas obdobia prešetrovania vždy rovnaká alebo nižšia ako cena PTPN na

daný deň. Napokon, ako vyplýva z odôvodnenia 138 napadnutého nariadenia, k týmto skutočnostiam došlo v kontexte, v ktorom indonézska vláda prijala opatrenia obmedzujúce možnosti dodávateľov vyvážať svoj surový palmový olej.

- 145 V takom kontexte sa Komisia nedopustila zjavne nesprávneho posúdenia, keď dospela k záveru, že indonézska vláda vykonala poverenie alebo nariadenie vo vzťahu k dodávateľom surového palmového oleja prostredníctvom transparentného „určovania cien“ skupinou PTPN, v zmysle judikatúry uvedenej v bodoch 101 až 103 vyššie.
- 146 Z týchto dôvodov tvrdenia žalobkyní nemožno prijať a v dôsledku toho treba zamietnuť celú prvú časť tretieho žalobného dôvodu.

O druhej časti tretieho žalobného dôvodu založenej na porušení článku 3 bodu 1 písm. b) základného nariadenia a zjavne nesprávnom posúdení, keďže Komisia dospela k záveru, že indonézska vláda podporovala príjmy alebo ceny

- 147 Komisia sa domnieva, že druhú časť tretieho žalobného dôvodu treba zamietnuť, keďže žalobcovia odkazujú v žalobe na podporu príjmov alebo cien poskytnutú „dodávateľom surového palmového oleja“, zatiaľ čo závery Komisie sa týkajú podpory výrobcov bionafty. Komisia tiež tvrdí, že spresnenia žalobkyní v tejto súvislosti, ktoré predložili vo fáze repliky, sú neprípustné v zmysle článku 84 ods. 1 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu.
- 148 V tejto súvislosti treba uviesť, že podľa článku 76 písm. d) rokovacieho poriadku sa v žalobe musí označiť predmet konania a poskytnúť stručné zhrnutie dôvodov, pričom údaje musia byť jasné a presné, aby si žalovaná strana mohla pripraviť svoju argumentáciu a aby súd Únie mohol vykonať svoje preskúmanie (rozsudok z 3. mája 2018, Sigma Orionis/Komisia, T-48/16, EU:T:2018:245, bod 54). Vzhľadom na argumentáciu, ktorú uviedla vo vyjadrení k žalobe a v duplike, bola Komisia zjavne schopná pochopiť kritiku žalobkyní namierenú proti napadnutému nariadeniu. Okrem toho podstatné skutkové a právne okolnosti, na ktorých je založená táto časť, vyplývajú koherentným a zrozumiteľným spôsobom už z textu samotnej žaloby, a to napriek tomu, že v názve tejto časti sa uvádza, že podpora príjmov alebo cien sa poskytuje „dodávateľom surového palmového oleja“, a napriek chybnému odkazu na odôvodnenie 172 dočasného nariadenia, ktoré sa v skutočnosti týka existencie finančnej pomoci podľa článku 3 bodu 1 písm. a) bodu iv) základného nariadenia (pozri v tomto zmysle rozsudok z 3. júla 2018, Transtec/Komisia, T-616/15, EU:T:2018:399, bod 46). Žaloba teda spĺňa požiadavky článku 76 písm. d) rokovacieho poriadku.
- 149 Navyše článok 84 rokovacieho poriadku stanovuje, že uviesť nové dôvody počas konania je prípustné len vtedy, ak sú tieto dôvody založené na právnych a skutkových okolnostiach, ktoré vyšli najavo v priebehu konania. Podľa judikatúry dôvod, ktorý predstavuje rozšírenie dôvodu uvedeného skôr, či už priamo alebo nepriamo, v návrhu na začatie konania a ktorý úzko súvisí s týmto dôvodom, musí byť vyhlásený za prípustný. Analogicky to platí aj v prípade výhrady uvedenej na podporu žalobného dôvodu (rozsudok z 19. marca 2013, In 't Veld/Komisia, T-301/10, EU:T:2013:135, bod 97).
- 150 Druhá časť tretieho žalobného dôvodu týkajúca sa záverov Komisie v súvislosti s podporou príjmov alebo cien pritom už bola uvedená v návrhu na začatie konania. Spresnenia, ktoré žalobkyne uviedli v replike ako odpoveď na tvrdenia uvedené vo vyjadrení k žalobe, predstavujú iba rozšírenie uvedenej časti, ktorú preto treba považovať za prípustnú.

- 151 Žalobcovia tvrdia, že Komisia prijala príliš široký výklad pojmu „podpora príjmov alebo cien“ v zmysle článku 3 bodu 1 písm. b) základného nariadenia, a to v rozpore s judikatúrou WTO. Tento pojem zahŕňa len priame vládne intervencie na trhu s cieľom stanoviť cenu výrobku na určitej úrovni. Činnosti, ktoré majú len nepriamy vplyv na trh, ako napríklad vývozné obmedzenia a oznamovanie cien skupinou PTPN v prejednávanej veci, do tohto pojmu nepatria. Ani ostatné opatrenia, ktoré Komisia zohľadnila, nevedli podľa žalobkyní k podpore príjmov alebo cien.
- 152 V tejto súvislosti treba konštatovať, že žalobkyne v rámci tejto časti nespochybňujú existenciu súboru opatrení prijatých indonézskou vládou, ako ich opísala Komisia v odôvodneniach 188 až 190 dočasného nariadenia, ktorých závery boli potvrdené v odôvodnení 169 napadnutého nariadenia, ale ich kvalifikáciu ako „podpory príjmov alebo cien“ v zmysle článku 3 bodu 1 písm. b) základného nariadenia.
- 153 Keďže tento výraz nie je v základnom nariadení vymedzený, treba ho podľa judikatúry citovanej v bode 98 vyššie vykladať v súlade s jeho obvyklým významom v bežnom jazyku, pričom sa zohľadní kontext, v ktorom sa používa, a ciele sledované právnou úpravou, ktorej je súčasťou.
- 154 Cieľom článku 3 základného nariadenia je vymedziť pojem „subvencia“, ktorý odôvodňuje uloženie vyrovnávacieho cla. Konkrétne článok 3 bod 1 uvedeného nariadenia stanovuje, že o existencii subvencie ide v prípade, ak podľa písmena a) existuje „finančná pomoc“, „alebo“ ak podľa písmena b) existuje „forma [podpory – *neoficiálny preklad*] príjmov alebo cenovej intervencie v zmysle článku XVI GATT 1994“. Z toho vyplýva, že cieľom článku 3 bodu 1 písm. b) základného nariadenia je stanoviť alternatívnu formu subvencie k tej, ktorá je uvedená v písmene a), ako to jasne naznačuje použitie priradovacej spojky označujúcej alternatívu „alebo“, na účely rozšírenia pôsobnosti tohto ustanovenia.
- 155 Toto ustanovenie sa používa v kontexte určenia existencie subvencie a výslovne odkazuje pri výklade na článok XVI GATT, z čoho vyplýva úmysel normotvorcu Únie obmedziť si svoj vlastný manévrovací priestor pri uplatňovaní pravidiel GATT a WTO (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 16. júla 2015, Komisia/Rusal Armenal, C-21/14 P, EU:C:2015:494, body 40 a 41 a citovanú judikatúru). Tento článok odkazuje na „subvenciu vrátane akejkoľvek formy podpory príjmov alebo cien, ktorá má priamy alebo nepriamy účinok na zvýšenie vývozu výrobku z územia uvedenej zmluvnej strany alebo zníženie dovozu tohto výrobku na jej územie“ [*neoficiálny preklad*]. Z toho vyplýva, že v zmysle tohto ustanovenia je „podpora príjmov alebo cien“ formou subvencie a že toto ustanovenie sa zameriava na účinky tejto subvencie na vývoz a dovoz.
- 156 Podľa obvyklého významu v bežnom jazyku pojem „podpora“ znamená „pomoc“, „podperu“, „ochranu“ alebo „oporu“ a činnosť „podporovania“ znamená „udržiavať, niešť, podoprieť“ alebo „napomôcť, oprieť, povzbudiť, pomôcť“. Zo znenia článku 3 bodu 1 písm. b) základného nariadenia, ako aj z článku XVI GATT vyplýva, že táto činnosť môže mať „akúkoľvek formu“, čo je formulácia, ktorá ponecháva otvorený „vonkajší výzor“, „stránku“, „usporiadanie“ alebo „formu alebo spôsob konania či postupu“. Výraz „podpora príjmov alebo cien“ sa teda musí vykladať tak, že zahŕňa akúkoľvek činnosť orgánov verejnej moci, ktorá priamo alebo nepriamo vedie k udržaniu stability príjmov alebo cien alebo k ich nárastu. Odkaz v článku 3 bode 1 písm. b) základného nariadenia na článok XVI GATT znamená, že treba zohľadniť aj účinky tejto činnosti na vývoz a dovoz.
- 157 V prejednávanej veci Komisia na účely preukázania existencie podpory príjmov alebo cien v dočasnom nariadení, ktorého závery sú potvrdené v odôvodnení 169 napadnutého nariadenia, konštatovala, že prostredníctvom súboru opatrení, konkrétne systému vývozných obmedzení

surového palmového oleja, faktického stanovenia cien surového palmového oleja na domácom trhu na umelo nízkej úrovni a priamych subvencií pre výrobcov surového palmového oleja s cieľom podnietiť ich k plneniu vládnych cieľov, chápaných v širšom kontexte podpory rozvoja odvetvia bionafty, napríklad prostredníctvom požiadaviek na povinné zmiešavanie, ako aj zriadenia Fondu pre pestovanie palmy olejovej v prospech výrobcov bionafty, mala indonézska vláda v úmysle vykonať intervenciu na trhu, ktorou sa zabezpečí konkrétny výsledok, t. j. aby výrobcovia bionafty mali prospech z umelo nízkych cien za ich dodávky surového palmového oleja – suroviny, ktorá predstavuje približne 90 % ich výrobných nákladov.

- 158 Komisia v odôvodnení 191 dočasného nariadenia dospela k záveru, že tieto kroky indonézskej vlády prispeli k príjmom výrobcov bionafty tým, že im umožnili získať prístup k ich hlavnej surovine a nákladovému prvku za cenu nižšiu ako na svetovom trhu, čo sa potom premietlo do umelo vysokých ziskov vyplývajúcich najmä z vývozu na tretie trhy. Komisia tiež zaznamenala výrazný nárast vývozu bionafty v roku 2018, ako vyplýva z tabuľky 2 uvedenej v odôvodnení 192 dočasného nariadenia. Táto analýza bola v celom rozsahu potvrdená napadnutým nariadením (pozri odôvodnenie 169 napadnutého nariadenia).
- 159 Z týchto konštatovaní vzhľadom na úvahy uvedené v bodoch 154 až 156 vyššie vyplýva, že Komisia neporušila článok 3 bod 1 písm. b) základného nariadenia a nedopustila sa zjavne nesprávneho posúdenia, keď dospela k záveru, že opatrenia zavedené indonézsou vládou možno kvalifikovať ako podporu príjmov alebo cien v prospech výrobcov bionafty.
- 160 Bez toho, aby bola dotknutá judikatúra uvedená v bodoch 46 a 47 vyššie, tento záver nemôže byť spochybnený úvahami obsiahnutými v správe panelu WTO s názvom „Čína – Vyrovňavacie a antidumpingové clá na plochú valcovanú elektroocel s orientovanou štruktúrou zo Spojených štátov“, prijatej 15. júna 2012 (WT/DS 414/R), na ktoré sa odvolávajú žalobkyne. V tejto veci sa panel domnieval, že veta „akákoľvek forma... podpory... cien“ v prvom článku ods. 1.1 písm. a) bode 2 Dohody o SVO nemá dostatočne široký rozsah na to, aby zahŕňala dohody o dobrovoľnom obmedzení dovozu ocele do Spojených štátov, ktoré mohli mať iba vedľajší sekundárny účinok neistého významu na ceny. Tento spor sa teda netýkal súboru opatrení, ktoré mali rovnaký cieľ a rovnakú povahu ako opatrenia skúmané napadnutým nariadením, a najmä nie osobitných vývozných obmedzení a faktického určovania cien prostredníctvom podniku, ktorý je v úplnom vlastníctve indonézskej vlády.
- 161 Preto treba druhú časť tretieho žalobného dôvodu zamietnuť.

O tretej časti tretieho žalobného dôvodu založenej na porušení článku 3 bodu 2 a článku 6 písm. d) základného nariadenia, ako aj na zjavne nesprávnom posúdení, keďže Komisia dospela k záveru, že indonézskeho výrobcu bola poskytnutá výhoda

- 162 V rámci tretej časti tretieho žalobného dôvodu žalobkyne tvrdia, že Komisia tým, že konštatovala existenciu výhody a použila nesprávne referenčné ceny na výpočet uvedenej výhody, porušila článok 3 bod 2 a článok 6 písm. d) základného nariadenia.
- 163 V tejto súvislosti treba uviesť, že článok 3 základného nariadenia stanovuje, že o existenciu subvencie ide v prípade, ak existuje „finančná pomoc“ alebo forma podpory „príjmov alebo cenovej intervencie“ zo strany vlády a ak v dôsledku toho dochádza k poskytnutiu určitej „výhody“. V článkoch 6 a 7 tohto nariadenia sa spresňujú pravidlá výpočtu poskytnutej „výhody“. Pokiaľ ide o finančnú pomoc alebo podporu príjmov či cien spočívajúcu v poskytnutí tovaru vládou, článok 6 písm. d) základného nariadenia v podstate stanovuje, že takéto poskytnutie

priznáva výhodu, ak sa uskutoční za nižšiu než primeranú odplatu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 10. apríla 2019, Jindal Saw a Jindal Saw Italia/Komisija, T-300/16, EU:T:2019:235, body 195 a 196).

- 164 Článok 6 uvedeného nariadenia stanovuje pravidlá, podľa ktorých sa v závislosti od druhu dotknutého opatrenia určuje, či toto opatrenie možno považovať za „výhodu pre príjemcu“. V súlade s týmito pravidlami existuje výhoda, ak príjemca v praxi získal finančnú pomoc, ktorá mu umožňuje získať výhodnejšie podmienky než tie, ku ktorým by mal prístup na trhu. Konkrétne v prípade poskytnutia tovarov článok 6 písm. d) základného nariadenia stanovuje, že výhoda existuje, ak „sú poskytnuté za nižšiu než primeranú odplatu“, pričom „primeranosť odplaty sa určí na základe prevládajúcich trhových podmienok pre príslušné výrobky alebo služby v krajine ich poskytnutia alebo nákupu vrátane ceny, kvality, dostupnosti, obchodovateľnosti, prepravných a iných nákupných či predajných podmienok“. Z tohto znenia vyplýva, že určenie „výhody“ obsahuje porovnanie, pričom toto porovnanie, keďže je zamerané na posúdenie primeranosti zaplatenej ceny v porovnaní s bežnými trhovými podmienkami, v zásade v krajine dodania, musí zohľadniť všetky prvky ceny, ktoré príjemca znáša v súvislosti s prijatím tovaru poskytnutého vládou. Z tohto ustanovenia teda vyplýva, že v rámci možností musí metóda, ktorú Komisia použije pri výpočte výhody, odrážať skutočnú výhodu poskytnutú príjemcovi (pozri v tomto zmysle rozsudok z 10. apríla 2019, Jindal Saw a Jindal Saw Italia/Komisija, T-300/16, EU:T:2019:235, body 208 až 210).
- 165 V prejednávanej veci z odôvodnení 170 a 171 napadnutého nariadenia vyplýva, že Komisia určila existenciu výhody tak, že ako referenčnú cenu na účely porovnania použila vývozné ceny FOB (vyplatené na loď) surového palmového oleja z Indonézie do zvyšku sveta, ako sú uvedené v indonézskych štatistikách o vývoze, a výhodu poskytnutú príjemcovi vypočítala ako súčet rozdielov medzi týmito referenčnými cenami surového palmového oleja vypočítanými za každý mesiac obdobia prešetrovania a cenami uhradenými za surový palmový olej kúpený na domácom trhu. Konkrétnejšie, podľa odôvodnení 199 až 201 dočasného nariadenia Komisia vypočítala priemer svetových vývozných cien FOB z Indonézie za každý mesiac počas obdobia prešetrovania a následne s touto cenou porovnávala cenu surového palmového oleja na domácom trhu platenú indonézskymi výrobcami bionafty. Komisia usúdila, že celková suma rozdielu predstavuje „úspory“ získané indonézskymi výrobcami bionafty, ktorí nakupujú surový palmový olej na indonézskom domácom trhu, v porovnaní s cenou, akú by zaplatili v prípade neexistencie deformácií indonézskeho trhu, a že táto suma zodpovedá výhode, ktorú počas obdobia prešetrovania indonézska vláda poskytovala týmto výrobcam.
- 166 Z týchto dôvodov po prvé vyplýva, že tvrdenie žalobkýň, podľa ktorého Komisia nesprávne použila medzinárodné ceny ako referenčné ceny, je založené na nesprávnom výklade dočasného nariadenia a napadnutého nariadenia a musí sa zamietnuť. Z odôvodnenia 198 dočasného nariadenia a odôvodnenia 182 napadnutého nariadenia totiž jasne vyplýva, že Komisia nepoužila medzinárodné ceny ako referenčné ceny, ale vývozné ceny FOB z Indonézie do zvyšku sveta.
- 167 Po druhé tvrdenia žalobkýň zamerané na zneplatnenie záveru Komisie, podľa ktorého ceny surového palmového oleja na indonézskom trhu boli skreslené zásahom indonézskej vlády, už boli zamietnuté v rámci prvej časti tohto žalobného dôvodu. Komisia sa preto nedopustila zjavne nesprávneho posúdenia, keď konštatovala, že na výpočet výhody, ktorú príjemca získal poskytnutím tovaru za nižšiu než primeranú odplatu, treba stanoviť primeranú referenčnú cenu.

- 168 Po tretie z odôvodnenia 198 dočasného nariadenia vyplýva, že Komisia usúdila, že vývozné ceny FOB surového palmového oleja z Indonézie do zvyšku sveta predstavujú vhodnú referenčnú hodnotu, pretože sú určené podľa zásad voľného trhu, zohľadňujú prevládajúce trhové podmienky v Indonézii a nie sú deformované intervenciou vlády, a preto boli najlepším ukazovateľom toho, aká by bola indonézska cena na domácom trhu bez skreslenia spôsobeného intervenciou indonézskej vlády. Voči tejto analýze žalobkyne namietajú, že aj keby boli ceny surového palmového oleja na domácom indonézskom trhu deformované, vývozná cena FOB nie je prijateľnou referenčnou cenou, pretože sama osebe je deformovaná vývoznými obmedzeniami. Žalobkyne podporili toto tvrdenie na pojednávaní tým, že uviedli, že cenu zahŕňajúcu vývozný poplatok vo výške 50 USD za tonu, ktorá sa zo svojej podstaty platí len za vyvážený výrobok, nemožno použiť ako referenčnú cenu pre cenu, ktorá nie je skreslená na vnútornom trhu. Podľa nich samotná Komisia vo vyjadrení k žalobe pripustila, že rozdiel medzi domácimi cenami surového palmového oleja a vývoznými cenami tohto oleja zodpovedala približne výške vývozného poplatku.
- 169 Toto tvrdenie treba zamietnuť. V prvom rade skutočnosť, že vývozná cena FOB surového palmového oleja z Indonézie zahŕňa účinky vývozného poplatku, ako spresňuje Komisia v odôvodneniach 173 a 181 napadnutého nariadenia, nevyhnutne neznamená, že táto cena je skreslená. Naopak, vzhľadom na to, že cena surového palmového oleja na domácom trhu bola nižšia než primeraná cena v dôsledku súboru opatrení, akými sú vývozná daň, vývozný poplatok a určovanie cien skupinou PTPN, vývozná cena surového palmového oleja po zaplatení vývozného poplatku zodpovedala – ako správne zdôrazňuje Komisia – cene, ktorú predajcovia ponúkali pri vývoze a ktorú boli kupujúci ochotní zaplatiť na medzinárodnom trhu.
- 170 Ďalej Komisia v odôvodnení 173 napadnutého nariadenia vysvetlila, že východiskom tvrdení žalobkyní bol predpoklad, že domáce ceny surového palmového oleja neboli umelo nízke, ale že vývozné ceny boli príliš vysoké z dôvodu vývozného poplatku. Je totiž nesporné, že tvrdenie žalobkyní je založené na porovnaní ceny na domácom trhu s vývoznou cenou FOB. Komisia pritom preukázala bez toho, aby sa dopustila zjavne nesprávneho posúdenia, že surový palmový olej sa predával výrobcovi bionafty za umelo nízku cenu v dôsledku súboru opatrení prijatých indonézskou vládou, ktorého jednou zo súčastí bol vývozný poplatok. Z toho vyplýva, že tvrdenie žalobkyní je založené na nesprávnom predpoklade.
- 171 Napokon, hoci je vývozný poplatok jedným z opatrení, ktoré majú podnietiť dodávateľov surového palmového oleja k predaju na domácom trhu za nižšie než primerané ceny, neznamená to, že indonézska vývozná cena FOB je nevhodná ako referenčná cena pre výpočet výhody.
- 172 Komisia sa preto nedopustila zjavne nesprávneho posúdenia, keď usúdila, že táto cena umožňovala v súlade s pravidlom stanoveným v článku 6 písm. d) základného nariadenia a judikatúrou uvedenou v bode 164 vyššie v čo najväčšej miere zohľadniť výhodu skutočne poskytnutú príjemcovi.
- 173 Vzhľadom na tieto úvahy treba zamietnuť tretiu časť a v dôsledku toho aj tretí žalobný dôvod v celom rozsahu.

O štvrtom žalobnom dôvode založenom na tom, že Komisia sa dopustila zjavne nesprávneho posúdenia a porušila článok 3 bod 1 písm. a) bod i) a článok 3 bod 2 základného nariadenia,

keď dospela k záveru o existencii subvencie vo forme priameho prevodu finančných prostriedkov,

174 Štvrtý žalobný dôvod sa skladá z dvoch častí, ktoré spochybňuje Komisia podporovaná EBB.

O prvej časti štvrtého žalobného dôvodu založenej na porušení článku 3 bodu 1 písm. a) bodu i) základného nariadenia a zjavne nesprávnom posúdení, keďže Komisia kvalifikovala platby uskutočnené Fondom pre pestovanie palmy olejovej ako subvencie

175 V rámci prvej časti žalobkyne tvrdia, že platby uskutočnené Fondom pre pestovanie palmy olejovej nepredstavujú priamy prevod finančných prostriedkov vo forme subvencie, ale platbu za nákup bionafty.

176 Treba pripomenúť, že článok 3 bod 1 písm. a) bod i) základného nariadenia stanovuje, že „vláda v krajine pôvodu alebo vo vyvážajúcej krajine poskytne finančnú pomoc“ vtedy, keď „vládna prax zahŕňa priamy prevod finančných prostriedkov (napr. grantov, pôžičiek, príspevkov na základné imanie)“.

177 Cieľom článku 3 základného nariadenia je vymedziť jednak pojem „subvencia“, ktorý odôvodňuje uloženie vyrovnávacieho cla, a jednak pojem „finančná pomoc“ tak, aby sa vylúčili vládne opatrenia, ktoré nepatria do jednej z kategórií vymenovaných v tomto ustanovení (pozri body 99 a 100 vyššie).

178 Zo znenia článku 3 bodu 1 písm. a) bodu i) základného nariadenia a najmä z formulácie „vládna prax“ vyplýva, že priamy prevod finančných prostriedkov musí byť pripísateľný orgánom verejnej moci. Toto ustanovenie však neobsahuje žiadne spresnenie, pokiaľ ide o pôvod prevedených finančných prostriedkov. Tento článok tak vo svojom bode 1 písm. a) bode i) začleňuje do pojmu „finančná pomoc“ „vládnú prax“, ktorá zahŕňa priamy prevod finančných prostriedkov, bez doplnenia požiadaviek týkajúcich sa pôvodu týchto finančných prostriedkov. Skutočnosť, že pôvod finančných prostriedkov nemá vplyv na kvalifikáciu vládnej praxe ako „finančnej pomoci vlády“, je zrejmá zo situácie uvedenej v druhej zarážke článku 3 bodu 1 písm. a) bodu iv), keď vláda poverí súkromný subjekt, aby vykonával určité funkcie, ako napríklad priamy prevod finančných prostriedkov, alebo mu nariadi, aby tak urobil, bez spresnenia pôvodu použitých finančných prostriedkov. Z týchto ustanovení vyplýva, že pojem „finančná pomoc vlády“ zahŕňa všetky peňažné prostriedky, ktoré môže vláda skutočne použiť. Okrem toho na účely posúdenia, či priamy prevod finančných prostriedkov môže odôvodniť uloženie vyrovnávacieho cla, treba zohľadniť neexistenciu protihodnoty alebo rovnocennej protihodnoty na strane podniku, ktorý je príjemcom tohto prevodu.

179 V prejednávanej veci z odôvodnení 30 až 33 napadnutého nariadenia vyplýva a je nesporné, že Fond pre pestovanie palmy olejovej je verejný orgán. Tento orgán sa využíva na podporu nákupu bionafty subjektmi určenými štátnymi orgánmi a poveruje agentúru, konkrétne Agentúru pre riadenie Fondu (ďalej len „riadiaca agentúra“), výberom vývozných poplatkov za vývoz komodít palmového oleja, ktoré tvoria jeho financovanie (odôvodnenia 41 až 43 dočasného nariadenia).

180 Podľa odôvodnení 45 až 50 dočasného nariadenia (a odôvodnenia 37 napadnutého nariadenia) bol postup, ktorý Komisia kvalifikovala ako „priamy prevod finančných prostriedkov“, nasledovný:

- „(45) Presnejšie, v prezidentskom nariadení č. 26/2016 sa v článku 9 ods. 1 stanovuje, že , [g]enerálny riaditeľ [Generálneho riaditeľstva pre energiu z obnoviteľných zdrojov a šetrenie energie] menuje petrochemický subjekt, ktorý vykonáva obstarávanie bionafty v zmysle článku 4 v rámci financovania riadiacou agentúrou... a dodržiava pritom politiku riadiaceho výboru riadiacej agentúry...‘ a v ďalšom článku 9 ods. 8, že ,[n]a základe súhlasu ministra v zmysle odseku 7 generálny riaditeľ [Generálneho riaditeľstva pre energiu z obnoviteľných zdrojov a šetrenie energie] v mene ministra menuje: a. výrobcov bionafty, ktorí sa zúčastnia obstarávania bionafty; a b. pridelenie objemu bionafty jednotlivým výrobcom bionafty‘. ...
- (46) Výrobcovia bionafty, ktorí sa rozhodli zapojiť a ktorým boli pridelené kvóty podľa uvedeného nariadenia, sú povinní predať dané mesačné množstvo bionafty tzv. petrochemickému subjektu. Doteraz indonézska vláda menovala ako petrochemický subjekt tieto subjekty:
- a) PT Pertamina („Pertamina“), ropná a plynárenská spoločnosť v štátnom vlastníctve a
  - b) PT AKR Corporindo Tbk („AKR“), súkromná ropná a plynárenská spoločnosť.
- (47) [Fond pre pestovanie palmy olejovej] predpokladá osobitný platobný mechanizmus, v ktorom Pertamina (a v prípade nejakých malých objemov AKR) zaplatí výrobcovi bionafty referenčnú cenu nafty (na rozdiel od skutočnej ceny bionafty, ktorá by počas [obdobia prešetrovania] bola vyššia), pričom rozdiel medzi touto referenčnou cenou nafty a referenčnou cenou bionafty vyplatí výrobcovi bionafty riadiaca agentúra z [prostriedkov Fondu pre pestovanie palmy olejovej].
- (48) Referenčnú cenu nafty a bionafty určuje ministerstvo energetiky a nerastných zdrojov... takýmto spôsobom:
- a) Referenčná cena nafty je založená na cenách za ropu, ktoré publikuje Platts Singapur..., a na výrobných nákladoch nafty v Indonézii.
  - b) ... referenčná cena bionafty [je] založená na cene surového palmového oleja na domácom trhu, ku ktorej sú pripočítané transformačné náklady....
- (49) Presnejšie, každý výrobca bionafty – vrátane všetkých vyvážajúcich výrobcov – fakturuje spoločnosti Pertamina (alebo prípadne spoločnosti AKR) objem bionafty, ktorý je kupujúci povinný použiť v rámci povinnosti zmiešavania [podľa ktorej v určitých oblastiach použitia, napríklad vo verejnej doprave, majú prevádzkovatelia povinnosť používať ako palivo zmes minerálnej nafty a bionafty, ktorá obsahuje aspoň 20 % bionafty], a Pertamina (alebo AKR) zaplatí výrobcovi referenčnú cenu nafty za dané obdobie. ...
- (50) Aby výrobca bionafty získal náhradu cenového rozdielu medzi cenou uhradenou spoločnosťou Pertamina a AKR (na základe referenčnej ceny nafty) a referenčnou cenou bionafty, pošle ďalšiu faktúru na rovnaký objem riadiacej agentúre, pričom priloží zoznam dokladov. Riadiaca agentúra po doručení faktúry a po overení položiek, ktoré sú v nej

uvedené, uhradí príslušnému výrobcovi bionafty rozdiel medzi referenčnou cenou nafty (uhradenou spoločnosťou Pertamina alebo prípadne AKR) a referenčnou cenou bionafty stanovenou na dané obdobie.“

- 181 V prvom rade žalobkyne tvrdia, že Komisia nesprávne kvalifikovala platby uskutočnené Fondom pre pestovanie palmy olejovej ako priamy prevod finančných prostriedkov vo forme subvencie, a nie ako platby uhradené ako protihodnota za predaj bionafty spoločnosti PT Pertamina (ďalej len „Pertamina“), keďže Pertamina je tiež verejným orgánom, je súčasťou indonézskeho štátu a v každom prípade je spolu s riadiacou agentúrou súčasťou jedného hospodárskeho subjektu.
- 182 V tejto súvislosti treba po prvé poznamenať, že z odôvodnenia 46 dočasného nariadenia vyplýva, že spoločnosť Pertamina vlastní indonézske štát. Okrem skutočnosti, že Pertamina a riadiaca agentúra sú vo vlastníctve indonézskeho štátu, však žalobkyne neuvádzajú žiadnu skutkovú alebo právnu okolnosť na podporu svojho tvrdenia, podľa ktorého v súlade s judikatúrou, na ktorú sa odvolávajú (rozsudok zo 16. februára 2012, Rada a Komisia/Interpipe Niko Tube a Interpipe NTRP, C-191/09 P a C-200/09 P, EU:C:2012:78, body 52 až 55), tieto subjekty konajú v rámci skupiny tvorenej právne samostatnými spoločnosťami, ktorá týmto spôsobom organizuje činnosti, ktoré sú v iných prípadoch vykonávané jediným subjektom aj z právneho hľadiska. Naopak je nesporné, že súkromný podnik bez väzieb na štát, PT AKR Corporindo Tbk (ďalej len „AKR“), vykonáva rovnaké funkcie ako Pertamina.
- 183 Po druhé aj za predpokladu, že na rozdiel od zistení Komisie uvedených v odôvodneniach 48 a 49 napadnutého nariadenia by Pertamina bola verejným orgánom, ide o subjekt oddelený od Fondu pre pestovanie palmy olejovej a riadiacej agentúry, a nič nenasvedčuje tomu, že Pertamina konala spolu s riadiacou agentúrou a indonézskeou vládou ako jediný nákupca bionafty prostredníctvom „zlúčenej činnosti“ viacerých verejných orgánov, ako tvrdia žalobkyne. Ako totiž správne zdôrazňuje Komisia, Pertamina nebola agentúra poverená vládou vykonávať len určité funkcie, ale skôr ropná a plynárenská spoločnosť, ktorá vykonávala rovnaké funkcie ako AKR, súkromná ropná a plynárenská spoločnosť, ako vyplýva z odôvodnenia 46 dočasného nariadenia a odôvodnenia 55 napadnutého nariadenia, ktoré žalobkyne nespochybnili. Tvrdenie žalobkýň uvedené na pojednávaní, podľa ktorého zo spisu predloženého Komisiou vyplýva, že Pertamina a AKR boli poverené indonézskeou vládou dodávať bionaftu, nemôže tento záver zmeniť.
- 184 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy treba poznamenať, že aj keby tvrdenia žalobkýň, podľa ktorých bola Pertamina verejným orgánom, boli správne, takéto pochybenie Komisie by odôvodňovalo zrušenie napadnutého nariadenia len vtedy, ak by mohlo spochybniť jeho zákonnosť tým, že spôsobí neplatnosť celej analýzy Komisie týkajúcej sa existencie subvencie (pozri v tomto zmysle a analogicky rozsudok z 25. októbra 2011, Transnational Company „Kazchrome“ a ENRC Marketing/Rada, T-192/08, EU:T:2011:619, bod 119), čo v prejednávanej veci neplatí.
- 185 V druhom rade žalobkyne predkladajú súbor tvrdení s cieľom preukázať, že ak by Všeobecný súd zastával názor, že Pertamina nie je verejný orgán a že spolu s indonézskeou vládou netvorí jeden hospodársky subjekt, je teda potrebné vychádzať z toho, že indonézska vláda ju „poverila“ alebo jej „nariadila“, aby nakupovala bionaftu v zmysle článku 3 bodu 1 písm. a) bodu iv) základného nariadenia.
- 186 V tejto súvislosti treba konštatovať, že Komisia za „priamy prevod finančných prostriedkov“ nepovažovala platbu referenčnej ceny nafty spoločnosťou Pertamina ako protihodnotu za nákup bionafty, ale skôr to, že riadiaca agentúra, verejný orgán, zaplatila rozdiel medzi referenčnou

cenou nafty a referenčnou cenou bionafty stanovenou na príslušné obdobie dotknutému výrobcovi bionafty. Článok 3 bod 1 písm. a) bod iv) základného nariadenia, ktorý sa týka správania súkromných subjektov (pozri bod 96 vyššie), sa preto neuplatní.

- 187 V treťom rade žalobkyne tvrdia, že medzi nimi a Fondom pre pestovanie palmy olejovej existoval zmluvný vzťah, ktorý podmieňoval platbu zo strany tohto fondu dodaním bionafty spoločnosti Pertamina. Ide podľa nich o nákup, pri ktorom nie je nevyhnutné, aby subjekt, ktorý za tovar zaplatí, dostal tento tovar aj do držby.
- 188 V tejto súvislosti treba uviesť, že v odôvodnení 38 napadnutého nariadenia Komisia konštatovala, že „platby z [Fondu pre pestovanie palmy olejovej] pre výrobcov bionafty nemožno kvalifikovať ako platby splatné na základe kúpnej zmluvy medzi indonézskou vládou a výrobcami bionafty, ale predstavujú priamy prevod finančných prostriedkov“.
- 189 Zo skutkového kontextu prejednávanej veci, ako je opísaný v odôvodneniach 45 až 50 dočasného nariadenia a v odôvodnení 37 napadnutého nariadenia (pozri bod 180 vyššie), a ktorý žalobkyne nespochybňujú, vyplýva, že v rámci systému vytvoreného prezidentským nariadením 26/2016 riadiaca agentúra nebola zapojená do transakcie medzi výrobcami bionafty a spoločnosťami Pertamina a AKR. Bol to totiž generálny riaditeľ Generálneho riaditeľstva pre energiu z obnoviteľných zdrojov a šetrenie energie, ktorý po prvé vymenoval subjekty zodpovedné za nákup bionafty (v súlade s politikou riadiaceho výboru riadiacej agentúry) a po druhé v mene ministra určil výrobcov bionafty, ktorí sa zúčastnili verejného obstarávania bionafty, ako aj objem bionafty stanovený pre každého výrobcu. Referenčnú cenu nafty a bionafty určil minister energetiky a nerastných zdrojov. Následne každý výrobca fakturoval spoločnosti Pertamina alebo AKR objem bionafty, ktorý boli tieto podniky povinné použiť na základe povinnosti zmiešavania, a tieto zaplatili výrobcovi referenčnú cenu nafty. Až po ukončení tejto transakcie výrobcovia bionafty zaslali riadiacej agentúre dodatočnú faktúru za rovnaký objem bionafty s cieľom získať náhradu rozdielu medzi referenčnou cenou nafty a referenčnou cenou bionafty, ku ktorej priložili kópiu rozhodnutia Generálneho riaditeľstva pre energiu z obnoviteľných zdrojov a šetrenie energie o tom, že sa mohli zúčastňovať obstarávania bionafty a o príslušnom pridelenom objeme bionafty, kópiu zmluvy o nákupe bionafty uzavretej so spoločnosťou Pertamina alebo AKR, potvrdenie podpísané spoločnosťou Pertamina alebo AKR a príslušným výrobcom bionafty, opečiatkované indonézskou vládou s informáciami o mieste dodania, objeme a druhu bionafty a o výške nákladov na prepravu, ako aj kópiu dohody medzi riadiacou agentúrou a príslušným výrobcom bionafty.
- 190 Okrem toho Komisia v odôvodneniach 67 a 69 napadnutého nariadenia tiež usúdila, a ani tento bod žalobkyne nespochybnili, že referenčná cena bionafty zaplatená nezávislým dodávateľom neodráža dopyt a ponuku za normálnych trhových podmienok bez intervencie vlády a že výška nákladov na spracovanie vypočítaná indonézskou vládou v rámci vzorca použitého na výpočet referenčnej ceny bionafty je príliš vysoká. Komisia z tejto situácie v odôvodnení 68 napadnutého nariadenia vyvodila, že bez týchto platieb by boli ceny bionafty v Indonézii nižšie. Keďže sa platby vyplatené riadiacou agentúrou výrobcovi bionafty vypočítali na základe referenčnej ceny bionafty, ktorá nevyplýva z bežných trhových podmienok, nemožno ich považovať za doplatok k cene, na ktorý by výrobcovia mali nárok za svoje dodávky spoločnosti Pertamina alebo AKR.
- 191 Na základe týchto skutkových okolností sa Komisia nedopustila zjavne nesprávneho posúdenia, keď vzhľadom na širokú mieru voľnej úvahy, ktorá jej je priznaná v súlade s judikatúrou uvedenou v bode 95 vyššie pri určovaní existencie finančnej pomoci v zmysle článku 3 bodu 1 základného nariadenia, dospela v odôvodnení 37 napadnutého nariadenia k záveru, že finančné prostriedky

vyplatené Fondom pre pestovanie palmy olejovej neboli „súčasťou zmluvy za protihodnotu (ako napríklad nákup bionafty vládou za odplatu)“. Z predložených skutočností totiž nevyplýva, že by bol Fond pre pestovanie palmy olejovej zapojený do transakcie medzi výrobcami bionafty a „petrochemickými subjektmi“, konkrétne spoločnosťami Pertamina a AKR, ani že by tento fond dostal akúkoľvek protihodnotu za platby, ktoré vykonal. Povaha transakcie tak neumožňuje dospieť k záveru, že platby vykonané uvedeným fondom boli súčasťou schémy vzájomných povinností.

192 V tomto kontexte je tvrdenie žalobkyní, že pojem podmienené subvencie treba vykladať reštriktívne, neúčinné.

193 V dôsledku toho treba celú prvú časť štvrtého žalobného dôvodu zamietnuť.

O druhej časti štvrtého žalobného dôvodu založenej na porušení článku 3 bodu 2 základného nariadenia a zjavne nesprávnom posúdení, ktorých sa dopustila Komisia, keď dospela k záveru o existencii výhody

194 V rámci druhej časti žalobkyne spochybňujú záver Komisie, podľa ktorého platby uskutočnené Fondom pre pestovanie palmy olejovej predstavujú výhodu.

195 V rámci svojej prvej výhrady žalobkyne tvrdia, že Komisia vychádzala zo zjavne nesprávneho alternatívneho scenára, keď dospela k záveru, že pri neexistencii Fondu pre pestovanie palmy olejovej a jeho platieb by výrobcovia bionafty nemohli predávať svoj výrobok na indonézskom trhu a že ceny bionafty by boli nižšie. Fond pre pestovanie palmy olejovej a povinnosť zmiešavania sú dva samostatné právne nástroje s rôznymi cieľmi. V prípade neexistencie prvého z nich by druhý stále existoval a výrobcovia zmesí by museli nakupovať bionaftu, aby splnili povinnosť zmiešavania.

196 Ako bolo pripomenuté v bode 163 vyššie, článok 3 základného nariadenia stanovuje, že o existenciu subvencie ide v prípade, ak existuje „finančná pomoc“ zo strany vlády a ak v dôsledku toho dochádza k poskytnutiu určitej „výhody“. V článkoch 6 a 7 uvedeného nariadenia sa spresňujú pravidlá výpočtu „poskytnutej výhody“. Podľa judikatúry je výhoda poskytnutá príjemcovi vtedy, keď sa nachádza v priaznivejšej situácii, než v akej by sa nachádzal v prípade neexistencie schémy subvencií. Okrem toho z článku 3 bodov 1 a 2 základného nariadenia vyplýva, že v prípade vyvážajúceho výrobcu existuje subvencia, len ak finančná pomoc vlády skutočne poskytuje tomuto vyvážajúcemu výrobcovi výhodu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 10. apríla 2019, Jindal Saw a Jindal Saw Italia/Komisia, T-300/16, EU:T:2019:235, body 195 a 210).

197 V prejednávanej veci Komisia v odôvodnení 65 napadnutého nariadenia konštatovala, že správnym alternatívnym scenárom nie je scenár, v ktorom by pri neexistencii Fondu pre pestovanie palmy olejovej výrobcovia zmesí platili referenčnú cenu bionafty. Podľa Komisie bez povinnosti zmiešavania, bez Fondu pre pestovanie palmy olejovej a bez jeho platieb by výrobcovia zmesí nemali žiadnu motiváciu na nákup bionafty a výrobcovia bionafty by nedostávali doplatok zodpovedajúci rozdielu medzi referenčnou cenou nafty a referenčnou cenou bionafty stanovenou indonézskou vládou. Komisia tiež usúdila, ako je uvedené v bode 190 vyššie, že referenčná cena bionafty zaplatená nezávislým dodávateľom bola príliš vysoká.

- 198 Z dočasného nariadenia vyplýva, že povinnosť zmiešavania bola zavedená nariadením 12/2015 ministerstva energetiky a nerastných zdrojov (odôvodnenie 189). V tom istom roku 2015 bol prezidentským nariadením 61/2015 založený Dotačný fond pre bionaftu, ktorý je súčasťou Fondu pre pestovanie palmy olejovej (odôvodnenie 40), a riadiaca agentúra bola poverená úlohou vyberať vývozné poplatky za výrobky z palmového oleja, ktoré tvorili financovanie Fondu pre pestovanie palmy olejovej (odôvodnenia 41 a 42). Tým istým ustanovením (§ 1 ods. 4 prezidentského nariadenia 61/2015) indonézska vláda udelila riadiacej agentúre právo používať vývozné poplatky a vývozné dane uložené na surový palmový olej a jeho deriváty a uložila povinnosť obstarávať a používať bionaftu (odôvodnenie 60). Finančné prostriedky použité na vyplatenie rozdielu medzi referenčnou cenou nafty a bionafty výrobcom bionafty pochádzali z prostriedkov, ktoré boli takto pridelené riadiacej agentúre.
- 199 Zdá sa, že vykonanie požiadavky na zmiešavanie v systéme vytvorenom indonézskou vládou záviselo od financovania zo strany riadiacej agentúry. Ako vyplýva z prezidentských nariadení 24/2016 a 26/2016, ide o komplexnú schému zavedenú indonézskou vládou s cieľom podporovať nákup bionafty subjektmi určenými štátnymi orgánmi (odôvodnenie 44 dočasného nariadenia). Scenár existencie povinnosti zmiešavania bez financovania zo strany riadiacej agentúry je teda čisto hypotetický a Komisii nemožno vytýkať, že na ňom nezaložila svoju analýzu.
- 200 Komisia sa preto nedopustila zjavne nesprávneho posúdenia v zmysle judikatúry uvedenej v bodoch 24 a 25 vyššie, ktorá sa uplatňuje aj na určenie existencie výhody poskytnutej príjemcovi subvencie, keď schému posudzovala ako celok a v odôvodnení 71 napadnutého nariadenia dospela k záveru, že jej existencia stavala výrobcov bionafty do lepšej situácie než v akej by boli za normálnych podmienok, a preto im poskytla výhodu.
- 201 Okrem toho žalobkyne nespochybnili konštatovanie Komisie, že v tejto schéme bola výška nákladov na spracovanie v rámci vzorca použitého na výpočet referenčnej ceny bionafty príliš vysoká (bod 197 vyššie). Ako teda správne zdôrazňuje Komisia, referenčná cena bionafty, ktorú riadiaca agentúra zohľadnila pri určovaní výšky jej platieb výrobcom bionafty, neodráža cenu za trhových podmienok. Komisia z toho mohla vyvodiť, pričom sa nedopustila zjavne nesprávneho posúdenia, že vďaka tejto finančnej pomoci vlády boli príjemcovia na tom lepšie ako v prípade neexistencie tejto pomoci, a to aj v alternatívnom scenári navrhovanom žalobkýňami.
- 202 Prvú výhradu žalobkýň treba preto zamietnuť.
- 203 V rámci svojej druhej výhrady žalobkyne tvrdia, že aj keby bola výhoda poskytnutá, bola v plnej miere prenesená na výrobcov zmesí, spoločnosti Pertamina a AKR. Podľa žalobkýň bola schéma Fondu pre pestovanie palmy olejovej vytvorená s cieľom podporiť výrobcov zmesí pri nákupe bionafty a zaručiť, že za tento výrobok zaplatia nižšiu cenu, než je trhovú referenčnú cenu, a nie s cieľom zvýhodniť výrobcov bionafty.
- 204 V tejto súvislosti treba konštatovať, že tvrdenia žalobkýň zamerané na spochybnenie existencie finančnej pomoci, ktorá im poskytuje výhodu, boli zamietnuté (body 181 až 192 a 195 až 201 vyššie). Je tiež nesporné, že predmetné platby, ktoré zodpovedajú rozdielu medzi referenčnou cenou nafty a referenčnou cenou bionafty, vyplatila riadiaca agentúra výrobcom bionafty vrátane žalobkýň. Žalobkyne nepredložili dostatočné dôkazy, ktoré by naznačovali, že časť týchto súm alebo výhody získanej z ich vyplatenia bola prenesená na spoločnosti AKR a Pertamina. Na preukázanie, že inštitúcia Únie vychádzala zo zjavne nesprávneho posúdenia, ktoré môže odôvodniť zrušenie aktu, sa pritom vyžadujú takéto dôkazy (pozri v tomto zmysle rozsudok z 11. septembra 2014, Gold East Paper a Gold Huasheng Paper/Rada, T-444/11, EU:T:2014:773,

bod 62). Skutočnosť, že schéma zavedená indonézskou vládou mohla byť prospešná aj pre spoločnosti AKR a Pertamina, neznamená, že výhoda poskytnutá príjemcom bola prenesená na tieto podniky. Okrem toho, aj keby výrobcovia zmesí profitovali z výhodných podmienok nákupu bionafty tým, že ju získavali za referenčnú cenu nafty a nie za referenčnú cenu bionafty, táto okolnosť nevylučuje, že v rámci tej istej schémy mali výrobcovia bionafty inú výhodu vyplývajúcu z platieb uskutočnených riadiacou agentúrou.

- 205 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy treba zamietnuť druhú výhradu a v dôsledku toho aj celú druhú časť štvrtého žalobného dôvodu.
- 206 Keďže všetky tvrdenia uvedené v rámci štvrtého žalobného dôvodu boli zamietnuté, tento žalobný dôvod treba zamietnuť.

O piatom žalobnom dôvode založenom na porušení článku 7 základného nariadenia a zjavne nesprávnom posúdení, ktorých sa dopustila Komisia pri výpočte výšky výhody poskytnutej v rámci schémy Fondu pre pestovanie palmy olejovej

- 207 Argumentáciu žalobkýň v rámci piateho žalobného dôvodu možno rozdeliť na dve výhrady. Prvá výhrada sa týka zjavne nesprávneho posúdenia, ktorého sa Komisia dopustila pri výpočte výšky výhody poskytnutej v rámci schémy Fondu pre pestovanie palmy olejovej tým, že z výšky subvencie neodpočítala vývozné poplatky zaplatené Fondom pre pestovanie palmy olejovej a náklady na prepravu. Druhá výhrada je založená na zjavne nesprávnom posúdení, ktorého sa Komisia dopustila pri tom istom výpočte tým, že rozdelila platby uskutočnené Fondom pre pestovanie palmy olejovej podľa celkového obratu bionafty.
- 208 Komisia podporovaná EBB tento žalobný dôvod spochybňuje.

O neodpočítaní vývozných poplatkov a nákladov na prepravu z výšky subvencie

- 209 Článok 7 ods. 1 základného nariadenia stanovuje:

„... Pri určovaní [výšky napadnuteľných subvencií] sa môže celková subvencia znížiť o tieto časti:

- a) poplatok za žiadosť alebo iné náklady, ktoré vzniknú v súvislosti s kvalifikovaním sa žiadateľa alebo s poskytnutím subvencie;
- b) vývozné poplatky, dane a iné náklady súvisiace s vývozom výrobku do Únie špeciálne určené na kompenzáciu subvencie.

Ak zainteresovaná strana uplatní nárok na zľavu, musí dokázať, že jej nárok je oprávnený.“

- 210 Na úvod treba zdôrazniť, že zo znenia článku 7 ods. 1 základného nariadenia a najmä z formulácie „sa môže... znížiť“ jasne vyplýva, že Komisia pri uplatňovaní tohto ustanovenia disponuje širokou mierou voľnej úvahy v súlade s judikatúrou uvedenou v bode 24 vyššie. Odpočítanie týchto položiek z výšky napadnuteľnej subvencie predpokladá, že dotknutá osoba preukáže, že jej žiadosť o odpočítanie je odôvodnená. Po predložení tohto dôkazu musí Komisia požadovaný odpočet vykonať.

- 211 V prvom rade žalobkyne tvrdia, že Komisia mala z výšky napadnuteľnej subvencie odpočítať vývozné poplatky zaplatené Fondu pre pestovanie palmy olejovej, pretože tieto poplatky sú svojou povahou odlišné od bežných daní a sú spojené s odvetvím bionafty ako súčasť jej hodnotového reťazca.
- 212 Treba konštatovať, že žalobkyne nepredložili nijaký dôkaz v súlade s ich dôkazným bremenom podľa článku 7 ods. 1 posledného pododseku základného nariadenia a judikatúry uvedenej v bode 204 vyššie, ktorý by umožňoval preukázať, že predmetné vývozné poplatky boli špeciálne určené na kompenzáciu subvencie. Naopak, z odôvodnenia 89 dočasného nariadenia jasne vyplýva a žalobkyne to nespochybnili, že vývozný poplatok sa neuplatňuje len na bionaftu, ale aj na „surový palmový olej a výrobky v ďalšom článku výrobného reťazca“, medzi ktoré patrí aj bionafta. Žalobkyne nevysvetľujú, ako je vývozný poplatok týkajúci sa viacerých výrobkov špeciálne určený na kompenzáciu subvencie, ktorú požíva jeden z týchto výrobkov. Okrem toho skutočnosť, že tieto poplatky financujú Fond pre pestovanie palmy olejovej a sú zaradené do hodnotového reťazca bionafty, nestačí na preukázanie, že boli špeciálne určené na kompenzáciu subvencie, a teda že Komisia sa pomýlila v rozsahu pôsobnosti článku 7 ods. 1 písm. a) základného nariadenia alebo že sa vo svojej analýze dopustila zjavného pochybenia.
- 213 Toto tvrdenie žalobkýň treba preto zamietnuť.
- 214 V druhom rade žalobkyne tvrdia, že náklady na prepravu boli v zmysle článku 7 ods. 1 písm. a) základného nariadenia potrebné na dodanie bionafty, a teda na získanie platby od Fondu pre pestovanie palmy olejovej, a mali byť odpočítané z výšky napadnuteľnej subvencie. Komisia podľa nich nesprávne vychádzala zo svojho oznámenia o výpočte výšky subvencií pri prešetrovaní vyrovnávacích cieľ [neoficiálny preklad] (Ú. v. ES C 394, 1998, s. 6, ďalej len „usmernenia k výpočtu výšky subvencií“), čo je dokument, ktorý nemá záväznú povahu, keď neodpočítala náklady na prepravu ako nepovinné náklady, ktoré boli zaplatené súkromným podnikom.
- 215 V tejto súvislosti treba uviesť, že usmernenia predstavujú nástroj určený na to, aby v súlade s právnymi normami vyššej právnej sily spresnil kritériá, ktoré Komisia zamýšľa uplatniť pri výkone svojej diskrečnej právomoci v rámci výpočtu výšky napadnutelných subvencií (pozri v tomto zmysle a analogicky rozsudok z 15. marca 2006, Daiichi Pharmaceutical/Komisia, T-26/02, EU:T:2006:75, bod 49). Z toho vyplýva, že Komisia sa pri prijímaní usmernení nemôže odchýliť od textu vyššej právnej sily, ktorého kritériá uplatňovania spresňuje.
- 216 Okrem toho podľa judikatúry sa dotknutá inštitúcia prijatím pravidiel postupu, ktoré majú mať vonkajšie účinky, ako je to v prípade usmernení týkajúcich sa hospodárskych subjektov, a zverejnením oznámenia, že ich odteraz bude uplatňovať na príslušné prípady, sama obmedzuje pri výkone svojej diskrečnej právomoci a nemôže sa od týchto pravidiel odchýliť pod hrozbou prípadnej cenzúry jej rozhodnutí z dôvodu porušenia všeobecných právnych zásad, akými sú zásada rovnosti zaobchádzania alebo zásada ochrany legitímnej dôvery. Nie je preto vylúčené, že takéto pravidlá postupu so všeobecným dosahom môžu za určitých podmienok a v závislosti od ich obsahu spôsobovať právne účinky (pozri analogicky rozsudok z 28. júna 2005, Dansk Rørindustri a i./Komisia, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-213/02 P, EU:C:2005:408, body 210 a 211).
- 217 V usmerneniach k výpočtu výšky subvencií sa v časti „G. Odpočítateľné položky z výšky subvencie“ stanovuje, že „jedinými poplatkami alebo nákladmi, ktoré možno za normálnych okolností odpočítať, sú poplatky a náklady zaplatené priamo vláde počas obdobia prešetrovania“, že „je

nutné preukázať, že takáto platba je povinná na získanie subvencie“ a že „platby súkromným stranám, napr. právnikom, účtovníkom, ktoré vznikli pri žiadostiach o subvencie, teda nie sú odpočítateľné“ [*neoficiálny preklad*].

- 218 Tieto spresnenia sú v súlade s textom vyššej právnej sily, ktorý majú objasniť. Po prvé spresnenie, že je nutné preukázať, že odpočítateľné poplatky a náklady sú „povinné na získanie subvencie“, je v súlade s podmienkou stanovenou v článku 7 ods. 1 písm. a) základného nariadenia, a to, že odpočítateľné poplatky a náklady musia „vzniknúť v súvislosti“ s oprávnenosťou na poskytnutie subvencie. Po druhé spresnenie, že „jedinými poplatkami alebo nákladmi, ktoré možno za normálnych okolností odpočítať, sú poplatky a náklady zaplatené priamo vláde počas obdobia prešetrovania“, je tiež v súlade s týmto ustanovením. Vzhľadom na širokú mieru voľnej úvahy Komisie v tejto oblasti, v súlade s judikatúrou uvedenou v bode 24 vyššie, Komisia v rozpore s tým, čo tvrdia žalobkyne, nesprávne neobmedzila odpočítateľné poplatky a náklady, keď v usmerneniach spresnila, že „poplatok za žiadosť alebo iné náklady, ktoré vzniknú v súvislosti s kvalifikovaním sa žiadateľa“ uvedené v článku 7 ods. 1 písm. a) základného nariadenia sú také poplatky a náklady, ktoré sú „zaplatené priamo vláde počas obdobia prešetrovania“ [*neoficiálny preklad*].
- 219 Komisia preto v odôvodneniach 87 až 92 napadnutého nariadenia správne uplatnila usmernenia k výpočtu výšky subvencií na žiadosť o odpočítanie nákladov na prepravu.
- 220 V prejednávanej veci pritom po prvé žalobkyne netvrdia, že náklady na prepravu za dodávku bionafty boli zaplatené priamo indonézskej vláde počas obdobia prešetrovania. Po druhé nemožno prijať ich tvrdenie založené na tom, že platby z Fondu pre pestovanie palmy olejovej boli podmienené dodaním bionafty, a preto súvisiace náklady na prepravu nevyhnutne „vznik[li] v súvislosti s kvalifikovaním sa žiadateľa“ v zmysle článku 7 ods. 1 písm. a) základného nariadenia. Tieto poplatky totiž súviseli výlučne s plnením kúpnej zmluvy medzi žalobkýňami a spoločnosťou Pertamina alebo AKR. Skutočnosť, že na získanie platieb od riadiacej agentúry museli výrobcovia bionafty k svojej faktúre pripojiť súbor dokladov, vrátane informácií o mieste dodania, objeme a druhu bionafty a o výške nákladov na prepravu, neznamená, že tieto náklady boli „povinné na získanie subvencie“ v zmysle usmernení k výpočtu výšky subvencií, a nemení tento záver.
- 221 V dôsledku toho treba tieto tvrdenia zamietnuť.

O rozdelení výšky subvencie podľa celkového obratu bionafty

- 222 Článok 7 ods. 2 základného nariadenia stanovuje, že „ak subvencia nie je poskytnutá na základe vyrobených, vyvezených alebo prepravených množstiev, výška napadnuteľnej subvencie sa určí tak, že hodnota celej subvencie sa rozdelí podľa objemu výroby, predaja alebo vývozu dotknutých výrobkov počas obdobia prešetrovania nároku na poskytnutie subvencie“.
- 223 Z ustanovení uvedených pod písmenom „b) Menovateľ použitý na účely rozdelenia výšky subvencie“, ktoré patrí do hlavy „F. Obdobie prešetrovania pre výpočet subvencie: pripísanie oproti rozdeleniu“ usmernení k výpočtu výšky subvencií, vyplýva, že „ii) V prípade iných subvencií než sú subvencie na vývoz sa ako menovateľ musí použiť celkový predaj (domáci a na vývoz), keďže tieto subvencie sa poskytujú tak na domáci predaj, ako aj na predaj na vývoz“ [*neoficiálny preklad*].

- 224 V prejednávanej veci Komisia v odôvodnení 81 dočasného nariadenia, ktoré bolo potvrdené odôvodnením 100 napadnutého nariadenia, rozdelila sumy subvencií podľa celkového obratu generovaného z predaja bionafty vyvážajúcimi výrobcami počas obdobia prešetrovania, pričom tento obrat zahŕňal domáci predaj a predaj na vývoz.
- 225 Žalobkyne tvrdia, že Komisia sa dopustila zjavne nesprávneho posúdenia, keď rozdelila sumu platieb, ktoré prijal Fond pre pestovanie palmy olejovej, podľa celkového obratu z ich predaja bionafty. Podľa ich názoru mali byť tieto sumy rozdelené výlučne podľa predaja bionafty na indonézskom domácom trhu, ktorý ako jediný odôvodňuje získanie platieb z Fondu pre pestovanie palmy olejovej.
- 226 Po prvé, keďže však subvencie neboli poskytnuté na základe vyrobených, vyvezených alebo prepravených množstiev, Komisia tým, že rozdelila sumy subvencií podľa celkového obratu generovaného z predaja dotknutého výrobku, konkrétne bionafty, počas obdobia prešetrovania, konala v súlade s článkom 7 ods. 2 základného nariadenia. Po druhé, keďže v prejednávanej veci predmetné subvencie nie sú subvenciami na vývoz, Komisia konala v súlade s usmerneniami k výpočtu výšky subvencií, keď ako menovateľ použila celkový predaj (domáci a na vývoz) tohto výrobku. Ako správne zdôrazňuje Komisia, platby z Fondu pre pestovanie palmy olejovej neobmedzovali svoje účinky na indonézsky domáci trh, ale predstavovali podporu pre výrobcov bionafty a mohli im tiež poskytovať výhodu pri predaji na vývoz. Tvrdenie žalobkýň uvedené v ich písomných podaniach a na pojednávaní, podľa ktorého, ak by sa mala uplatniť zásada, že peniaze sú zameniteľný tovar, výhoda by sa musela rozdeliť podľa všetkých predajov, nemôže tento záver zmeniť, ale skôr ho podporiť. Takéto tvrdenie sa totiž rovná súhlasu s tým, že rozdelenie by sa malo uskutočniť na širšom základe než len v súvislosti s predajom bionafty na domácom trhu.
- 227 Z toho vyplýva, že prístup spočívajúci v zohľadnení celkového obratu z predaja bionafty je vhodný, a teda sa nejaví ako zjavne nesprávny.
- 228 Okrem toho žalobkyne tvrdia, že Komisia tým, že v napadnutom nariadení neodpovedala na ich tvrdenie, podľa ktorého mala byť výška subvencie rozdelená podľa ich celkového obratu, porušila svoju povinnosť odôvodnenia.
- 229 Podľa ustálenej judikatúry Komisia nie je povinná zaujať stanovisko ku všetkým tvrdeniam, na ktoré sa pred ňou odvolávajú dotknuté osoby, ale stačí, ak uvedie skutočnosti a právne úvahy, ktoré majú v štruktúre rozhodnutia zásadný význam (rozsudok zo 6. marca 2003, Westdeutsche Landesbank Girozentrale a Land Nordrhein-Westfalen/Komisia, T-228/99 a T-233/99, EU:T:2003:57, bod 280). Komisia tak nie je povinná odpovedať v odôvodnení dočasného alebo konečného nariadenia na všetky skutkové a právne otázky uvádzané dotknutými osobami v priebehu správneho konania (pozri analogicky rozsudok z 25. októbra 2011, Transnational Company „Kazchrome“ a ENRC Marketing/Rada, T-192/08, EU:T:2011:619, bod 256 a citovanú judikatúru). Navyše Komisia nie je povinná v nariadení, ktorým sa ukladá konečné vyrovnávacie clo, osobitne odôvodniť nezohľadnenie jednotlivých tvrdení, ktoré účastníci konania uviedli počas správneho konania. Stačí, ak toto nariadenie obsahuje jasné odôvodnenie hlavných bodov jej analýzy, pokiaľ toto odôvodnenie môže ozrejmiť dôvody, pre ktoré Komisia zamietla príslušné tvrdenia, ktoré v tejto súvislosti uviedli strany počas správneho konania (pozri analogicky rozsudok z 1. júna 2017, Changmao Biochemical Engineering/Rada, T-442/12, EU:T:2017:372, bod 90).

- 230 Pokiaľ však v antisubvenčnom prípade dotknuté osoby trvajú počas správneho konania na získaní odpovedí alebo vysvetlení v súvislosti s podstatnými metódami výpočtov vykonaných inštitúciami, treba konštatovať, že inštitúcie musia o to viac odôvodniť svoje rozhodnutie tak, aby dotknuté osoby boli schopné pochopiť takto vykonané výpočty (pozri analogicky rozsudok z 11. júla 2017, Viraj Profiles/Rada, T-67/14, neuvverejnený, EU:T:2017:481, bod 127). Okrem toho odôvodnenie určitého aktu musí byť uvedené v samotnom znení aktu a nemôže vyplývať – okrem výnimočných okolností – z neskorších písomných alebo ústnych vysvetlení poskytnutých vtedy, keď je už predmetom žaloby pred súdom Únie (rozsudok z 1. júna 2017, Changmao Biochemical Engineering/Rada, T-442/12, EU:T:2017:372, bod 91).
- 231 V prejednávanej veci je nesporné, že jedna zo žalobkyní počas správneho konania subsidiárne tvrdila, že výška subvencie by sa mala rozdeliť podľa jej celkového obratu, ktorý zahŕňa tak bionaftu, ako aj iné výrobky, a že napadnuté nariadenie na toto tvrdenie výslovne neodpovedá. Zo znenia odôvodnenia 81 dočasného nariadenia, ktorého analýza bola potvrdená napadnutým nariadením, však jasne vyplýva, že rozdelenie sa uskutočnilo v súlade s článkom 7 ods. 2 základného nariadenia, ktorý stanovuje rozdelenie hodnoty celej subvencie podľa objemu výroby, predaja alebo vývozu „dotknutých výrobkov“, ktorým je v prejednávanej veci bionafta.
- 232 Z toho vyplýva, že toto odôvodnenie môže objasniť dôvody, pre ktoré Komisia zamietla tvrdenia uvádzané v tejto súvislosti stranami počas správneho konania, v súlade s judikatúrou uvedenou v bode 229 vyššie.
- 233 Okrem toho metóda rozdelenia výšky subvencie z právneho hľadiska dostatočne vyplýva z odôvodnenia 100 napadnutého nariadenia a odôvodnenia 81 dočasného nariadenia, čo umožnilo jednak žalobkyniam oboznámiť sa s dôvodmi prijatého opatrenia, aby mohli brániť svoje práva, a jednak súdu Únie vykonať preskúmanie, ako vyplýva z bodu 225 a nasl. vyššie. Toto tvrdenie sa preto musí zamietnuť v súlade s judikatúrou uvedenou v bode 141 vyššie.
- 234 Výhradu založenú na existencii porušenia povinnosti odôvodnenia treba preto zamietnuť.
- 235 Keďže všetky výhrady uvedené v rámci piateho žalobného dôvodu boli zamietnuté, tento žalobný dôvod sa musí zamietnuť.

O šiestom žalobnom dôvode založenom na porušení článku 8 ods. 1 a 8 základného nariadenia pri stanovení existencie hrozby značnej ujmy

- 236 V rámci šiesteho žalobného dôvodu žalobkyne tvrdia, že Komisia porušila článok 8 ods. 1 a 8 základného nariadenia, keď dospela k záveru o existencii hrozby značnej ujmy bez toho, aby preskúmala určité faktory uvedené v článku 8 ods. 8 základného nariadenia a bez zohľadnenia všetkých predložených dôkazov.
- 237 V prejednávanej veci Komisia v odôvodneniach 319 a 320 napadnutého nariadenia dospela k záveru, že výrobné odvetvie Únie neutrpelo počas obdobia prešetrovania značnú ujmu, hoci nebolo v dobrom stave. Konštatovala však, že v tomto prípade existuje hrozba značnej ujmy pre uvedené výrobné odvetvie.
- 238 Na úvod treba v tejto súvislosti pripomenúť, že článok 2 písm. d) základného nariadenia vymedzuje pojem „ujma“ tak, že znamená, pokiaľ nie je stanovené inak, okrem iného značnú ujmu spôsobenú výrobnému odvetviu Únie alebo značnú ujmu hroziacu takémuto výrobnému odvetviu, a že na účely výkladu tohto pojmu odkazuje na ustanovenia článku 8.

- 239 Článok 8 ods. 1 tohto nariadenia upravuje stanovenie ujmy. To musí zahŕňať objektívne preskúmanie jednak objemu subvencovaných dovozov a vplyvu týchto dovozov na ceny na trhu Únie s podobnými výrobkami, a jednak následný dosah týchto dovozov na výrobné odvetvie Únie.
- 240 Článok 8 ods. 8 základného nariadenia upravuje „stanovenie hrozby značnej ujmy“. Spresňuje sa v ňom, že toto stanovenie sa musí zakladať na faktoch a nielen na tvrdeniach, dohadoch alebo vzdialenej možnosti a že zmena okolností, ktoré by vytvorili situáciu, za ktorej by subvencia spôsobila ujmu, musí byť jasne predvídateľná a bezprostredne hroziaca. Z toho vyplýva, že konštatovanie hrozby ujmy musí jasne vyplývať zo skutkových okolností prejednávanej veci. Tiež z toho vyplýva, že ujma, ktorá je predmetom hrozby, musí nastať čoskoro (pozri analogicky rozsudok z 29. januára 2014, Hubei Xinyegang Steel/Rada, T-528/09, EU:T:2014:35, bod 54).
- 241 Toto ustanovenie uvádza demonštratívny výpočet faktorov, ktoré treba zohľadniť pri stanovení existencie hrozby značnej ujmy (pozri analogicky návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Mengozzi v spojených veciach ArcelorMittal Tubular Products Ostrava a./Rada a Rada/Hubei Xinyegang Steel, C-186/14 P a C-193/14 P, EU:C:2015:767, bod 44), konkrétne faktorov ako:
- „a) druh príslušnej subvencie alebo subvencií a ich pravdepodobné obchodné dôsledky;
  - b) tempo rastu subvencovaných dovozov na trh Únie, ktoré poukazuje na pravdepodobnosť značne zvýšených dovozov;
  - c) či existuje dostatočná, voľne disponibilná kapacita vývozcu alebo bezprostredne hroziaci a podstatný nárast takejto kapacity, ktoré naznačujú pravdepodobnosť podstatne narastajúcich subvencovaných vývozov do Únie, pričom sa zohľadní dostupnosť ďalších vývozných trhov, ktoré sú schopné absorbovať ďalšie vývozy;
  - d) či dovoz vstupuje pri cenách, ktoré by vo významnej miere spôsobili zníženie cien alebo by zabránili rastu cien, ku ktorému by inak došlo a ktoré by pravdepodobne zvýšili dopyt po ďalších dovozoch,
  - e) zásoby výrobku, ktorý je predmetom prešetrovaní.“
- 242 Článok 8 ods. 8 základného nariadenia tiež spresňuje, že žiadny z týchto faktorov nemôže byť sám osebe nevyhnutne rozhodujúcim vodidlom, ale súhrn posudzovaných faktorov musí byť taký, aby viedol k záveru, že ďalšie subvencované vývozy bezprostredne hrozia a že, pokiaľ nie sú prijaté ochranné opatrenia, dôjde k značnej ujme.
- 243 Okrem toho Súdny dvor už spresnil, že existencia hrozby ujmy, rovnako ako existencia ujmy, musí byť stanovená k dátumu prijatia antisubvenčného opatrenia, a to vzhľadom na situáciu výrobného odvetvia Únie k tomuto dátumu. Len vzhľadom na túto situáciu môžu totiž inštitúcie Únie určiť, či v prípade, ak nebude prijaté nijaké opatrenie na ochranu obchodu, môže bezprostredný nárast budúcich subvencovaných dovozov spôsobiť značnú ujmu tomuto odvetviu. Inštitúcie Únie sú teda za určitých okolností oprávnené zohľadniť údaje vzťahujúce sa na obdobie, ktoré nasleduje po období prešetrovania (pozri analogicky rozsudok zo 4. februára 2021, eurocylinder systems, C-324/19, EU:C:2021:94, body 40 a 41).
- 244 V tejto súvislosti treba tiež pripomenúť, že v súlade s judikatúrou uvedenou v bode 24 vyššie inštitúcie Únie disponujú v oblasti spoločnej obchodnej politiky a osobitne v oblasti opatrení na ochranu obchodu širokou mierou voľnej úvahy z dôvodu zložitosti hospodárskych, politických

a právnych situácií, ktoré musia preskúmať. V tomto kontexte sa treba domnievať, že preskúmanie hrozby ujmy predpokladá posúdenie zložitých hospodárskych otázok, a preto sa súdne preskúmanie takéhoto posúdenia musí obmedziť na overenie toho, či boli dodržané právne a procesné normy, či skutočnosti, na ktorých je založená spochybňovaná voľba, boli správne zistené a či nedošlo k zjavne nesprávnemu posúdeniu skutočností alebo k zneužitiu právomoci. Toto obmedzené súdne preskúmanie neznamená, že sa súd Únie zdrží preskúmania toho, ako inštitúcie vykladajú údaje hospodárskej povahy (pozri analogicky rozsudok z 29. januára 2014, Hubei Xinyegang Steel/Rada, T-528/09, EU:T:2014:35, bod 53). Konkrétne musí Všeobecný súd overiť nielen vecnú presnosť predložených dôkazov, ich vierohodnosť a koherenciu, ale tiež preskúmať, či tieto dôkazy ako celok predstavujú relevantné údaje, ktoré sa majú zohľadniť pri posudzovaní zložitej situácie, a či svojou povahou môžu odôvodniť závery, ku ktorým sa týmto posúdením dospelo (pozri analogicky rozsudok z 18. októbra 2018, Gul Ahmed Textile Mills/Rada, C-100/17 P, EU:C:2018:842, bod 64).

- 245 Okrem toho záver Komisie týkajúci sa situácie výrobného odvetvia Únie, vypracovaný v rámci analýzy značnej ujmy spôsobenej výrobnému odvetviu Únie v zmysle článku 8 ods. 4 základného nariadenia, zostáva v zásade relevantný aj v rámci analýzy hrozby značnej ujmy pre toto výrobné odvetvie v zmysle článku 8 ods. 8 tohto nariadenia (pozri analogicky rozsudok zo 4. februára 2021, eurocylinder systems, C-324/19, EU:C:2021:94, bod 42).
- 246 Práve s ohľadom na tieto zásady treba preskúmať, či Komisia porušila článok 8 ods. 1 a 8, keď v odôvodnení 405 napadnutého nariadenia dospela k záveru, že počas obdobia prešetrovania predstavoval dovoz z Indonézie hrozbu značnej ujmy pre výrobné odvetvie Únie.

O situácii výrobného odvetvia Únie

- 247 Na to, aby Komisia dospela k záveru, že výrobné odvetvie Únie nebolo počas obdobia prešetrovania v dobrom stave, zohľadnila v odôvodneniach 309 až 340 dočasného nariadenia viacero mikroekonomických a makroekonomických ukazovateľov a túto analýzu potvrdila v odôvodneniach 279 až 317 napadnutého nariadenia, v rámci ktorého v odôvodneniach 321 až 341 skúmala aj hospodárske ukazovatele týkajúce sa obdobia nasledujúceho po období prešetrovania.
- 248 Žalobkyne tvrdia, pričom nespochybňujú pravdivosť údajov použitých Komisiou, že vzhľadom na mikroekonomické a makroekonomické ukazovatele, ktoré svedčia o určitých pozitívnych trendoch, Komisia nesprávne tvrdí, že výrobné odvetvie Únie sa nachádzalo v chýlostivej situácii.
- 249 V prvom rade, pokiaľ ide o makroekonomické ukazovatele, žalobkyne po prvé uvádzajú, že výroba v Únii, výrobná kapacita a využitie kapacít sa počas obdobia prešetrovania zvýšili.
- 250 V tejto súvislosti treba poznamenať, že z tabuľky 3 v odôvodnení 268 dočasného nariadenia vyplýva, že po zvýšení v rokoch 2015 až 2017 zostala výroba v Únii medzi rokom 2017 a obdobím prešetrovania takmer stabilná (mierne zvýšenie z 13 071 053 na 13 140 582 ton pri stabilnom indexe 111), zatiaľ čo spotreba v Únii sa značne zvýšila, ako vyplýva z tabuľky 4 v odôvodnení 271 dočasného nariadenia (zo 14 202 128 na 15 634 102 ton, čo predstavuje nárast o 10,08 %). Z toho vyplýva, že výroba v Únii nedržala tempo so zvýšením spotreby v Únii, teda dopytu. Okrem toho z tabuľky 8 v odôvodnení 309 dočasného nariadenia vyplýva, že výrobná kapacita Únie sa mierne zvyšovala medzi rokom 2017 a obdobím prešetrovania (zo 16 594 853 na 17 031 230 ton), zatiaľ čo využitie tejto kapacity sa po zvýšení v rokoch 2015, 2016 a 2017 mierne znížilo medzi rokom 2017 a obdobím prešetrovania.

- 251 Na základe týchto údajov Komisia v odôvodnení 310 dočasného nariadenia usúdila, že zvýšenie výrobnéj kapacity výrobného odvetvia Únie bolo výrazne nižšie ako rast dopytu, keďže uvedené výrobné odvetvie dokázalo využiť rast trhu len vo veľmi obmedzenej miere z dôvodu významného zvýšenia subvencovaných dovozov, a to najmä počas obdobia prešetrovania.
- 252 Keďže toto konštatovanie zodpovedá analyzovaným údajom a je spôsobilé podporiť záver, že výrobné odvetvie Únie sa nachádzalo v chúlостivej situácii, prvé tvrdenie žalobkyní treba omietnuť.
- 253 Po druhé žalobkyne tvrdia, že objem predaja sa zvýšil.
- 254 Z tabuľky 9 v odôvodnení 314 dočasného nariadenia však jasne vyplýva, že hoci sa objem predaja na trhu Únie medzi rokmi 2015 a 2017 zvýšil, tento predaj sa medzi rokom 2017 a obdobím prešetrovania znížil, čo zodpovedá, ako uvádza Komisia v odôvodnení 317 dočasného nariadenia, odstráneniu ciel na dovoz z Indonézie. Toto tvrdenie žalobkyní treba preto zamietnuť.
- 255 Po tretie žalobkyne tvrdia, že výrobné odvetvie Únie si zachovalo vysoký podiel na trhu medzi 81 % a 95 %.
- 256 Treba však konštatovať, že z tabuľky 9 v odôvodnení 314 dočasného nariadenia vyplýva, že trhoví podiel výrobného odvetvia Únie medzi rokom 2017 a obdobím prešetrovania výrazne klesol (z 91,6 % na 81,5 %). Komisia v odôvodnení 317 uvedeného nariadenia vysvetľuje, a žalobkyne tento bod nespochybňujú, že tento pokles možno vysvetliť odstránením ciel na dovoz z Indonézie, čo zmenilo v marci 2018, počas obdobia prešetrovania, situáciu na trhu. Vzhľadom na tieto údaje treba toto tvrdenie žalobkyní zamietnuť.
- 257 Po štvrté žalobkyne uvádzajú, že zamestnanosť a produktivita vykazujú pozitívne trendy.
- 258 Z tabuľky 10 v odôvodnení 319 dočasného nariadenia totiž vyplýva, že počet zamestnancov výrobného odvetvia Únie sa medzi rokom 2015 a obdobím prešetrovania mierne zvýšil (o 78 zamestnancov). Produktivita sa však medzi rokom 2017 a obdobím prešetrovania znížila (zo 4 782 ton na zamestnanca na 4 625 ton na zamestnanca). Z toho vyplýva, že mierny nárast počtu zamestnancov sám osebe nestačí na to, aby zneplatnil závery Komisie vyvedené zo všetkých makroekonomických ukazovateľov. Z judikatúry totiž vyplýva, že ak má preskúmanie inštitúcií viesť k záveru, že hrozba ujmy je značná, nevyžaduje sa, aby všetky relevantné hospodárske faktory a indexy vykazovali negatívnu tendenciu (pozri v tomto zmysle a analogicky rozsudok z 23. apríla 2018, Shanxi Taigang Stainless Steel/Komisia, T-675/15, neuvěřený, EU:T:2018:209, bod 93 a citovanú judikatúru).
- 259 Z toho vyplýva, že tieto tvrdenia žalobkyní treba zamietnuť.
- 260 V druhom rade, pokiaľ ide o mikroekonomické ukazovatele, žalobkyne po prvé tvrdia, že predajné ceny v Únii sa zvýšili.
- 261 Treba pritom konštatovať, že z tabuľky 11 v odôvodnení 325 dočasného nariadenia vyplýva, že po náraste v rokoch 2015 až 2017, keď sa na dovoz z Indonézie uplatňovali clá, sa ceny medzi rokom 2017 a obdobím prešetrovania znížili z 832 eur na 794 eur za tonu. Toto tvrdenie žalobkyní treba preto zamietnuť.
- 262 Po druhé žalobkyne uvádzajú, že výrobné náklady sa od roku 2017 znížili.

- 263 Z tabuľky 11 v odôvodnení 325 dočasného nariadenia totiž vyplýva, že výrobné náklady medzi rokom 2017 a obdobím prešetrovania klesli z 827 eur za tonu na 791 eur za tonu. Zo všetkých údajov tejto tabuľky, najmä z poklesu predajnej ceny, však vyplýva, že výrobné odvetvie Únie nebolo schopné využiť pokles nákladov, pretože muselo tento pokles v plnej miere preniesť na svojich zákazníkov, ako správne uvádza Komisia v odôvodnení 328 dočasného nariadenia. Toto tvrdenie žalobkyní treba preto zamietnuť.
- 264 Po tretie žalobkyne tvrdia, že peňažný tok, ziskovosť predaja a návratnosť investícií sa vyvíjali pozitívne.
- 265 V tejto súvislosti treba konštatovať, že z tabuľky 14 v odôvodnení 334 dočasného nariadenia vyplýva, že peňažný tok sa v rokoch 2015 až 2017 zvýšil (s prudkým nárastom medzi rokmi 2016 a 2017), a následne klesol na úroveň z roku 2016. Na rozdiel od toho, čo tvrdia žalobkyne, teda nie je možné vyvodiť pozitívny vývoj.
- 266 Pokiaľ ide o návratnosť investícií, medzi rokmi 2015 až 2016 sa výrazne zvýšila a potom zostala relatívne stabilná (18 % v roku 2016, 16 % v roku 2017 a 17 % počas obdobia prešetrovania). Táto stabilizácia návratnosti investícií, ako aj stabilizácia ziskovosti predaja v Únii neprepojeným zákazníkom na úrovni 0,8 % v roku 2017 a počas obdobia prešetrovania, čo je miera, ktorá zostáva nízka, pritom nemôžu spochybniť závery Komisie o situácii výrobného odvetvia Únie založené v tejto súvislosti na všetkých relevantných prvkoch.
- 267 Pokiaľ ide o údaje z obdobia nasledujúceho po vyšetovaní, žalobkyne tvrdia, že nie sú reprezentatívne a nemožno sa na ne odvolávať pri vyvedení platných záverov.
- 268 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že podľa judikatúry oprávnenie zohľadniť za určitých okolností údaje vzťahujúce sa na obdobie, ktoré nasleduje po období prešetrovania, je odôvodnené v rámci prešetrovania, ktorého predmetom nie je konštatovanie ujmy, ale určenie hrozby ujmy, ktorá si vzhľadom na svoju povahu vyžaduje analýzu zameranú na budúcnosť. Tieto údaje tak môžu byť použité na potvrdenie alebo vyvrátenie predpokladov uvedených v nariadení Komisie, ktorým sa ukladá dočasné vyrovnávacie clo, a v prípade potvrdenia tak môžu umožniť zavedenie konečného vyrovnávacieho cla. Skutočnosť, že inštitúcie Únie použili údaje vzťahujúce sa na obdobie, ktoré nasleduje po období prešetrovania, však nemôže uniknúť preskúmaniu súdom Únie (pozri analogicky rozsudok zo 4. februára 2021, eurocylinder systems, C-324/19, EU:C:2021:94, bod 41).
- 269 V prejednávanej veci Komisia v odôvodneniach 321 až 341 napadnutého nariadenia preskúmala údaje týkajúce sa obdobia od októbra 2018 do júna 2019 (ďalej len „obdobie nasledujúce po prešetrovaní“) a dospela k záveru, že počas obdobia po prešetrovaní sa hospodárska situácia výrobného odvetvia Únie ďalej zhoršovala.
- 270 Žalobkyne vytýkajú Komisii, že použila nereprezentatívne údaje, pretože po prvé v napadnutom nariadení sa uvádza, že údaje týkajúce sa štyroch z deviatich mesiacov obdobia nasledujúceho po prešetrovaní boli skreslené z dôvodu výnimočných okolností, ktoré sa vyskytli u jedného výrobcu, a po druhé v odôvodnení 322 napadnutého nariadenia sa konštatuje, že „údaje za obdobie prešetrovania... nie sú priamo porovnateľné s údajmi z obdobia po [prešetrovaní]“.
- 271 Tieto tvrdenia žalobkyní nie sú dôvodné. Komisia sa totiž usilovala spresniť okolnosti umožňujúce relativizovať reprezentatívnosť údajov z obdobia nasledujúceho po prešetrovaní alebo odôvodniť ich relevantnosť. Po prvé v odôvodnení 331 napadnutého nariadenia vysvetlila, že vyššie zisky

v zime 2018-2019 boli výnimočné, pretože boli zaznamenané jednou spoločnosťou zaradenou do vzorky, ktorá bola schopná využiť dočasný nedostatok dodávok vo svojom regióne, čo jej umožnilo zvýšiť svoje ceny, a teda aj zisky počas tohto obdobia. Po druhé Komisia v odôvodnení 322 uvedeného nariadenia zdôraznila, že údaje za obdobie prešetrovania nie sú priamo porovnateľné s údajmi z obdobia nasledujúceho po prešetrovaní. Uviedla teda, že na jednej strane z dôvodu lehôt prešetrovania mohli byť niektoré makroekonomické ukazovatele analyzované iba v prípade výrobcov z Únie zaradených do vzorky. Na druhej strane porovnávala 12 mesiacov obdobia prešetrovania s 9 mesiacmi obdobia nasledujúceho po prešetrovaní, pretože ešte neboli k dispozícii údaje za celých 12 mesiacov obdobia nasledujúceho po prešetrovaní.

- 272 Z toho vyplýva, že tieto údaje môžu byť použité na potvrdenie alebo vyvrátenie predpokladov uvedených v nariadení Komisie, ktorým sa ukladá dočasné vyrovnávacie clo, s cieľom umožniť zavedenie konečného vyrovnávacieho cla v súlade s judikatúrou uvedenou v bode 268 vyššie.
- 273 Vzhľadom na všetko vyššie uvedené treba zamietnuť tvrdenia žalobkýň bez toho, aby bolo potrebné rozhodnúť o otázke ich prípustnosti implicitne nastolenej zo strany Komisie, podľa ktorej tieto tvrdenia boli po prvýkrát predložené až v štádiu repliky (pozri v tomto zmysle rozsudok z 5. apríla 2017, Francúzsko/Komisia, T-344/15, EU:T:2017:250, bod 92).

O povahe predmetných dotácií a ich pravdepodobných obchodných dôsledkoch

- 274 Žalobkyne tvrdia, že Komisia nezohľadnila dôkazy o povahe a účinkoch predmetných subvencií, ktoré oni a ďalší účastníci konania predložili. Tieto dôkazy na jednej strane preukazovali, že údajné dodávky surového palmového oleja za nižšiu než primeranú odplatu už nevyvolávali obchodné účinky, pretože vývozná daň a vývozný poplatok sa prestali uplatňovať v decembri 2018, a na druhej strane, že platby uskutočnené v rámci programu Fondu pre pestovanie palmy olejovej boli v období od septembra do decembra 2018 nulové a od januára 2019 sa obnovili na nižších úrovniach, a tiež nemali žiadne obchodné účinky na vývozné aktivity indonézskych výrobcov bionafty. Okrem toho sa každá výhoda získaná Fondom pre pestovanie palmy olejovej mala rozdeliť výlučne podľa predaja bionafty na domácom trhu.
- 275 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že tvrdenia žalobkýň, ktoré mali zneplatniť závery Komisie týkajúce sa podhodnotenia cien, poskytovania surového palmového oleja za nižšiu než primeranú odplatu a existencie subvencie vo forme priameho prevodu finančných prostriedkov zo strany Fondu pre pestovanie palmy olejovej, boli zamietnuté v rámci prvého, tretieho a štvrtého žalobného dôvodu. Tvrdenia týkajúce sa rozdelenia výšky subvencie podľa celkového obratu bionafty boli zamietnuté v rámci piateho žalobného dôvodu.
- 276 Za týchto podmienok skutočnosti uvádzané žalobkyňami, ktoré sa týkajú stanovenia vývozných daní na nulu, pozastavenia vývozného poplatku od decembra 2018 a kolísania platieb uskutočnených na základe programu Fondu pre pestovanie palmy olejovej, a ktoré sa všetky týkajú obdobia nasledujúceho po prešetrovaní, nemôžu zneplatniť záver Komisie, že indonézska vláda prostredníctvom súboru opatrení narušila domáci trh so surovým palmovým olejom v Indonézii a udržiavala cenu tohto výrobku na umelo nízkej úrovni v prospech odberateľského odvetvia bionafty (pozri odôvodnenia 80, 162, 172, 190 a 203 dočasného nariadenia).
- 277 Komisia sa preto nedopustila zjavne nesprávneho posúdenia, keď v odôvodnení 343 napadnutého nariadenia konštatovala, rovnako ako uviedla v odôvodnení 349 dočasného nariadenia, že predmetné subvencie boli schopné udržať vývoz indonézskej bionafty na cenovej úrovni, ktorá

ešte negatívnejšie ovplyvní výrobné odvetvie Únie, čím potvrdila (v odôvodnení 351 napadnutého nariadenia) posúdenie uvedené v odôvodnení 350 dočasného nariadenia, podľa ktorého opatrenia prijaté indonézskou vládou ovplyvnili hospodársku situáciu výrobného odvetvia Únie.

O miere rastu subvencovaných dovozov

- 278 Žalobkyne tvrdia, že údaje týkajúce sa obdobia nasledujúceho po prešetrovaní neukazujú nárast dovozu indonézskej bionafty na trh Únie, a preto je málo pravdepodobné, že k takémuto nárastu dôjde v budúcnosti.
- 279 Treba však konštatovať, a žalobkyne nespochybňujú presnosť týchto údajov, že z tabuľky 4 v odôvodnení 353 napadnutého nariadenia vyplýva, že dovoz z Indonézie bol vyšší za tri štvrtroky obdobia nasledujúceho po prešetrovaní (581 078 ton) ako počas štyroch štvrtrokov obdobia prešetrovania (516 068 ton). Tvrdenie žalobkyní, že štvrtročný objem dovozu z obdobia nasledujúceho po prešetrovaní bol nižší ako objem dovozu v treťom štvrtroku 2018, nemôže zneplatniť závery Komisie týkajúce sa miery rastu dovozu. Ako totiž správne uvádza Komisia v odôvodnení 355 napadnutého nariadenia, prvé tri štvrtroky nasledujúce po období prešetrovania nie sú priamo porovnateľné s poslednými tromi štvrtrokmi obdobia prešetrovania vzhľadom na sezónne rozdiely a vysoká úroveň v roku 2018 vo výške 263 678 ton za tretí štvrtrok sa nemôže porovnávať s výsledkom tretieho štvrtroka 2019, keďže dovoz počas tohto posledného uvedeného štvrtroka je ovplyvnený uložením predbežných cieľ.
- 280 Preto treba zamietnuť tvrdenia žalobkyní, podľa ktorých údaje týkajúce sa obdobia nasledujúceho po prešetrovaní nepreukazujú nijaký nárast dovozu.
- 281 Žalobkyne tiež tvrdia, že prijatie smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 z 11. decembra 2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov (Ú. v. EÚ L 328, 2018, s. 82) obmedzuje dovoz PME.
- 282 V tejto súvislosti treba konštatovať, že táto smernica bola prijatá po uplynutí obdobia prešetrovania a že v súlade s jej článkom 36 ods. 1 lehota na jej prebratie uplynula až 30. júna 2021. Okrem toho podľa článku 26 ods. 2 uvedenej smernice úplné obmedzenie dovozu „biopalív, biokvapalín alebo palív z biomasy vyrobených z potravinárskych alebo krmovinárskych plodín, pri ktorých hrozí vysoké riziko nepriamej zmeny využívania pôdy a pri ktorých bolo pozorované významné rozšírenie oblasti výroby na pôdu s vysokými zásobami uhlíka“ bude postupné od 31. decembra 2023 v súlade s článkom 26 ods. 2 uvedenej smernice. Komisia sa preto nedopustila zjavne nesprávneho posúdenia, keď v odôvodnení 360 napadnutého nariadenia usúdila, že účinok tejto smernice nebolo možné predvídať a že táto smernica „nemá vplyv na súčasnú analýzu hrozby ujmy, ktorú bude indonézsky dovoz predstavovať pre výrobné odvetvie Únie v blízkej budúcnosti“.
- 283 Preto treba tvrdenia žalobkyní zamietnuť.

O dostatočnej a voľne disponibilnej kapacite vývozců

- 284 Pokiaľ ide o voľne disponibilnú výrobnú kapacitu indonézskych vývozců, žalobkyne tvrdia, že Komisia dostala od indonézskej vlády a EBB protichodné informácie a že sa rozhodla vychádzať z informácií, ktoré dostala od EBB, a zo správy „GAIN Spojených štátů z Jakarty“ z roku 2019 o indonézskych biopalivách. Za týchto okolností mala Komisia dospieť k záveru, že dostupné dôkazy v tejto súvislosti boli nepresvedčivé.
- 285 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že v súlade s judikatúrou uvedenou v bode 244 vyššie Všeobecnému súdu prináleží overiť nielen vecnú presnosť predložených dôkazů, ich vierohodnosť a koherenciu, ale tiež preskúmať, či tieto dôkazy ako celok predstavujú relevantné údaje, ktoré sa majú zohľadniť pri posudzovaní zložitej situácie, a či svojou povahou môžu odôvodniť závery, ku ktorým sa týmto posúdením dospelo.
- 286 V tomto rámci treba konštatovať, že ak inštitúcie posudzujú riziko hrozby značnej ujmy pre výrobné odvetvie Únie z hľadiska výrobnej a vývozejnej kapacity vo vyvážajúcej krajine, musia vziať do úvahy nielen existenciu ďalších vývozných trhov, ale aj možný vývoj domácej spotreby vo vývozejnej krajine (pozri v tomto zmysle a analogicky rozsudok z 29. januára 2014, Hubei Xinyegang Steel/Rada, T-528/09, EU:T:2014:35, bod 81).
- 287 V prejednávanej veci žalobkyne nespochybňujú zistenia Komisie v odôvodneniach 353 a 354 dočasného nariadenia, založené na informáciách poskytnutých indonézskou vládou, podľa ktorých výrobná kapacita indonézskych výrobců bionafty výrazne presahuje domáci dopyt o približne 300 % a že voľná kapacita indonézskych výrobců sa počas obdobia prešetrovania stanovila približne na úrovni 40 % spotreby Únie. Nespochybňujú ani konštatovanie Komisie uvedené v odôvodnení 373 napadnutého nariadenia, že podľa správy „GAIN Spojených štátů z Jakarty“ z roku 2019 by sa mala indonézska výrobná kapacita bionafty v rokoch 2019 až 2021 zvýšiť z 11,5 miliárd litrov na 13 miliárd litrov.
- 288 Žalobkyne tvrdia, že indonézska vláda poskytla informácie, ktoré poukazujú na očakávané využitie 85 % kapacity na rok 2019. Z tvrdení indonézskej vlády zo 6. septembra 2019, na ktoré odkazujú žalobkyne, pritom vyplýva, že využitie 85 % kapacity na rok 2019 vyplýva zo zovšeobecnenia údajů dostupných pre obdobie od januára do mája 2019 a týka sa časti výroby využívanej vnútorným a vonkajším dopytom. Žalobkyne presne nevysvetľujú, ako tieto údaje spochybňujú závery Komisie. Okrem toho aj v prípade, ktorý uvádzajú žalobkyne, by v roku 2019 zostalo nevyužitých 15 % výrobnej kapacity.
- 289 Žalobkyne tiež tvrdia, že indonézska vláda poskytla informácie, ktoré mali preukázať, že Indonézia v roku 2020 prejde z tzv. povinnej zmesi B20, teda zmesi bionafty a minerálnej nafty, ktorá obsahuje aspoň 20 % bionafty, na povinnú zmes B30 obsahujúcu 30 % bionafty, čím by sa využila celá voľne disponibilná kapacita indonézskych výrobců. Komisia sa teda nesprávne priklonila na stranu EBB, ktorá tvrdila, že zavedenie povinnosti zmiešavania B20 spôsobilo problémy a že prechod z povinnosti zmiešavania B20 na zmes B30 by mohol spôsobiť podobné problémy.
- 290 Žalobkyne konkrétne tvrdia, že zo správy „GAIN Spojených štátů z Jakarty“ z roku 2019 vyplýva, že povinnosť zmiešavania B20 bola rozšírená na odvetvie dopravy, na ktoré sa nevzťahujú záväzky služieb vo verejnom záujme, až v septembri 2018, čo viedlo k zvýšeniu miestnej spotreby bionafty o 54 % v roku 2019 a že miera zmiešavania sa od roku 2017 exponenciálne zvyšovala (z 8,2 %

v roku 2017 na 12,7 % v roku 2018 a v roku 2019 dosiahla 19,9 %). Vyhlásenia prebraté v uvedenej správe podľa nich potvrdzujú, že zavedenie povinnosti zmiešavania B30 je naplánované na rok 2020.

- 291 Z odôvodnení 374 až 376 napadnutého nariadenia vyplýva, že Komisia zobrala na vedomie pripomienky indonézskej vlády týkajúce sa prechodu z povinnosti zmiešavania B20 na povinnosť zmiešavania B30.
- 292 Komisia pritom v odôvodnení 382 napadnutého nariadenia uviedla, že podľa správy „GAIN Spojených štátov z Jakarty“ z roku 2019 sa povinnosť zmiešavania B20, ktorá bola záväzným cieľom už v roku 2016, pravdepodobne splní prvýkrát až v roku 2019, t. j. tri roky po stanovenom termíne. Žalobkyne vo svojich písomných podaniach uznávajú správnosť tejto informácie.
- 293 Z odôvodnenia 376 napadnutého nariadenia tiež vyplýva, že Komisia preskúmala údaje poskytnuté indonézskou vládou vo vzťahu k informáciám, ktoré poskytla EBB vo svojich pripomienkach z 29. apríla 2019 a z ktorých vyplýva, že indonézski prevádzkovatelia mali pri vykonávaní povinnosti zmiešavania B20 ťažkosti s distribúciou, dostupnosťou infraštruktúry skladovania a zmiešavania a že účelom tejto povinnosti bolo skôr zníženie dovozu minerálnej nafty než zníženie vývozu bionafty na iné trhy. V odôvodnení 377 napadnutého nariadenia zohľadnila aj informácie poskytnuté EBB, ktoré dokazujú, že implementácia povinnosti zmiešavania B30 bude trvať určitý čas.
- 294 Pokiaľ ide o možnosť zvýšiť mieru zmiešavania na 30 % za jediný rok, Komisia v bode 383 napadnutého nariadenia konštatovala, že vzhľadom na nárast miery zmiešavania od roku 2011 sa zvýšenie z 19,9 % na 30 % zdá byť mimoriadne ambiciózne.
- 295 V tejto súvislosti treba konštatovať – ako uvádzajú žalobkyne (pozri bod 290 vyššie) – že k najvýraznejšiemu nárastu miery zmiešavania došlo v rokoch 2018 a 2019, keď sa zvýšila z 12,7 % na 19,9 %. Toto zvýšenie o 7,2 percentuálneho bodu bolo pritom podstatne nižšie ako 10 percentuálnych bodov potrebných na dosiahnutie požiadavky zmiešavania B30 za jeden rok.
- 296 Vzhľadom na predchádzajúce pripomienky si Komisia splnila svoju povinnosť starostlivo a nestranne preskúmať všetky relevantné aspekty prejednávanej veci (pozri v tomto zmysle a analogicky rozsudok z 10. marca 2009, Interpipe Niko Tube a Interpipe NTRP/Rada, T-249/06, EU:T:2009:62, bod 53) a nedopustila sa zjavne nesprávneho posúdenia, keď v odôvodnení 384 napadnutého nariadenia dospela k záveru, že je nepravdepodobné, že sa povinnosť zmiešavania B30 v blízkej budúcnosti splní a v krátkodobom horizonte významne ovplyvní voľnú kapacitu v Indonézii.
- 297 Treba konštatovať, že žalobkyne nepredložili dostatočné dôkazy na to, aby sa posúdenie skutkového stavu uvedené v napadnutom nariadení v súvislosti s povinnosťou zmiešavania stalo neprijateľným. Keďže na preukázanie, že inštitúcia Únie vychádzala zo zjavne nesprávneho posúdenia, ktoré môže odôvodniť zrušenie aktu, sa pritom vyžadujú takéto dôkazy (pozri v tomto zmysle rozsudok z 11. septembra 2014, Gold East Paper a Gold Huasheng Paper/Rada, T-444/11, EU:T:2014:773, bod 62), tieto okolnosti postačujú na zamietnutie týchto tvrdení žalobcov.

O cenovej úrovni subvencovaných dovozov

- 298 Žalobkyne tvrdia, že pokiaľ ide o cenovú úroveň subvencovaných dovozov, Komisia iba odkázala na svoje závery týkajúce sa podhodnotenia, ktoré – ako sa ukazuje v rámci prvého žalobného dôvodu – nespĺňajú požiadavky článku 8 ods. 1 a 2 základného nariadenia. Okrem toho dovoz z Indonézie nevyvíja tlak na ceny v Únii.
- 299 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že tvrdenia uvádzané žalobkyňami v rámci svojho prvého žalobného dôvodu, ktoré mali preukázať, že Komisia pri stanovení cenového podhodnotenia porušila článok 8 ods. 1 a 2 základného nariadenia a že Komisia nesprávne konštatovala, že dovoz bionafty z Indonézie vyvíjal tlak na ceny Únie, boli v celom rozsahu zamietnuté. Okrem toho z tabuľky 7 v odôvodnení 283 dočasného nariadenia vyplýva, a žalobkyne to nespochybnili, že dovozná cena bionafty z Indonézie bola počas obdobia prešetrovania 671 eur za tonu, zatiaľ čo podľa tabuľky 11 v odôvodnení 325 dočasného nariadenia priemerná jednotková predajná cena v Únii klesla medzi rokom 2017 a obdobím prešetrovania z 832 eur na 794 eur za tonu.
- 300 Tieto tvrdenia žalobkýň treba preto zamietnuť a v dôsledku toho zamietnuť šiesty žalobný dôvod.

O siedmom žalobnom dôvode založenom na porušení práva žalobkýň na obhajobu

- 301 V rámci svojho siedmeho žalobného dôvodu žalobkyne tvrdia, že niektoré informácie im boli sprístupnené až v napadnutom nariadení, čím boli zbavené možnosti vyjadriť sa k týmto informáciám. Podľa žalobkýň nemožno vylúčiť, že ak by mohli predložiť svoje pripomienky k týmto bodom, konanie mohlo dospieť k inému výsledku.
- 302 Na úvod treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry je rešpektovanie práva na obhajobu v každom konaní vedenom proti osobe, ktoré môže viesť k aktu nepriaznivo zasahujúcemu do jej právneho postavenia, základnou zásadou práva Únie, ktorú treba zabezpečiť, a to aj pri úplnom nedostatku procesnoprávnej úpravy (pozri rozsudok z 1. októbra 2009, Foshan Shunde Yongjian Housewares & Hardware/Rada, C-141/08 P, EU:C:2009:598, bod 83 a citovanú judikatúru).
- 303 Na základe uvedenej zásady dotknutým podnikom musí byť v priebehu správneho konania umožnené účinne vyjadriť ich stanovisko jednak k existencii a relevantnosti uvádzaných skutočností a okolností a jednak k dôkazom uvádzaným Komisiou na podporu jej tvrdenia o existencii subvencovania a ujmy, ktorá z toho vyplýva (pozri analogicky rozsudky zo 16. februára 2012, Rada a Komisia/Interpipe Niko Tube a Interpipe NTRP, C-191/09 P a C-200/09 P, EU:C:2012:78, bod 76, a z 28. októbra 2004, Shanghai Teraoka Electronic/Rada, T-35/01, EU:T:2004:317, bod 289 a citovanú judikatúru).
- 304 Hoci je nesporné, že rešpektovanie práva na obhajobu má zásadný význam v konaniach týkajúcich sa antisubvenčného prešetrovania (pozri analogicky rozsudok zo 16. februára 2012, Rada a Komisia/Interpipe Niko Tube a Interpipe NTRP, C-191/09 P a C-200/09 P, EU:C:2012:78, bod 77 a citovanú judikatúru), existencia nezrovnalosti týkajúcej sa dodržania tohto práva môže viesť k zrušeniu nariadenia ukladajúceho vyrovnávacie clo len vtedy, ak existuje možnosť, že by správne konanie mohlo z dôvodu tejto nezrovnalosti viesť k inému výsledku, čo by sa konkrétne dotklo práva dotknutej strany na obhajobu (pozri rozsudok z 10. apríla 2019, Jindal Saw a Jindal Saw Italia/Komisia, T-300/16, EU:T:2019:235, bod 77 a citovanú judikatúru).

- 305 Podľa judikatúry nemožno od žalujúcej strany vyžadovať, aby preukázala, že rozhodnutie inštitúcií by bolo iné, ale iba to, že takáto hypotéza nie je úplne vylúčená, keďže táto strana by mohla lepšie zabezpečiť svoju obhajobu v prípade neexistencie procesnej nezrovnalosti, ktorá sa konkrétne dotkla práva na obhajobu (pozri v tomto zmysle a analogicky rozsudok zo 16. februára 2012, Rada a Komisia/Interpipe Niko Tube a Interpipe NTRP, C-191/09 P a C-200/09 P, EU:C:2012:78, body 78 a 79).
- 306 Práve vzhľadom na tieto zásady treba preskúmať, či bolo v rámci postupu prešetrovania porušené právo žalobkyní na obhajobu.
- 307 V prvom rade žalobkyne vytýkajú Komisii, že v odôvodneniach 230 až 233 napadnutého nariadenia uviedla nové zistenia týkajúce sa nedostatočnej pružnosti dopytu po bionaftu, pokiaľ ide o kolísanie cien na trhu s bionaftom v Únii, pričom tvrdia, že nízka cena bionafty nevedie k zvýšeniu spotreby, a teda že cenová konkurencia bola hrou s nulovým súčtom bez ohľadu na použité suroviny.
- 308 Toto tvrdenie treba zamietnuť. Konštatovaniami uvedenými v odôvodneniach 230 až 233 napadnutého nariadenia Komisia spresnila rozsah vysvetlení poskytnutých najskôr v odôvodnení 289 dočasného nariadenia, konkrétne, že „vo väčšine prípadov koncový zákazník kupujúci bionaftu nevie a ani ho nezaujíma, aká východisková surovina bola použitá pri výrobe, ale požaduje výrobok, ktorý dosahuje určitú maximálnu úroveň“ CFPP, následne v odôvodnení 299 uvedeného nariadenia, a to že „dovoz PME z Indonézie za subvencované ceny by mal vplyv znižujúci ceny väčšiny zmesí predávaných na trhu Únie“, a napokon v odôvodnení 328 toho istého nariadenia, a to že „cenové podhodnotenie na úrovni približne 10 % vyvíja značný tlak na pokles cien“. Žalobkyne teda nemôžu tvrdiť, že odôvodnenia 230 až 233 napadnutého nariadenia obsahovali nové informácie, ktorými sa mení dovtedy vykonaná analýza Komisie a ku ktorým mali mať možnosť predložiť pripomienky.
- 309 V druhom rade žalobkyne vytýkajú Komisii, že v odôvodneniach 251 až 254 napadnutého nariadenia uviedla nové zistenia týkajúce sa zmien na trhu Únie od predchádzajúceho prešetrovania a skutočnosti, že dovoz PME konkuroval iným typom bionafty.
- 310 Toto tvrdenie treba zamietnuť. Žalobkyne nemohli nevedieť, že výrobné odvetvie Únie vtedy vyrábalo PME. Toto konštatovanie bolo totiž uvedené v odôvodneniach 292 až 294 dočasného nariadenia. Komisii preto nemožno vytýkať, že porušila právo žalobkyní na obhajobu tým, že ich neinformovala o skutočnosti, že výrobné odvetvie Únie vyrábalo PME.
- 311 Komisia teda v dočasnom nariadení počas správneho konania, ktoré sa končí prijatím napadnutého nariadenia (pozri v tomto zmysle a analogicky rozsudok z 21. novembra 2002, Kundan a Tata/Rada, T-88/98, EU:T:2002:280, bod 131), vysvetlila svoje stanovisko k aspektom, ktoré namietajú žalobkyne a ktoré sú uvedené v bodoch 307 a 309 vyššie. Z toho vyplýva, že žalobkyne mali možnosť vyjadriť sa k týmto bodom už od oznámenia dočasného nariadenia.
- 312 Vzhľadom na vyššie uvedené treba zamietnuť siedmy žalobný dôvod a v dôsledku toho aj žalobu v celom rozsahu.

O trovách

- 313 Podľa článku 134 ods. 1 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže žalobkyne nemali vo veci úspech, je opodstatnené rozhodnúť, že znášajú svoje vlastné trovy konania a sú povinné nahradiť trovy konania, ktoré vznikli Komisii a EBB, v súlade s ich návrhmi.

Z týchto dôvodov

VŠEOBECNÝ SÚD (štvrtá rozšírená komora)

rozhodol takto:

1. Žaloba sa zamieta.

2. PT Pelita Agung Agrindustri a PT Permata Hijau Palm Oleo sú povinné nahradiť trovy konania.

Gervasoni

Madise

Nihoul

Frendo

Martín y Pérez de Nanclares

Rozsudok bol vyhlásený na verejnom pojednávaní v Luxemburgu 14. decembra 2022.

Podpisy

Obsah

Okolnosti predchádzajúce sporu	2
Návrhy účastníkov konania	4
Právny stav	4
O prvom žalobnom dôvode založenom na porušení článku 8 ods. 1 a 2 základného nariadenia pri stanovení podhodnotenia	5
O prvej časti prvého žalobného dôvodu založenej na nezohľadnení všetkých relevantných údajov pri stanovení podhodnotenia	5
– O prvej metóde výpočtu	7
– O druhej metóde výpočtu	8
– O tretej metóde výpočtu	10
O druhej časti prvého žalobného dôvodu založenej na neexistencii určenia cenového podhodnotenia pre výrobok od výrobného odvetvia Únie ako celok a na nesprávnom konštatovaní existencie tlaku na ceny	13
– O stanovení cenového podhodnotenia pre výrobok ako celok	13
– O tlaku na ceny	15
O druhom žalobnom dôvode založenom na tom, že napadnuté nariadenie vo svojej analýze príčinnej súvislosti porušuje článok 8 ods. 5 základného nariadenia	16
O treťom žalobnom dôvode založenom na zjavne nesprávnom posúdení, ktorého sa dopustila Komisia, keď dospela k záveru o existencii subvencie vo forme poskytovania surového palmového oleja za nižšiu než primeranú odplatu	16
O prvej časti tretieho žalobného dôvodu založenej na porušení článku 3 bodu 1 písm. a) bodu iv) základného nariadenia a na zjavne nesprávnom posúdení, keďže Komisia dospela k záveru, že indonézska vláda poverila dodávateľov surového palmového oleja alebo im nariadila poskytovať ich výrobky za nižšiu než primeranú odplatu	16
– O vývoznnej dani a vývoznom poplatku	18
– O cenovej kontrole skupinou PTPN	22
O druhej časti tretieho žalobného dôvodu založenej na porušení článku 3 bodu 1 písm. b) základného nariadenia a zjavne nesprávnom posúdení, keďže Komisia dospela k záveru, že indonézska vláda podporovala príjmy alebo ceny	25
O tretej časti tretieho žalobného dôvodu založenej na porušení článku 3 bodu 2 a článku 6 písm. d) základného nariadenia, ako aj na zjavne nesprávnom posúdení, keďže Komisia dospela k záveru, že indonéžskym výrobcom bola poskytnutá výhoda	27

O štvrtom žalobnom dôvode založenom na tom, že Komisia sa dopustila zjavne nesprávneho posúdenia a porušila článok 3 bod 1 písm. a) bod i) a článok 3 bod 2 základného nariadenia, keď dospela k záveru o existencii subvencie vo forme priameho prevodu finančných prostriedkov, ...	29
O prvej časti štvrtého žalobného dôvodu založenej na porušení článku 3 bodu 1 písm. a) bodu i) základného nariadenia a zjavne nesprávnom posúdení, keďže Komisia kvalifikovala platby uskutočnené Fondom pre pestovanie palmy olejovej ako subvencie.	30
O druhej časti štvrtého žalobného dôvodu založenej na porušení článku 3 bodu 2 základného nariadenia a zjavne nesprávnom posúdení, ktorých sa dopustila Komisia, keď dospela k záveru o existencii výhody	34
O piatom žalobnom dôvode založenom na porušení článku 7 základného nariadenia a zjavne nesprávnom posúdení, ktorých sa dopustila Komisia pri výpočte výšky výhody poskytnutej v rámci schémy Fondu pre pestovanie palmy olejovej	36
O neodpočítaní vývozných poplatkov a nákladov na prepravu z výšky subvencie	36
O rozdelení výšky subvencie podľa celkového obratu bionafty	38
O šiestom žalobnom dôvode založenom na porušení článku 8 ods. 1 a 8 základného nariadenia pri stanovení existencie hrozby značnej ujmy	40
O situácii výrobného odvetvia Únie	42
O povahe predmetných dotácií a ich pravdepodobných obchodných dôsledkoch	45
O miere rastu subvencovaných dovozov	46
O dostatočnej a voľne disponibilnej kapacite vývozcu	47
O cenovej úrovni subvencovaných dovozov	49
O siedmom žalobnom dôvode založenom na porušení práva žalobkýň na obhajobu	49
O trovách	51